

UiT Norges arktiske universitet

Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning

Lyden av historie

En analyse av Karpes tekster som eksistensiell historiebruk

Nilaksan Judin-Francis

Masteroppgave i historie ved lektorutdanninga HIS-3980 vår 2024

Forord

En ny epoke er nå over.

Jeg kommer fra Fjellhamar, et lite område utenfor Oslo. Der har jeg vokst opp i en familie som snakker både tamilsk og norsk. Fra min oppvekst på Fjellhamar husker jeg hvordan jeg var en 'bro' for mine foreldre mellom den tamilske og norske kulturen. Jeg deltok på lørdagsskole for å lære det tamilske språket, normer, historie og kultur. Telefonsamtaler og møter med banker, telefonoperatører, kommuner etc. for å oversette for mine foreldre, men også for bedriftene. I løpet av oppveksten har jeg lært at flerspråklighet ikke bør tas for gitt som en ressurs. Jeg er sikker på at denne avhandlingen ikke hadde vært det samme uten den kulturelle og språklige bakgrunn jeg har fra å være tamilsk og norsk. Når jeg nå ser tilbake på de siste fem årene jeg har tilbrakt utenfor mitt «hjem», har det tydeliggjort hvordan min tamilske identitet er til stede og fraværende på en og samme tid.

Dette prosjektet har vært en emosjonell berg-og-dalbane. Jeg har opplevd irritasjon, frustrasjon og håpløshet, men samtidig har jeg følt mestring, glede og læring gjennom masteroppgaven. Avslutningen på denne oppgaven markerer slutten på en viktig fase som utvilsomt har formet meg som person. Den vemodige følelsen jeg nå kjenner, understreker viktigheten av å takke de mange som har bidratt til at denne avhandlingen er i mål.

Jeg vil rette en stor takk til min veileder, Kari Aga Myklebost, for din uvurderlige hjelp, tålmodighet og tro på prosjektet mitt. Uten vårt samarbeid hadde ikke jeg vært i stand til å fullføre denne mastavhandlingen.

Takk også til min familie - mamma, pappa, Nivetha og Nirushant - deres urokkelige støtte har styrket min tro på at jeg kan oppnå alt jeg setter foran meg.

Jeg vil også takke mine medstudenter på lesehuset. For meg har lesehuset vært mer enn bare et sted å jobbe med masteren; det har vært et sosialt samlingspunkt hvor vi har kunnet diskutere, sosialisere oss og ta pauser fra masteroppgaven - noe som har vært avgjørende for å komme gjennom dette året.

Jeg vil gjerne takke min arbeidsplass under masteroppgaveskrivingen, Læring gjennom arbeid i Tromsø, for deres støtte og forståelse gjennom den krevende perioden jeg har vært gjennom.

Tromsø, mai 2024

Nilaksan Judin-Francis

Sammendrag

Denne avhandlingen handler om hvordan Karpe bruker egne livshistorier i musikken sin. Empirien i avhandlingen baserer seg på tre kvalitative analyser av tre sangtekster. Jeg har analysert disse tre sangtekstene som eksistensiell historiebruk, og sett på hvordan Karpe former og formidler identitet og kollektive minner gjennom tekstene. Gjennom analysen får vi innsyn i Karpes historiebevissthet, det vil si deres forståelse av hvordan fortiden og opphavet deres er en integrert del av hvordan de forstår seg selv i dag og hva de ønsker for fremtiden.

Karpes musikk har hatt stort gjennomslag og vært en kommersiell suksess, og tekstene analyseres også som kommersiell historiebruk. I denne avhandlingen legger jeg til grunn at Karpes tekster befinner seg i spennet mellom eksistensiell og kommersiell historiebruk. Det er allikevel det første- hvordan Karpes tekster formulerer, bearbeider og skaper identitet gjennom minnebruk for dem selv og fanskaren- som er i hovedfokus for analysen.

De tre sangtekstene som analyseres er: «Kunsten å være inder», «Identitet som dreper», og «Tusen tegninger». Ved å dykke inn i podkaster, intervjuer, artikler, bøker og annet materiale om Karpe, har jeg analysert disse sangtekstene.

Denne avhandlingen søker å belyse dette ved å gi en dypere innsikt i temaene og motivasjonen bak Karpes musikk. Analysene tar for seg innholdet i Karpes tekster og undersøker hvorfor de velger å formidle akkurat dette. Det blir tydelig at Karpe legger mer i tekstene sine enn bare underholdning og kule fraser; de bruker dem som et middel til å kommunisere sin identitet og hvordan de forstår seg selv i spennet mellom fortid, nåtid og fremtid.

Analysens resultater peker på at Karpe opplever at etniske minoriteter i Norge befinner seg ved et kulturelt krysningspunkt som knytter dem til både deres utenlandske og norske bakgrunn. Et sentralt aspekt oppstår som følge av fremmedfrykt, og hvordan etniske minoriteter ofte blir feilaktig assosiert med terrorister på grunn av deres hudfarge. Prosjektet viser hvordan Karpe tar i bruk deres musikk som en stemme for minoriteten, og ønsker gjennom sangteksten å motvirke rasisme, diskriminering, og utvide det å være norsk.

Abstract

This thesis explores how Karpe uses their own life stories in their music. The empirical basis of the thesis consists of three qualitative analyses of three song lyrics. I have analysed these three song lyrics as existential uses of history and examined how Karpe shapes and communicates identity and collective memories through their lyrics. Through the analysis, we gain insight into Karpe's historical consciousness, meaning their understanding of how their past and heritage are an integral part of how they understand themselves today and their wish for the future.

Karpe's music has had a significant impact and been a commercial success, and the lyrics are also analysed as commercial uses of history. In this thesis, I assume that Karpe's lyrics exist in the space between existential and commercial use of history. Nevertheless, the primary focus of the analysis is on the former—how Karpe's lyrics formulate, process, and create identity through the use of memory for themselves and their fan base.

The three song lyrics analysed are: "Kunsten å være inder" ("The Art of Being Indian"), "Identitet som dreper" ("Identity that Kills"), and "Tusen tegninger" ("A Thousand Drawings"). By delving into podcasts, interviews, articles, books, and other material about Karpe, I have analysed these song lyrics.

This thesis seeks to shed light on this by providing deeper insight into the themes and motivations behind Karpe's music. The analyses delve into the content of Karpe's lyrics and examine why they choose to convey precisely this. It becomes clear that Karpe invests more in their lyrics than mere entertainment and cool phrases; they use them as a means to communicate their identity and how they understand themselves in the intersection of past, present, and future.

The results of the analysis indicate that Karpe experiences that ethnic minorities in Norway find themselves at a cultural crossroads that connects them to both their foreign and Norwegian backgrounds. A central aspect arises from xenophobia and how ethnic minorities are often mistakenly associated with terrorists because of their skin colour. The project shows how Karpe uses their music as a voice for the minority and aims through their lyrics to counteract racism and discrimination, and to broaden the definition of being Norwegian.

Jeg tror det er veldig viktig at vi som nordmenn med innvandrerbakgrunn tør å implementere de referansene vi har fra den bakgrunnen vi har som ikke er norsk inn i det norske og 'claimer' det som norsk og tør å snakke om det som norsk. Jeg tror også at etniske nordmenn, mange av dem hadde syntes det var spennende. Det ville liksom åpnet opp for en annen måte å være norsk på, og det vil også skape mer trivsel, mindre hodebry for en innvandrer kid. Hvis han bare kan ta med hele seg inn i skolegården, hele seg inn i klasserommet og hele seg inn i det som kalles norske settinger. Så det er vel en slags drøm om at det, at vi skal dele mer, eller at vi skal være mer interesserte i hverandres referanser da, men tror at det er en riktig retning.¹

¹ Singh. 2023 40:41:41:26

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	1
1.1	Tema for oppgaven.....	1
1.2	Bakgrunn for valg av tema.....	2
1.3	Problemstilling og delproblemstilling.....	4
1.4	Teoretisk ramme.....	6
1.4.1	Historiebruk.....	6
1.4.2	Historiebevissthet.....	9
1.4.3	Kollektivt minne.....	10
1.4.4	Identitet.....	13
1.5	Populærhistorie, metode og tolkningsbriller.....	15
1.5.1	Populærhistorie og faghistorie.....	16
1.5.2	Kvalitativ metode og tolkningsbriller.....	19
1.6	Tidligere forskning.....	21
2	Fra Karpe Diem til Karpe.....	23
3	Eksistensiell historiebruk. Analyse av sangtekstene.....	28
3.1	Sang 1: Kunsten å være inder.....	28
3.1.1	Litt om samfunnet rundt 2004-tallet.....	28
3.1.2	Analyse av sangtittelen.....	29
3.1.3	Analyse av sangen.....	30
3.1.4	Oppsummering av historiebruk i sangteksten.....	45
3.2	Sang 2: Identitet som dreper.....	48
3.2.1	Sosiale ulikheter og nasjonal identitet: En utfordring med integrering i Norge ..	48
3.2.2	Analyse av sangtittelen.....	49
3.2.3	Analyse av sangteksten.....	50
3.2.4	Oppsummering av historiebruk i sangteksten.....	65
3.3	Sang 3: Tusen tegninger.....	67

3.3.1	Samfunnets holdninger til islam på 2000-tallet.....	67
3.3.2	Analyse av tittelen.....	68
3.3.3	Analyse av sangteksten	68
3.3.4	Oppsummering av historiebruk i sangteksten	84
4	Oppsummering: Mellom kommersiell og eksistensiell historiebruk	85
5	Referanseliste	92
	Vedlegg 1: Sangtekst til Kunsten å være inder	100
	Vedlegg 2: Sangtekst til Identitet som dreper	103
	Vedlegg 3: Sangteksten til Tusen tegninger.....	106

1 Innledning

1.1 Tema for oppgaven

I oppgaven skal jeg ta for meg tre av sangtekstene til Karpe (gamle Karpe Diem) som består av Chirag Rashmikant Patel & Magdi Omar Ytreeide Abelmagduid. Temaet for denne avhandlingen er å se nærmere på; hvordan og hvorfor Karpe tar i bruk sin egen fortid, familiehistorie og fortidsforestillinger knyttet til innvandring, og hvordan Karpe tar opp det å være flerkulturell ungdom i Norge i musikktekstene sine. Oppgaven vil ta for seg sangtekster som har blitt utgitt etter 2003, og drøfte hvordan artistene bearbeider sin egen livshistorie og erfaringer som minoritet i musikken deres. Oppgaven vil analysere hvordan og hvorfor Karpe tar i bruk egen og/eller foreldrenes historie gjennom deres musikk. Det er mange artister med minoritetsbakgrunn som synger om sin egen historie, og hvordan de blir behandlet med fordommer i et land hvor de er etterkommere av innvandrere. I oppgaven vil jeg analysere hvordan og hvorfor Karpe presenterer og samtidig skaper sin identitet, kultur og mangfold gjennom musikken. Ved å nøye studere noen utvalgte sangtekster fra Karpe, vil jeg utforske hvordan tekstene kan forstås som en form for eksistensiell historiebruk, samtidig som musikken som helhet har et tydelig element av kommersiell historiebruk.

Det medlemmene av Karpe har til felles er at de lager musikk i form av rap, og at de begge representerer det flerkulturelle miljøet på hver sin måte. I musikken deres synger de om sine egne erfaringer og opplevelser, men også om bredere fortidsforestillinger i samfunnet om kulturene de kommer fra. Med dette ønsker jeg å få innsikt i hvordan og hvorfor artistene bruker fortiden til å lage musikk og slik vise at de har en sterk historiebevissthet.

Opgaven vil også se på hvordan og hvorfor Karpe uttrykker og bearbeider kollektive minner. Spesielt samfunnets negative minner om minoriteter som blir uttrykt gjennom musikken deres. De uttrykker en historie hvor etniske minoriteter ble behandlet dårligere enn etnisk norske. Dette kan betegnes som en bevisst eller ubevisst eksistensiell historiebruk, der gruppen bruker musikken til å formidle og bearbeide egen identitet som minoriteter og deres

plass som minoriteter i storsamfunnet. Artistene uttrykker i sangtekstene hvordan de har blitt behandlet med fordommer og negativitet rundt dem selv og andre minoriteter. Samtidig har oppgaven et ønske om å drøfte det kommersielle aspektet ved denne typen historiebruk i musikk, og se på hvordan det personlige i tekstene og viljen til å bruke egne livshistorier appellerer til publikum og bidrar til musikkens popularitet. Oppgaven ønsker å drøfte hvordan eksistensiell og kommersiell historiebruk henger tett sammen hos Karpe.

Sangtekstene til Karpe er tilgjengelig for alle, men det krever kunnskaper om deres kulturelle kontekst, fortid og nåtid for å forstå tekstene til Karpe. Karpe bruker et språk mange innvandrerdommer forstår, og det er en viktig del av min oppgave å tolke og drøfte hvordan man kan forstå Karpes tekster, og på hvilken måte dette er en form for eksistensiell historiebruk. For en dypere forståelse av masteroppgaven, anbefaler jeg å lytte til hver sang før du går videre til de individuelle tekstanalysene. Dette skyldes at Karpe bruker sarkasme, rim og rytme, elementer som ikke er hovedvekten i analysen, men som tydelig fremstår i sangtekstene.

Min forskning vil ta for seg tekstene til Karpe og hvordan deres historiebruk, historiebevissthet og kollektivt minner spiller en rolle for musikken de lager. For dette prosjektet vil jeg bruke sangtekster som mine primærkilder. Mine sekundærkilder vil være innholdet i musikkvideoen, intervjuene, bøker og podkaster som brukes for å knytte sangtekstene til Karpes kulturelle opphav, historie og samfunnets forestillinger om innvandrere.

1.2 Bakgrunn for valg av tema

I dag har Norge en befolkning på rundt 5,5 millioner innbyggere.² Blant disse er det 931 081 innvandrere og 221 459 personer født i Norge med innvandrerforeldre. Cirka 5,1% av den totale befolkningen i Norge har bakgrunn som flyktninger, noe som utgjør 280 018 personer.³

² Statistisk sentralbyrå. 2024

³ Statistisk sentralbyrå. 2024

Norge fremstår som et flerkulturelt samfunn med en særegen styrke forankret i sin mangfoldighet.

Jeg valgte dette temaet fordi det er vanskelig å leve mellom to kulturer, og at dette aspektet sjelden blir belyst. Jeg er selv flerkulturell, og har lyttet til Karpe siden jeg var ung. Jeg har følt en tilknytning til Karpe siden de også utforsker og fremmer min historie og kultur. Karpe er dyktige til å formidle deres historie og hvordan det er vokse opp med to kulturer. Gjennom sangtekstene sine tematiserer de ulike livshendelser som kan være utfordrende og ubehagelige. Karpe har klart å skape musikk som er politisk relevant, som har stor kommersiell suksess og som tematiserer viktige temaer i den norske samfunnsdebatten knyttet til flerkulturelle. Denne oppgaven vil bidra til å belyse hvorfor musikken til Karpe har hatt slik gjennomslagskraft ved å analysere Karpes tekster som en form for eksistensiell historiebruk.

Den økte kulturelle diversiteten i samfunnet bringer med seg både individuelle og samfunnsmessige utfordringer. Alle har sin egen unike identitet og historie, men likheter i kultur og oppvekst kan skape gjenkjennelse og samhørighet mellom mennesker med samme kulturelle bakgrunn. Med en rekke ulike religioner, etnisiteter, kjønn og kulturer er det viktig å erkjenne og verdsette mangfoldet som Norge representerer. Høy grad av mangfold kan føre til konflikter både blant innvandrere og i samfunnet generelt, og det er avgjørende å motvirke rasisme og diskriminering. Dette oppnås best gjennom integrering av tilflyttere i det norske samfunnet, det kan samtidig være like viktig at etnisk norske lærer mer om tilflytternes kultur og levemåte. Dette bidrar Magdi og Chirag med når de rapper om deres flerkulturelle identitet og kultur.

Rap stammer fra gatefester i New York på 1970-tallet. Det var gjerne festens DJ eller en dedikert konferansier, som rappa. Disse ble kalt for Master of Ceremonies, og leverte opplysninger gjennom rim og andre kreative virkemidler.⁴ Dette var knyttet til toasting fra

⁴ Aahlin. 2022

Jamaica. Rap har tydelige forbindelser til afroamerikanske uttrykksformer som har utviklet seg fra enkle rim til mer sofistikert poesi.⁵

Rundt tusenårsskiftet kom det en bølge med norskspråklige rap som ble kritikerrost og hadde store kommersielle suksesser. Denne bølgen kom som følge av at artisten Eminem hadde stor suksess i USA og den svenske artisten Petter hadde stor suksess i Sverige.⁶ Karpe Diem som de den gang het, var en av disse gruppene som etablerte seg på tusenårsskifte.

Gjennom flere år har Karpe uttrykt sin kritikk av samfunnet, ikke bare gjennom låter, men også gjennom sangtekster med viktige og provoserende temaer. Karpe utfordrer, konfronterer og går mot strømmen ved å dele sine egne erfaringer som flerkulturelle minoriteter og viser hvordan de har blitt utsatt for forskjellsbehandling på grunn av hudfarge, kultur og religiøs tro.

Karpe setter ord på historier som minoritetene i Norge kan kjenne seg igjen i. Dette temaet er av betydelig interesse for meg personlig som stor tilhenger av Karpe og deres musikk.

Gjennom å lytte til Karpe, setter de ord på min historie og opplevelse av å være Tamiler i Norge. Karpe appellerer til et bredere publikum enn man først tenker, og ved å bruke sine egne historier formidler de også mange andres historier.

1.3 Problemstilling og delproblemstilling

I denne masteroppgaven vil jeg utforske hvordan og hvorfor Karpe bruker sine egne livserfaringer i sangtekstene sine. Oppgaven vil belyse min tolkning av hvordan Karpes bruk av egen fortid i populærmusikken kan betraktes som både eksistensiell og kommersiell historiebruk, samt hvordan de trekker på kollektive minner i sangtekstene sine. Videre vil jeg undersøke hvordan Karpe bruker sin egen opplevelse til å fremme et innvandrerperspektiv i samfunnet.

⁵ Aahlin. 2022

⁶ Aahlin. 2022

Avhandlingens problemstilling er: *Hvordan og hvorfor tar Karpe i bruk egne livshistorier, familiehistorier og kollektive minner om innvandring og statusen som minoriteter i musikken sin?*

Forskningsspørsmålene som vil bidra til å svare på problemstillingen er:

- Hvordan bruken av egen fortid i populærmusikk kan forstås både som eksistensiell og kommersiell historiebruk?
- Hvordan disse to formene for historiebruk henger sammen hos duoen.
- Hvordan Karpe gjennom sin bruk av personlige erfaringer i populærmusikken er en stemme for minoritetene?
- Hva slags kollektive minner Karpe bidrar til, og drøfte hvorfor de gjør det?

For å svare på disse spørsmålene har jeg valgt å gjøre en analyse av tre sangtekster av Karpe. De tekstene jeg vil undersøke nærmere er «Kunsten å være inder», «Identitet som dreper» og «Tusen tegninger». I tillegg vil jeg trekke inn dokumentarer, podkaster, intervjuer og TV-programmer der Karpe har delt informasjon om disse sangtekstene eller om hvorfor de bruker egne livshistorier i sangtekstene deres. Gjennom en nærlesing av hver sangtekst, vil jeg undersøke hvordan Karpe bruker egne livshistorier og familiehistorier, og hvordan de bearbeider kollektive minner og skaper identitet for seg selv og for sin fanskare. Ved å begrense utvalget av sangtekster til denne tidsperioden, fra 2004 til 2010, vil jeg også avgrense valg av sangmuligheter.

I min masteroppgave vil jeg inkludere historier fra andre flerkulturelle eller religiøse minoriteter med lignende bakgrunnshistorie som Karpe. Dette gjør jeg for å demonstrere at det Karpe tar opp i deres sangtekster kan relateres til andre flerkulturelle minoriteter. Karpe benytter seg av deres historie og presenterer den gjennom musikken for å orientere oss om fremtiden. Dette innebærer at historiene fra andre som har opplevd det Karpe tar opp, kan ha funnet sted før eller etter den tidsavgrensningen jeg har i oppgaven. (ref. historien til Linn in Uncategorized på side:52 og Marita Johansen på side: 73)

1.4 Teoretisk ramme

Begrepet «historie» omfatter alle forestillinger og narrativer om fortiden, uavhengig av om disse forestillingene og narrative har rot i faktiske hendelser eller ikke.⁷ For å utforske hvordan Karpe tar i bruk sine egne forestillinger og fortellinger vil mine teoretiske perspektiver være; utgangspunktet i sammenhengen mellom kommersiell og eksistensiell historiebruk i populærmusikk, samt drøfte hvordan Karpes tekster kan forstås som en form for historiebruk som er motivert av begge disse aspektene. Når det gjelder eksistensiell historiebruk, vil jeg særlig fokusere på identitet, kollektive minner, fortellinger i sangtekster og betydningen av historiebevissthet.

1.4.1 Historiebruk

Historiebruk dreier seg ikke primært om fakta om fortiden eller vitenskapelige funn, men heller om hvordan disse faktaene blir brukt. Det handler ikke om de tidligere tolkningene av historien, men om hvordan disse tolkningene blir brukt for ulike formål- som politiske, ideologiske, kommersielle eller eksistensielle. Når dette er fokuset i historiebruken, innebærer det at studiene i stor grad tar utgangspunkt i nåtiden heller enn fortiden. Det er den måten historien blir brukt på i dag som er av interesse.⁸

Historiebruk er delt i ulike former og hensikter. Ifølge Klas-Göran Karlsson deles historiebruk inn i syv typer historiebruk.⁹ I min forskning vil jeg analysere to typer av historiebruk: Kommersiell historiebruk og eksistensiell historiebruk.

1.4.1.1 Eksistensiell historiebruk

Eksistensiell historiebruk handler om individets og samfunnets behov for å minnes eller glemme visse hendelser for å orientere seg i en urolig verden. Det dreier seg om det universelle behovet hos mennesker for å huske og bearbeide fortiden som en strategi for å skape orientering i livet.¹⁰ Eksistensiell historiebruk er forbundet med det individuelle

⁷ Stugu. 2016: 11

⁸ Bøe og Knutsen. 2012: 15

⁹ Bøe og Knutsen. 2012: 15

¹⁰ Folkenborg. 2022: 35

behovet for å ha en tilstedeværelse, å føle tilhørighet eller eksistere i eller med andre. En måte dette kommer til uttrykk på er når en i stille stunder reflekterer over og skaper kunst, som musikk, om ens eget liv og familiehistorie for å forstå ens egen identitet og bakgrunn. Eksistensiell historiebruk kan også være kollektiv, som eksempelvis minnemarkeringene etter tragediene i Oslo og på Utøya den 22. juli 2011, hvor mange opplevde en dyp og felles samhørighet der fortid, nåtid og fremtid ble knyttet sammen.¹¹

Eksistensielle historier har en identitetsskapende kraft som strekker seg utover historiefaget alene. Felles geografiske eller nasjonale tilhørigheter gir opphav til en kollektiv identitet, som også inkluderer individuelle identiteter. Begreper som «jeg», «meg» og «min» omhandler den individuelle identiteten vår. Alle bærer en unik identitet som formes av omgivelsene rundt oss. Vår identitet tar form gjennom samspillet med samfunnet, og våre minner spiller en sentral rolle i denne prosessen. Minner er subjektive tolkninger av hendelser, og uten dem ville vår identitet være vanskelig å forme.¹² Gjennom minner av samfunnet, grupper og personlige erfaringer, former vi våre meninger og oppfatninger om verden rundt oss.

Karpe bedriver en form for eksistensiell historiebruk ved å synge om deres egne personlige erfaringer og utfordringer. Karpe tar tak i sin egen historie og trekker den inn i samtiden for å sette den pågående rasismen i en større sammenheng. Ved å dykke ned i kollektive minner og erfaringer, gir deres musikk en dybde og mening som kan belyse, forklare og gi et fundament for å forstå dagens utfordringer med rasisme i samfunnet. I tillegg til å utforske følelser som tvil, ensomhet, håp og kjærlighet som appellerer til lytternes egne eksistensielle refleksjoner. Duo'en tar også opp større samfunnsmessige temaer og utfordringer i deres musikk. Dette inkluderer temaer som rasisme, diskriminering, sosial urettferdighet og kulturelle identitetsspørsmålet. Gjennom sang og musikkvideoer bidrar de til en eksistensiell forståelse av samfunnets kompleksitet og utfordringer.

¹¹ Bøe og Knutsen. 2012: 18

¹² Folkenborg. 2022: 19

1.4.1.2 Kommersiell historiebruk

Håkon Rune Folkenborg tar i bruk begrepet «kommersiell historiebruk», som han definerer som bruken av historie for å etablere en forbindelse mellom fortiden, kommersielle produkter og formål i dagens samfunn. Vi investerer stadig mer ressurser i den voksende underholdningsindustrien.¹³

Området for kommersiell historiebruk spenner fra nyskapende, innsiktsfulle og geniale fremstillinger til det banale, spekulative, fordømmende og fordomsfulle. Innenfor denne typen historiebruk er det ingen universelle retningslinjer, og derfor er det et kontroversielt tema blant fagfolk innen historiefaget. Folkenborg påpeker at det ofte legges til kreativitet i presentasjonene ved å overdrive eller dramatisere historiske hendelser. Derfor kan denne typen historiebruk gjennom sine ulike fremstillinger være en viktig kilde til identitetsdannelse for barn, unge og voksne. Påvirkningskraften til disse historiske forestillingene kan være undervurdert snarere enn overvurdert, og derfor er det viktig å være bevisst på denne formen for historiebruk. Det er verdt å merke seg at noen av de mest innflytelsesrike historieformidlere, målt etter antall mennesker eller publikum som nås, opererer innenfor dette feltet.¹⁴

Karpe har oppnådd betydelig kommersiell suksess, det hele startet med deres første EP, Glasskår. Deres tekster har blitt fremført på minnekonsertene for terrorangrepet 22. juli, og var de første hiphopartistene til å fylle Oslo spektrum i 2013¹⁵, i tillegg imponerte de med å fylle Spektrum tre ganger i 2017¹⁶ og hele ti ganger i 2022, med totalt 110 000 utsolgte billetter på de ti siste konsertene.¹⁷ Sangtekstene til Karpe preges av deres personlige historier, livserfaringer og familiehistorier. Folkenborg poengterer at kommersiell historiebruk bli brukt i langt større grad enn innenfor andre historiebrukssammenhenger, hvor

¹³ Folkenborg. 2018: 71

¹⁴ Folkenborg. 2018: 72

¹⁵ Valderhaug. 2016

¹⁶ Malm. 2017

¹⁷ Talseth. 2022

det er en unik motivasjon for å oppsøke fremstillinger, så sterk at folk er villige til å betale for å være en del av deres historie.¹⁸

Min analyse vil vise at mye av den kommersielle suksessen til Karpe er basert på at de skriver personlig, tar opp politiske spørsmål som er spesielt viktige for mange unge med flerkulturell bakgrunn og slik bidrar til å skape identitet og fellesskap- samtidig som de underholder gjennom sin musikk. Måten Karpe tar i bruk kommersiell historie, er ved å selge sitt budskap gjennom deres musikk, konsert og annet relevant produkt. Slik styrker det deres plattform og mulighet til å påvirke samfunnsdebatten på vegne av seg selv og andre minoriteter.

1.4.2 Historiebevissthet

Begrepet historiebevissthet ble i menneskers bruk av historien første gang definert av Karl Ernst Jeismann i utgivelsen *Handbuck der Geschichtsdidaktik* i 1979. Jensen siterer Jeismanns definisjon av historiebevissthet som lyder som følge «Historiebevidsthed (omfatter) sammenhengen mellem fortidsfortolkning, samtidsforståelse og fremtidsperspektiver».¹⁹ Bernard Eric Jensen påpeker at historiebevissthet er: «som det samspill, der løbende er mellem menneskers fortidsfortolkninger, samtidsforståelse og fremtidsforventninger»²⁰ Historiebevissthet er en prosess som forener disse tre tidsdimensjonene på en meningsfull måte ved å undersøke og diskutere hvordan ulike fortolkninger av fortiden påvirker vår forståelse av samspillet mellom fortid, nåtid og fremtid. Endringer i tolkningen av disse tidsdimensjonene og fremtidsperspektivene gir opphav til nye forestillinger og narrative om fortiden.²¹

Historiebevissthet handler om å forstå og være bevisst på sammenhengen mellom hvordan vi forstår vår fortid, nåtid og fremtid, og om hvordan vi skaper vår identitet i spennet mellom disse tre tidsdimensjonene. Tolkningen av fortiden er med på å forme forståelsen av tiden vi lever i nå og problemene vi opplever i dag. Historien og erfaringen fra fortiden gir oss et

¹⁸ Folkenborg. 2018: 73

¹⁹ Jensen. 2003: 58

²⁰ Jensen. 2003: 68

²¹ Folkenborg. 2022: 27

grunnlag for å forstå det vi opplever i dag. Dermed har vi også et refleksjonsgrunnlag for å tenke hvordan fremtiden vil se ut og hva vi ønsker oss for fremtiden. Dette er kjernen i historiebevisstheten. Det handler om sammenhengen vi skaper mellom tolkningen av fortiden, forståelsen av samtiden og perspektiver på fremtiden.²²

Historiebevissthet hos Karpe er avgjørende for hvordan de skaper sine sangtekster. Karpe trekker både egne livs- og familiehistorier, norsk historie og globale historiske hendelser for å peke inn i fremtida og gi uttrykk for hvordan de syns verden bør utvikle seg. Dette kan omfatte alt fra kontroversielle politiske affærer i Norge til internasjonale konflikter og kulturelle endringer på verdensscenen. En refleksjon over Karpe sine tekster og deres budskap til lytterne kan gi et bilde av hvordan historiebevisstheten deres former deres musikk og hvordan den igjen påvirker lytternes egen forståelse av seg selv og samfunnet. Karpe sine tekster fungerer som et speil som utfordrer lytterne til å reflektere over sin egen historiebevissthet og forståelsen av historiske prosesser. Dette kan bidra til å styrke både Karpe og deres publikums forståelse av seg selv som historieskapende og historieskapt. Gjennom sangtekstene kan Karpe også utforske og analysere samfunnsmessige og historiske strukturer, for eksempel politisk makt, sosiale hierarkier eller kulturelle normer. Dette kan bidra til å kaste lys over aktuelle samfunnsproblemer eller utfordringer.

1.4.3 Kollektivt minne

Ola Svein Stugu sin definisjon på kollektiv er: «Å minnes er i utgangspunktet en individuell mental prosess».²³ Når flere mennesker deler en felles opplevelse, blir minnet kollektivt. Kollektivt minne handler om at sosiale og kulturelle grupper har felles minner, der menneskene har disse parallelle minnene blir det en kollektiv størrelse og et samband med historiebruk hvor det er de kollektive egenskapene til minnet som interesserer. Det kollektive minnet handler om at historier har blitt fortalt og gjentatt i et sosialt miljø, gjerne over flere generasjoner. Det er sånn vi deler våre minner og vår fortolkning av fortiden. Kollektive

²² Lund. 2020: 28

²³ Stugu. 2016: 24

minner er samfunnets felles forståelse av fenomener i fortiden²⁴, for eksempel innvandring og minoriteters plass i det norske samfunnet. Minnet er meningsløst uten en sosial sammenheng, mente den franske sosiologen Maurice Halbwachs.²⁵ Enhver samfunnsstruktur er avhengig av en forbindelse mellom fortiden og nåtiden, og denne forbindelsen formes av minner. Disse minnene fra fortiden spiller en avgjørende rolle i menneskers evne til å samarbeide i fellesskap og er avgjørende for å opprettholde sosial orden og solidaritet. Individuelle minner er ofte formet av ens omgivelser og blir ofte gjenopplivet gjennom kollektive opplevelser eller tilhørighet til et fellesskap.²⁶ Et eksempel på et kollektivt minne er drapet på Benjamin Hermansen i 2001, «som har blitt omtalt som det første rasistisk motiverte drapet i Norge siden Holocaust».²⁷ Dette drapet er også relevant i oppgaven min. Karpe refererer til denne hendelsen ved å nevne Benjamin i en av tekstene jeg skal analysere. Drapet på Benjamin var et rasistisk motivert drap som skapte nasjonal sorg. Drapet som et kollektivt minne ble videreført gjennom sangen til Karpe, og slik blir minnet holdt i live gjennom lyttere og kollektive minne handling.

Paul Connerton argumenterer for betydningen av å opprettholde kollektive minner for å styrke samholdet. Han understreker at deltakelse i ritualer, markering av nasjonaldager og andre minnehøytider bidrar til å formidle og bevare disse kollektive minnene. Karpe er en gruppe som aktivt viderefører viktige minner gjennom sine tekster, og deres arbeid bidrar til å holde disse minnene levende i samfunnet.²⁸ Karpe bruker deres kollektive og individuelle minner til å skape tilhørighet og engasjement, for seg selv, men også for fansen deres.²⁹

Jan og Aleida Assmann introduserer begrepene kommunikativt og kulturelt minne. De skiller mellom hverdagslige interaksjoner og kommunikasjon basert på personlig hukommelse og den institusjonaliserte kollektive hukommelsen, som støttes av ritualer og symboler.³⁰ De definerer det første som kommunikativt minne og det andre som kulturelt minne. En

²⁴ Grove og Heiret. 2018: 127

²⁵ Stugu. 2016: 26

²⁶ Stugu. 2016: 26-27

²⁷ Kristiansen. 2024

²⁸ Stugu. 2016: 27

²⁹ Stugu. 2016: 26

³⁰ Erll. 2011: 28

hovedforskjell mellom de to er at kommunikativt minne omfatter hendelser i fortiden som noen som fortsatt lever, husker og snakker om. Kulturelt minne er hendelser som ligger så langt tilbake i tid at det ikke lengre lever noen som opplevde hendelsene.

Kommunikativt minne omfatter hverdagslige interaksjoner og samtaler, mens kulturelt minne har en dypere mening og knyttes til objektivering og seremonier. Kulturelt minne formidler forhåndsdefinerte meninger, ofte tolket av spesialister, og inkluderer mytiske hendelser.³¹

Assmann påpeker at kulturelle minner er kollektive minner som deles av flere mennesker og dette reflekteres gjennom en kollektiv identitet. For at noe skal betraktes som et minne må den symbolske formen ikke bare sirkulere, men også gjennomgå endringer i samfunnet. Minnet opprettholdes kun gjennom kontinuerlig interaksjon, både med andre menneskelige minner og med ytre symboler.³² Benjamin-drapet vil i følge Assmann defineres primært som et kommunikativt minne, fordi det ligger nært i tid og det fortsatt lever mange som opplevde drapet. Det betyr at minnet er «levende», det kommuniseres ennå om det og minnet er åpent for forandring. Samtidig har minnet om drapet fått et minnesmerke³³, som bidrar til å sementere hvordan vi som samfunn husker hendelsen. Dermed kan man si at kinnet allerede har fått en kulturell og mer fasttømret dimensjon. Symbolske former for kulturelle minner bærer ikke minner i seg selv, men de kan vekke minner hos enkeltpersoner fordi de inneholder assosiasjoner som enkeltpersoner har tilknyttet de symbolske formene.³⁴

Det kommunikative minnet er forskjellig fra kulturelle minner ved at det fokuserer på hendelser fra den nære fortiden og er mindre knyttet til institusjonelle strukturer. Det manifesterer seg i hverdagslige samtaler og interaksjoner, til forskjell fra kulturelle minner som er knyttet til materielle symboler. Kommunikative minne overlever i samfunnet gjennom muntlig overlevering og blir ikke permanent lagret. Ifølge Assmann kan disse minnene vedvare i omtrent 80 år. På den andre siden vil kulturelle minner overleve lenger på grunn av

³¹ Erll. 2011: 28

³² Assmann. 2011: 17

³³ Kristiansen. 2024

³⁴ Assmann. 2011: 17

deres faste og symbolske former som blir vedlikeholdt av fremtidige generasjoners minnepraksiser.³⁵

Karpe benytter kommunikative minner når de diskuterer at personer med mørk hudtone ofte blir assosiert med å være «fattige», mens de med hvit hudtone blir assosiert med å være «rike». Dette temaet diskuteres både i hverdagssamtaler, medier og sosiale interaksjoner. Samtidig kan dette også ses som et kulturelt minne ettersom det har dype røtter i historiske og samfunnsmessige strukturer, inkludert arven fra slaveriet, rasistisk segregasjon og ulik tilgang til ressurser. Disse historiske hendelsene har bidratt til å skape langvarige økonomiske forskjeller mellom svarte og hvite samfunn.

1.4.4 Identitet

Ordet «identitet» har sitt opphav i det latinske ordet «idem», som betyr «den samme». Det grunnleggende prinsippet bak begrepet er å være helt lik eller identisk. For eksempel streber man etter at ens selvoppfatning skal være helt i samsvar med virkeligheten.³⁶ Geir Afdal beskriver identitet som en harmoni mellom to dimensjoner: selvbildet og virkeligheten. Han presenterer Rørviks forståelse av identitet som er basert på psykologiske begreper. «Identitet er følelsen av helhet og kontinuitet i det en er og mener».³⁷ Afdal presenterer deretter Gullstads forståelse av identitet som baserer seg på en antropologisk definisjon. «De deler av personens selvbilde som ønskes bekreftelse av andre».³⁸ Identitet blir ofte beskrevet som en reise for å oppdage ens sanne selv, en prosess der individet utforsker og forstår seg selv i ulike sammenhenger. Identitet har derfor to viktige dimensjoner: det er både en indre opplevelse av selvforståelse og en ekstern persepsjon relatert til hvordan man oppfattes av andre i samfunnet. Denne måten å forstå identitet på er i dag allment utbredt, og kalles for et konstruktivistisk perspektiv.³⁹

³⁵ Assmann. 2011: 18

³⁶ Stugu. 2016: 36

³⁷ Afdal et al. 1997: 63

³⁸ Afdal et al. 1997: 63

³⁹ Bøe & Knutsen. 2013: 42

Kjell Fossen bruker begrepene individuell og kollektiv identitet, hvor individuell identitet «vil være av mental karakter og bli en persons opplevelse av seg selv i et historisk perspektiv».⁴⁰ Fossen trekker frem definisjonen til Sven Sødning Jensen: «Identiteten er forestillingen om hvem man er blevet og hvorfor».⁴¹ Den kollektive identiteten har et bredere perspektiv og Fossen definerer kollektiv identitet slik:

Er vendt utover mot verden og er et resultat av sosiale prosesser og felles tankegods. Den er en del av et upersonlig fellesskap som vi identifiserer oss med, og vil bestå av hendelser, opplevelser og mennesker som vi aldri har møtt, eller som vi kanskje heller ikke kommer til å møte. Den kan være yrkes-relatert og være knyttet til akademikere, håndverkere, arbeidere, bønder, fiskere etc.⁴²

Således vil referansene til identitet være mangfoldige. Mange assosierer identitet med oppvekstmiljø, bosted, religion og region. Afdal trekker frem at: «identiteten er resultatet av det å høre til i en gruppe, identifisere seg med gruppen og tar opp kulturinnholdet fra den».⁴³ Afdal peker på hvordan identitet og minner henger uløselig sammen: «Identiteten er bare rester av tidligere opplevelser. Dersom en fjerner minnene, er også identiteten borte».⁴⁴ Vår individuelle identitet er unik og særegen, men den er også formet av ulike kollektive identiteter av varierende omfang og innhold.⁴⁵ I noen tilfeller vil etnisk tilhørighet være grunnlaget for vår identitet, mens andre ganger vil vi definere oss selv som europeere basert på felles økonomiske, politiske og kulturelle tradisjoner. Identitet knyttes både til lokal og nasjonal tilhørighet. Kunnskap om vår felles historie, enten den er presentert på vitenskapelig vis eller gjennom mer populære fremstillinger, bidrar til å forme vår forståelse av nåtiden og fungerer som et verktøy for fornyelse.⁴⁶ Vår identitet formes av både individuelle og kollektive elementer som bidrar til å definere hvem vi er.⁴⁷ Historien avslører vår identitet ved å reflektere over hvem vi har vært og hva som forener oss. Historikere har formidlet

⁴⁰ Fossen. 2005: 473

⁴¹ Fossen. 2005: 473

⁴² Fossen. 2005: 473

⁴³ Afdal et al. 1997: 65

⁴⁴ Afdal et al. 1997: 65

⁴⁵ Folkenborg. 2022: 29

⁴⁶ Fossen. 2005: 473

⁴⁷ Folkenborg. 2022: 29

kollektive identiteter gjennom fortellinger som preges av bestemte oppfatninger om kollektiv identitet, forankret i historien.

Historien gir oss holdepunkter for å forstå hvem vi er ved å fortelle om hvem vi har vært og hva som binder oss sammen. Historikere har bidratt med kollektive identitetsskapende fortellinger som formidler bestemte forestillinger om kollektive identiteter med røtter i fortiden. Det mest effektive er å forene disse teoriene. Individet blir formet av sine omgivelser, men det tar ikke passivt imot omverdenen; det forholder seg kritisk, selvstendig og i interaksjon med omgivelsene. Med andre ord deltar individet aktivt i sin egen identitetsdannelse.⁴⁸ Stugu presenterer definisjonene til Erling Sandmo slik «Vi skaper oss selv ved å se oss tilbake»⁴⁹ og Ivo de Figueiredo sin definisjon slik «I vårt samfunn er historien grunnleggende for vår oppfatning av hvem vi er, vår tilhørighet og identitet».⁵⁰

En konstruktivistisk forståelse av identitet betyr at man kan identifisere seg med mange personer og ut fra forskjellige sosiale grupper. Ved å identifisere seg selv kan man trekke frem ulike identiteter fra ulike sosiale kontekster. Historiefaget har derimot et aksiom om at historien har en identitetsdannende funksjon. Ved å kartlegge, ordne og kategorisere fortiden kan vi skape identitet.⁵¹

1.5 Populærhistorie, metode og tolkningsbriller

Grunnlaget for valg av masteren min er motivasjonen til å forske på hvordan Karpe bruker sine egne historier i sangtekstene sine. Jeg har til denne masteren brukt tre primærkilder, som er sangtekster av Karpe, tidligere «Karpe Diem». Disse sangtekstene er «Kunsten å være inder», «Identitet som dreper» og «Tusen tegninger». Disse sangtekstene er alle publisert i tidsrommet 2004-2010. Dette gjør at jeg må jobbe tilbake i tid, og hente informasjon om samfunnskritiske forhold som var før 2004 og se det i sammenheng med hva Karpe synger.

⁴⁸ Afdal et al. 1997: 65

⁴⁹ Stugu. 2016: 34

⁵⁰ Stugu. 2016: 35

⁵¹ Stugu. 2016: 34

Det har vært en utfordring å velge hvilke sangtekster jeg skal analysere i masteroppgaven fordi det finnes flere sangtekster som gir et godt grunnlag for å utforske Karpes bruk av historie. Jeg har spesielt lagt vekt på tekster som tydelig fremhever identiteten til Karpe. Jeg vurderte mangfoldet og valgte sangtekster som dekker temaer som innvandringsdebattene, fremmedfrykt, identitetskonflikter og erfaringer med å være ung og religiøs i Norge. Etter å ha avgrenset tidsperioden til 2004-2010, landet jeg på sangtekstene «Kunsten å være inder», «Identitet som dreper» og «Tusen tegninger». Sangtekstene viser en progresjon fra overfladisk bruk av selvironi til å utforske mer alvorlige temaer som religion. Karpe bruker aktivt deres minner og skaper sin identitet i alle tre sangtekstene. Gjennom de kollektive minnene Karpe bruker har sangtekstene vært spesielt gode på å analysere gruppens historiebruk. Dette har vært viktige faktorer for at disse sangtekstene ble valgt.

Tekstene utforsker identitetene til både Chirag og Magdi. Chirag rapper hele «Kunsten å være inder», mens Magdi fremfører sangtekstene «Identitet som dreper» og «Tusen tegninger». I hver sangoppsummering vil jeg fokusere på hvordan og hvorfor Chirag og Magdi bruker deres livshistorie i rap-tekstene. I den endelige oppsummeringen vil jeg sammenfatte refleksjonene til begge og utforske Karpe sin bruk av personlig historie i musikken deres.

Det finnes flere sangtekster som kan gi en god analyse på Karpes historiebruk, det har dermed vært vanskelig å velge hvilke sangtekster man skal ta med. Jeg mener sangtekstene jeg har valgt er gode på å reflektere Magdis og Chirags historiebruk.

1.5.1 Populærhistorie og faghistorie

I moderne tid har kunnskapen om fortiden blitt systematisert til vitenskap og er nå forbeholdt historikere og arkeologer. Som et resultat har vanlige folk mistet sin autoritet som fortellere av historien; deres personlige historier anses kun som gyldige innenfor deres egen sfære. Fortellingen om fortiden kan bli funnet på en rekke steder, inkludert tidsskrifter, bøker, musikk, dagbøker, filmer og i uformelle samtaler folk imellom. Derfor blir det gjort en distinksjon mellom to former for historiefortelling: populærhistorie og faghistorie.⁵²

⁵² Bøe & Knutsen. 2012: 11

Populærhistorie utgjør et omfattende område som opererer uavhengig av faghistorie; det er hovedsakelig en folkelig fremstilling som finnes i sanger, bilder og reklamer. Skillet mellom populærhistorie og faghistorie kan være utfordrende å definere, da begge former for historiefortelling ofte deler lignende temaer og narrativer. Interessen for fortellinger om fortiden er universell, og populærhistorie har som mål å underholde, selv om den historiske nøyaktigheten kan variere.⁵³

Faghistorien har som mål å avdekke sannheten om fortiden ved å utforske hva som faktisk skjedde, hvorfor det skjedde, og hvilke konsekvenser det hadde. Ettersom den absolutte sannheten om fortiden er utilgjengelig, handler det om å konstruere fortellinger som er basert på kilder, innsikt og vitenskapelige metoder innen faget. Målet er ikke bare å finne sannheten, men også å gi mening til hendelsene i fortiden. Den beste historien om fortiden er så sannferdig som mulig og gir en meningsfull forståelse av hendelsene. Det er ikke alltid en motsetning mellom sannhet og mening; i mange tilfeller er det å kjenne til hva som faktisk skjedde det mest meningsfulle. Imidlertid kan det noen ganger oppstå spenninger mellom det man tror, ønsker og mener, og det som faktisk er sant.⁵⁴

Både populærhistorien og faghistorien fungerer som arenaer for å utforske fortiden. På den ene siden er de to formene for historiefortelling knyttet sammen, på den andre siden er faghistorien mer akademisk orientert og legger vekt på dybdeanalyse, kildekritikk og original forskning. Det er rimelig å anta at norske faghistorikere har hatt betydelig innflytelse på hvordan nordmenn ser på sin nasjonale historie. Karpe tar opp temaer knyttet til Norges fortid og utforsker hvordan den kan oppleves gjennom deres perspektiv. Populærhistorien drar nytte av faghistorien for å skape detaljerte fortellinger og trekke ut relevante elementer fra vitenskapelig forskning. På sin side kan populærhistorien utfordre faghistorien til å utforske et emne ytterligere.⁵⁵ Disse formene er også distinkte fra hverandre: faghistorien driver sin forskning basert på faglige problemstillinger og vitenskapelige metoder innenfor feltet, mens

⁵³ Bøe & Knutsen. 2012: 12

⁵⁴ Bøe & Knutsen. 2012: 12

⁵⁵ Bøe & Knutsen. 2012: 12-13

populærhistorien tar hensyn til andre faktorer, for eksempel å skape en engasjerende fortelling, fremme et synspunkt, markedsføre et produkt eller en livsstil.⁵⁶

Dette masterarbeidet tar for seg historiebruk, som er noe annerledes enn tradisjonell historiestudie. Her fokuseres det ikke på selve historiens innhold, men heller på hvordan innholdet blir brukt. Når dette er hovedfokuset i studiet av historiebruk, betyr det at fokuset i større grad rettes mot nåtiden enn fortiden. Det er bruken av fortiden i samtiden som er av interesse.⁵⁷ Å studere historiebruk gir oss en bedre forståelse av hvordan Karpe aktivt bruker sin egen fortid i nåtiden på to måter: For det første bruker Karpe fortiden til å forstå seg selv bedre og understreke hva som er viktig og verdifullt for dem. For det andre bruker Karpe sin egen fortelling om fortiden til å veilede oss og handle i henhold til den. Vi husker det Karpe ønsker at vi skal huske. Samtidig som Karpe bruker fortiden på denne måten, omskriver man også fortiden slik at den passer til det nåværende behovet. Dette handler om å skape selvoppfattelser for seg selv, men også for nordmenn.⁵⁸ Karpe skaper minner for nordmenn ved å trekke frem minner som utgjør hvem vi er i Norge. Chirag og Magdi er to menn med minoritetsbakgrunn fra Uganda, India, Egypt og Norge som har vokst opp i Oslo. De deler kollektive minner med hele nasjonen - de norske minnene. I tillegg trekker de frem minner som er sterkere hos etniske minoriteter, og Karpe er blant de første i landet til å virkelig speile allmenheten i sin musikk, og dermed gi uttrykk for mangfoldet i det norske samfunnet.⁵⁹

I et intervju med Aftenposten hvor fem ungdommer fikk stille Karpe spørsmål kom det frem at de skriver musikktekstene som en dagbok.⁶⁰ Til spørsmålet som omhandlet hvordan man skal tolke enkelte verselinjer svarte Chirag:

Hele Karpe Diem prøver å være ærlig og gjennomgå hele følelsesspekteret til et menneske. (...) Det er ikke alltid at jeg tenker gode og bra tanker, men jeg holder ikke igjen når jeg skriver tekster. Meningen er at du skal høre det. (...) og hvis jeg er veldig

⁵⁶ Bøe & Knutsen. 2012: 13

⁵⁷ Bøe & Knutsen. 2012: 13

⁵⁸ Bøe & Knutsen. 2012: 13

⁵⁹ Singh. 2023: 02:24-03:06

⁶⁰ Willix & Jaquoto. 2014

provosert kan du i et provosert øyeblikk høre det og tenke: Aa faen sånn har jeg følt det av og til jeg også. Rett eller galt. Det er en dagbok.⁶¹

Karpe deler sine tanker og følelser gjennom denne dagboken som er musikken deres. Derfor vil tolkningen av dagboken til Karpe være ulik fra person til person. I dagbøker uttrykker man sine egne følelser og tanker om noe som har skjedd.

1.5.2 Kvalitativ metode og tolkningsbriller

Oppgaven utforsker hvordan og hvorfor Karpe bruker sine egne livshistorier, familiehistorier og kollektive minner om innvandring og minoritetsstatus i sin musikk. Jeg vil benytte mine egne tolkninger og forståelser av sangtekstene i analyse. Kvalitativ metode fokuserer på hvordan noe gjøres, sies, oppleves, framstår eller utvikles. Gjennom denne metoden er man opptatt av å beskrive, forstå, fortolke eller dekonstruere de menneskelige erfaringenes kvaliteter. Kvalitativ metode er en metode for å kunne belyse menneskelige opplevelser, erfaringsprosesser og det sosiale livet. Metoden er forpliktet til å forstå menneskelige aktørers egne perspektiver og beretninger om denne verden. I min analyse vil jeg derfor prøve å forstå Karpes livshistorie gjennom sangtekstene deres.⁶² Tilnærmingen min vil derfor forutsette en nærlesing av tekstene for å forstå dem grundigere.

Nærlesing fokuserer på innholdet i teksten, og Karpe benytter seg av ord, uttrykk, metaforer og kulturelle referanser. Dette gjør nærlesning til et avgjørende verktøy i analysearbeidet. For å lese tekstene kreves ikke nødvendigvis omfattende historisk kunnskap eller tekniske ferdigheter, men det er viktig å ha forståelse for det språket som benyttes samt ha kontekstuell kunnskap. Det er nødvendig å vite noe om hva, hvem eller hvilke hendelser som omtales, da dette ikke alltid er åpenbart i teksten. I Karpe sine sangtekster er det derfor essensielt å være kjent med flere historiske og kulturelle referanser, og kjennskap til forkortelser eller andre elementer kan være nødvendig.⁶³

⁶¹ Willix & Jaquoto. 2014

⁶² Brinkmann & Tanggaard. 2012: 11-12

⁶³ Ryymin. 2018: 49

I tillegg til å forstå den konteksten Karpe refererer til, er det avgjørende å undersøke selve teksten. I Karpe sine tekster finner vi skjulte betydninger. Karpe plasserer nøkkelordene mot hverandre for å fremheve motsetninger. Det kreves nøye arbeid for å avdekke motsetningene Karpe bruker. Jeg ekstraherer disse utsagnene og bruker dem til å bygge en helhetlig forståelse av de tre tekstene til Karpe. Dette er min tilnærming når jeg studerer Karpe sine tekster, og hvordan deres ord, uttalelser og uttrykk bidrar til å formidle deres historie.⁶⁴

Noen av Karpe sine sangtekster kommuniserer budskapet mer direkte ved å bruke kun det norske språket. Selv om innholdet er forståelig, kan det være utfordrende å sette det inn i en historisk eller kulturell kontekst uten tilstrekkelig bakgrunnskunnskap om temaene som Karpe refererer til. Dette kan føre til en større avstand i forståelsen av sangteksten. Karpe bruker ord og uttrykk fra ulike kulturelle og språklige referanser. Derfor er det viktig å være kjent med disse språkene eller å benytte seg av referanser som innehar slik kunnskap. Dette vil bidra til å minske avstanden mellom leseren og teksten, og øke forståelsen av tekstens betydning.⁶⁵

I en litterær analyse vil mine personlige tolkninger av Karpes sangtekster være avgjørende for å forstå tekstene. Min erfaring, verdier og holdninger knyttet til kulturelt mangfold kan påvirke hvordan jeg tolker Karpes tekster. Jeg analyserer og tolker fra et flerkulturelt perspektiv fordi jeg som nevnt har vokst opp i et tamilsk miljø i Norge. Jeg, som andre innvandrerbarn født i Norge, kjenner meg igjen i flere av Karpe sine sangtekster fordi de uttrykker erfaringer som jeg kan relatere til som om det var mine egne. Derfor vil mine kunnskaper, holdninger og verdier påvirke tilnærmingen til min forskning.

For å forstå Karpe sine sangtekster er det viktig å være kjent med det språket de bruker. Karpe benytter seg av en multietnolekt som mange unge minoriteter forstår. De refererer også til hendelser fra sine liv i et flerkulturelt miljø, noe som også er gjenkjennelig for både norske og innvandrerungdommer. Det er derfor essensielt å forstå hvordan samfunnet var i begynnelsen av 2000-tallet, for å få en større forståelse av hva Karpe synger om.

⁶⁴ Kjeldstadli. 2013:186

⁶⁵ Ryymin. 2018: 49

Min tolkning av kildene vil bli formet av mine egne verdier, noe som gjør en fullstendig objektiv tolkning av sangtekstene umulig. Jeg kan ikke nå direkte inn til Karpes intensjoner med tekstene eller være sikker på at jeg tolker tekstene slik Karpe har tenkt. For å gjøre en så god og relevant tolkning som mulig, skal jeg forholde meg til tidligere intervjuer med artistene og annet materiale som belyser hva Karpe har tenkt og ment.⁶⁶ Mitt mål er å gi et helhetlig perspektiv på hvordan Karpe benytter sine egne livshistorier i de tre sangtekstene sine. Som jeg allerede har nevnt, vil jeg inkludere historier fra andre minoriteter som deler lignende erfaringer med Karpe. Disse historiene har blitt publisert etter at Karpes sanger ble utgitt. De tilfører et helhetlig historisk perspektiv om at unge minoriteter kan relatere seg til Karpes historie. Dette viser en historisk bevisstgjøring om at identiteten blir skapt i spennet mellom fortiden, nåtiden og fremtiden.

Siden Karpe bruker flere språk i sangtekstene sine, har jeg måttet benytte meg av en tolk for å oversette setninger fra arabisk til norsk. Disse setningene er blitt oversatt av en tolk som behersker både arabisk og norsk. Personen er født i Egypt og snakker derfor samme dialekt som Magdi innenfor det arabiske språket. Dette har gjort det enklere for meg å forstå teksten og gjort det mulig for meg å analysere sangtekstene i sin helhet.

1.6 Tidligere forskning

Det finnes ikke mye tidligere forskning på Karpes historie, deres musikk eller sangtekstene som historiebruk. Karpe har gjennom årene skrevet boken *Dødtid* (2013) med fotografen Michael Ray Vera Cruz Angeles. Karpe har også blitt skrevet om av forfatteren Yohan Shanmugaratnam som har fulgt Karpe i seks måneder for å skrive boken *Hjertet i To: Seks måneder med Karpe* (2022). Her får vi et eksplisitt innsyn i livene til Karpe mellom årene 2011-2013 og de seks månedene før Karpe fylte spektrum 10 ganger i august 2022⁶⁷. I tillegg har det blitt utgitt en bok om norske hiphopartister i Norge. Boken *Nye hiphop-hoder* (2018) handler om Karpe og deres bidrag i norsk hiphop. Det har blitt skrevet flere masteroppgaver om Karpe, men ingen av dem analyserer Karpes tekster som historiebruk. I stedet analyserer

⁶⁶ Melve & Ryymin. 2018: 11

⁶⁷ Aasen. 2022

disse oppgavene sangtekster fra Karpe i et språklig-⁶⁸ eller kulturvitenskapelig perspektiv⁶⁹, noe som fører til forskjellige tolkninger av Karpes sangtekster sammenlignet med min egen.

Karpe har samarbeidet med fotografen AKAM1K3, også kjent som Michael Ray Vera Cruz Angeles, for å utgi boken *Dødtid* (2013). Boken dokumenterer Karpes turnéopplevelser fra perioden 2011-2013, og fungerer som deres personlige dagbok over disse to årene. Mens boken ikke gir en detaljert gjennomgang av sangteksternes betydning, kan man likevel knytte noen av strofene i sangtekstene til sitater eller hendelser beskrevet i boken. Karpe skriver om viktige hendelser fra turnetiden mellom 2011 og 2013, noe som gir et dypere innblikk i deres liv og deres identitet.

I boken *Hjertet i To: Seks måneder med Karpe* (2022), tar forfatteren Yohan Shanmugaratnam oss med på en reise gjennom det intense halvåret mellom Karpe Diems nyeste album «Omar Sheriff» og «spektrum x 10-konserten». Shanmugaratnam fulgte Karpe og resten av gruppen gjennom planleggingsmøter, festivalturnéer og helt frem til åpningskonserten på Spektrum-scenen, hvor duoen møtte et fullsatt hus. Boken gir innblikk i artisthverdagen til Karpe, og er særlig relevant som kontekst for analysen i denne oppgaven da Chirag og Magdi deler tanker om sine identiteter og fremtiden.

Boken *Nye Hiphop-hoder: hvordan Karpe Diem og generasjonen 1984 tok en undergrunnskultur til pophimmelen og endret Norge på veien* (2018) av Øyvind Holen tar for seg noen av Karpes sangtekster frem til 2017. Holen (2018) utforsker historien om hvordan Karpe ble etablert, og gir innsikt i noen utvalgte deler av Karpes sangtekster.

Ingrid Johanne Tøftvang har forfattet en masteroppgave om kulturell hybriditet i sangtekstene «Kunsten å være inder» og «Iboprofen» av Karpe. I hennes avhandling har hun analysert spesielt sangen «Kunsten å være inder», som er relevant for min egen masteroppgave.⁷⁰ Jeg bruker ikke Tøftvang sin masteroppgave for å få en forståelse av hva sangen handler om, men

⁶⁸ Pedersen. 2021

⁶⁹ Anderson. 2019

⁷⁰ Tøftvang. 2022:1

heller for å se flere tolkningsmuligheter. Sangteksten kan tolkes på ulike måter, og det kan være flere lag bak tolkningen enn det man først antar. Derfor finner jeg det interessant å sammenligne min tolkning med Tøftvang sin tolkning av visse strofer i «Kunsten å være inder».

I nyere tid har identitet og mangfold blitt stadig mer sentrale temaer i det norske samfunnet. Norge, som et flerkulturelt land, har sett en økning i antall innvandrere, og med krig og konflikter rundt om i verden ser det ikke ut til at strømmen av flyktninger vil avta. I denne situasjonen er det derfor avgjørende at nordmenn som allerede bor i Norge er i stand til å omfavne og integrere mennesker med ulike bakgrunner og kulturer. Karpe har gjennom mange år vært en viktig stemme for minoritetene i Norge. Gjennom sine sangtekster, musikkvideoer, intervjuer og podkaster har de fremmet sin egen historie som også berører mange av historiene til innvandrere og tilflyttere.

2 Fra Karpe Diem til Karpe

Karpe er en rap-gruppe bestående av Chirag Rashmikant Patel og Magdi Omar Ytreeide Abdelmaguid som har sine røtter fra ulike kulturelle bakgrunner. Chirag er hindu med indisk opphav fra Tåsen, med en far fra India som flyktet fra Uganda og en mor fra Gujarat, India. Magdi er muslim fra Bogstad, og har en egyptisk far og en mor fra Stryn. Magdi sine foreldre ble skilt når han var ung, og tilbrakte halve måneden hos hver av dem.

Chirag og Magdi ble kjent med hverandre på Oslo Handelsgymnasium i år 2000, og de dannet deretter Karpe med mål om å delta i Ungdommenes kulturmønstring. Siden begynnelsen av 2000-tallet har Karpe satt tydelige preg på den norske musikk- og kulturbransjen. Fire år etter at gruppen ble dannet, debuterte de med EP-en «Glasskår» (2004).⁷¹ Før EP-en ble utgitt, dominerte hvite nordmenn rap-sjangeren i Norge både når det gjaldt produksjon og utøvelse, rettet primært mot et hvitt publikum. Karpe brøt denne trenden ved å lansere fengende og sjarmerende låter med politiske undertoner på EP-en. Deres presentasjon av eget liv varierte

⁷¹ Aahlin. 2024

mellom det alvorlige og selvironiske, men de opprettholdt alltid en inkluderende tilnærming.⁷² Denne utgivelsen som har blitt sluppet av gruppen Karpe Diem (i dag Karpe) bar preg av gruppens politiske ståsted knyttet til identitet og de erfaringene de hadde som norske ungdommer med flerkulturell bakgrunn. VG påpekte at «En helt ny generasjon 'norske' musikere er i ferd med å ta over»⁷³, (hvor anførselstegnene indikerer en distanse). Anførselstegnene antyder at duoen ikke helt passer inn i den tradisjonelle oppfatningen av norskhet i samfunnet. Karpe tar opp denne distansen i sine sangtekster og reflekterer over sin egen identitet, tilhørighet og hvem nordmenn er.

I 2006 debuterte Karpe Diem med sitt første album, «Rett fra hjertet», som solgte over 18 000 eksemplarer og vant Alarmprisen. Med sangen «Piano» slo Karpe Diem for alvor gjennom og ble kjent for den norske befolkningen. To år senere fulgte duoen opp med «Fire vegger». Dette er oppfølgeren til «Rett fra hjertet»⁷⁴, og vant Spellemannprisen for beste hip-hop album i 2006.⁷⁵

Anne Sandvik Lindmo var programleder for det norske talkshowet «Store studio» som gikk på TV fra 2002-2009. Lindmo hadde Karpe på besøk og hun påpekte at Karpe ble anerkjent som redningsmenn da de lanserte sitt album «Rett fra hjertet» i 2006. Karpe Diem skiller seg ut ved å være blant de best utdannede innen norsk hiphop, og de legger særlig vekt på tekst og språklige nyanser, noe som tydelig gjenspeiles i albumet «Fire vegger».⁷⁶ Karpe skilte seg ut og bruker rap for å fremstille sin egen historie. Dagsavisen kåret Karpe Diem til: «årets redningsmenn»⁷⁷ i 2006.⁷⁸ «Alle sa at rap på norsk var død, men Karpe Diem kom og reddet norsk hiphop på egenhånd».⁷⁹

I 2010 ga Karpe ut sitt tredje album, «Aldri solgt en løgn», som ble deres første kritikerroste utgivelse og det første norske hip-hop-albumet til å nå toppen av VG-lista. Karpe ble igjen

⁷² Singh. 2023: 10:50-11:20

⁷³ Holen. 2018: 10

⁷⁴ Aahlin. 2024

⁷⁵ Spellemann prisen. u.å

⁷⁶ Lindmo. 2023:10:30-10:57

⁷⁷ Holen. 2018:27

⁷⁸ Holen. 2016:27

⁷⁹ Holen. 2018:27

nominert til Spellemannprisen for beste hip-hop album, samtidig som singelen «Ruter» ble nominert til årets hit.⁸⁰

Karpes suksess fortsatte det påfølgende året da de vant den første Bendiksenprisen, en pris opprettet av musikerorganisasjonen GramArt. Året etter ble duoen hedret med Sigval Bergesen; allmenntillegte Pris i Gamle Logen i Oslo. Stiftelsen bak prisen begrunnet tildelingen med at

Artistduoen Karpe Diem, bestående av Magdi Omar Ytreeide Abdelmaguid og Chirag Rashmikant Patel, ble tildelt Bergesenprisen 2011 for deres fremragende innsats for integrering av forskjellige ungdomskulturer gjennom deres musikk - uavhengig av etniske, religiøse og politiske skillelinjer.⁸¹

I 2012 kom Karpe ut med sitt fjerde album, «Kors på halsen, ti kniver i hjertet, mor og far i døden». Igjen, viste de sitt talent ved å la Karpe rappe om seg selv, ikke bare som barn av innvandrere, men også som norske ungdommer. Marius Asp, anmelder for P3, bemerket at «22. juli henger som et mørkt teppe bak flere av sporene»⁸² på albumet. Albumet tar opp styrken med å være annerledes i Norge. Karpe bruker også i albumet «kors på halsen, ti kniver i hjertet, mor og far i døden» kulturelle og kommunikative minner fra 22.juli-angrepet, for å samle samfunnet, og uttrykker gjennom sangtekstene at nordmenn er mer enn bare etnisk norske.

I 2015 utga de albumet «Heisann Montebello», hvor de inntok et tydeligere politisk ståsted. Karpe utforsket grensene mellom politikk og propaganda, kunst og underholdning. Albumet var en motreaksjon mot mangelen på inkludering i samfunnet som ikke har skjedd etter 22. juli-angrepet.⁸³ Over to år ble det utgitt ni låter, hver med sin tilhørende musikkvideo. Albumet mottok Spellemannprisen for årets album i 2016 og ble tildelt Edvard-prisen i 2017 innen kategorien «tekst». Albumet «Heisann Montebello» ble inkludert i Nasjonalbibliotekets Opplyst-seksjon i 2020.⁸⁴ Opplyst-seksjonen har som formål å fremheve unike,

⁸⁰ Aahlin. 2024

⁸¹ Bergesen Stiftelsen. 2011

⁸² Asp 2012

⁸³ Singh. 2023: 28:00-30:55

⁸⁴ Aahlin. 2024

bemerkelsesverdige og betydningsfulle elementer fra norsk kulturhistorie, hentet fra de mørke arkivene og brakt frem i lyset. Disse elementene symboliserer øyeblikk i vår felles historie og forteller historier om betydningsfulle gjennombrudd, kreative mesterverk og avgjørende hendelser som har formet vår nasjonale talearena og vår nasjon.⁸⁵

I 2018 forkortet gruppen navnet fra Karpe Diem til Karpe. Etter navnebyttet har Karpe gradvis blitt mer sjangeroverskridende, og de har kombinert sin rap med det de selv omtaler som diaspora-pop. Dette er spesielt hørbart fordi det blandes inn andre språk i sangtekstene, og da spesielt arabisk og gujarati.⁸⁶

I 2019 kom Karpe med det bemerkelsesverdige albumet «Sas Plus/Sas Pussy», som inkluderte en 29 minutter og 47 sekunder lang låt. Dette albumet ble den mest kritikerroste utgivelsen fra Karpe frem til da.⁸⁷ Mot slutten av 2019 kunngjorde Karpe planer om ti konserter i Oslo Spektrum som skulle gjennomføres i august 2021 (senere endret til 2022 på grunn av Covid-19). Samtidig arrangerte de en eksklusiv opplevelse for 100 personer kalt «SAS Skien», som fant sted i Festiviteten i Skien, et historisk lokale med 114 rom som duoen kjøpte i 2018.⁸⁸

I januar 2022 slapp Karpe filmloopen «Omar Sheriff» på nettstedet omarsheriff.no, og presenterte sin nye EP med samme navn. Dette albumet vant til sammen seks priser, det høyeste antallet noen artister har vunnet under en utdeling. Høsten 2022 ble de ti konsertene i Oslo Spektrum gjennomført, og blant tilskuerne var det amerikanske magasinet Variety til stede, som sammenlignet duoen med store anerkjente artister som Kanye West og The Weeknd.⁸⁹

Deres musikk har brakt glede, samhold og refleksjon, samtidig som den har vekket engasjement og til tider provosert publikummet. Karpe har toppet lister, satt salgsrekorder og trukket fulle hus. Deres musikk, tekster og konserter har blitt en viktig del av norsk hverdag,

⁸⁵ Nasjonalbiblioteket. (u.å)

⁸⁶ Aahlin. 2024

⁸⁷ Aahlin. 2024

⁸⁸ Aahlin. 2024

⁸⁹ Aahlin. 2024

fest og sorg. De har vært blant de mest innflytelsesrike kulturpersonlighetene i Norge i nyere tid⁹⁰ og særlig for yngre generasjoner.

Gjennom globaliseringen har Norge gradvis utviklet seg til å bli et mer mangfoldig samfunn, og gjennom sin musikk har Karpe blitt en betydningsfull stemme for den nye generasjonen nordmenn med ulike kulturelle bakgrunner. Ved å utforske og reflektere over de utfordringer og erfaringer knyttet til det å være en del av den nye generasjonen nordmenn med ulike kulturelle bakgrunner, tar Karpe opp temaer som identitet, tilhørighet, diskriminering og kulturelle konflikter på en måte som resonnerer sterkt med mange lyttere som deler lignende opplevelser. Gjennom å dele personlige historier og følelser, formidler de en autentisk og troverdig stemme som kan finne gjenklang hos andre i lignende situasjoner. Samtidig bruker de ofte en blanding av norsk og andre språk i tekstene sine, samt referanser til ulike kommunikative og kulturelle minner, som bidrar til å speile den komplekse og mangfoldige virkeligheten mange flerkulturelle nordmenn opplever i dagens samfunn. Dermed skaper de et rom for identifikasjon og empati blant lytterne sine, og etablerer seg som en betydningsfull stemme for den nye generasjonen med ulike kulturelle bakgrunner.

Gjennom deres suksess har Karpe vært der for minoriteten, men også for det norske samfunnet. Karpe gir tilbake til fansen, og i det store bildet har Karpe vært en viktig ressurs. De har vært støttende og representert en bredde av innvandrere, og de har trøstet og irttesatt samfunnet når vi har fortjent det.⁹¹ Deres musikk fungerer som en plattform for å utforske og forstå de forskjellige menneskene som utgjør samfunnet vårt. Sangtekstene til Karpe kan forstås som eksistensiell og kommersiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.1 & 1.4.1.2). Ved å etablere deres fortid i sangtekstene, skaper Karpe sin egen identitet som både norsk og innvandrere, og ønsker å innlemme deres kulturelle referanser i norske settinger. Karpe bruker sine kollektive minner til å skape en forbindelse mellom fortiden, nåtiden og fremtiden, og skaper debatt i samfunnet gjennom rap.⁹² Dette blir tydelig gjennom Karpe sin tidslinje, ved at de har vunnet flere priser, og at de gjennom årene har blitt et verdifullt bidrag til det norske

⁹⁰ Khan. 2022

⁹¹ Singh. 2023: 42:10-42:27

⁹² Folkenborg. 2018: 71-72

samfunnet ved å dele kulturelle referanser. I podkasten «Look North Studio» blir Karpe hyllet for sin betydning i samfunnet, hvor podkastverten sammenligner dem med Shakespeare.⁹³

3 Eksistensiell historiebruk. Analyse av sangtekstene

Karpe er i dag Norges største rapgruppe, og har gjennom flere år bidratt til en kontinuerlig prosess med endring og læring, hvor de deler sine erfaringer med å være flerkulturelle. Karpe sa i et intervju at musikken deres er på en måte en dagbok. I deres åpne og ærlige dagbok deler de sin historie uten å holde tilbake. Gjennom disse skriftlige refleksjonene tar de opp et bredt spekter av menneskelige følelser.⁹⁴ Den gjensidige følelsesmessige resonansen er en av grunnene til at så mange kan relatere til og dele Karpe sine sangtekster.

3.1 Sang 1: Kunsten å være inder

3.1.1 Litt om samfunnet rundt 2004-tallet

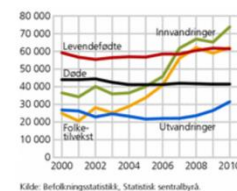
I løpet av 2000-tallet opplevde Norge en økning i innvandring. Figur 1 illustrerer en stigende tendens i innvandringen fra 2000 til 2010, med nærmere 40 000 mennesker som immigrerte til Norge. I 2010 økte antallet innvandrere betydelig, med over 70 000 nye innbyggere.

For å støtte de nylig ankomne innvandrerne ble den norske staten nødt til å innføre introduksjonsordningen

som ble obligatorisk for både kommuner og innbyggere fra 1. august 2004. Målet med dette programmet var å lette integreringen, bistå innvandrere med å finne arbeid og å hjelpe dem med å lære norsk.⁹⁵

I løpet av tiden med økt innvandring ble det også tatt livet av mennesker med flerkulturell bakgrunn. Drapet på Benjamin Hermansen i 2001 var et rasistisk motivert drap, og utløste nasjonal sorg. Dette førte til økte protester og en større samfunnsdebatt om rasisme på

Figur 1. Utvikling i folke­mengden. 2000-2010. Antall

Figur 1 Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå. 2011

⁹³ Look North Podcast. 2021: 16:13- 17:44

⁹⁴ Willix & Jaquoto. 2014

⁹⁵ Utdanningsnytt. 2002

begynnelsen av 2000-tallet.⁹⁶ I 2004 ble det også diskutert et spørsmål om å forby synlige religiøse symboler i den offentlige grunnskolen. Dette var spesielt etter at Frankrike vedtok at yngre barn ikke kunne gå med hijab. Debatten spredte seg til Norge, og det oppsto internasjonale diskusjoner med deltagelse fra flere politiske skikkelser verden over. En viktig, men ofte oversett dimensjon av denne debatten var fraværet av stemmer som representerte muslimske kvinner som bar hijab.⁹⁷

I 2004 publiserte Karpe sangen «Kunsten å være inder», som utforsker opplevelsen av å vokse opp i Norge som en person med mørk hud og indisk opphav. En kan argumentere for at Karpe har inkorporert slike samfunnsdebatter fra begynnelsen av 2000-tallet i musikken sin for å formidle følelsen av å være etnisk minoritet, som ikke nødvendigvis er universell. I låten «Kunsten å være inder» blir ulike temaer utforsket, og disse kaster lys over opplevelsen av å tilhøre en innvandrermminoritet i Norge.

3.1.2 Analyse av sangtittelen

Tittelen «Kunsten å være inder» antyder at Karpe ønsker å fremheve utfordringene en minoritetsungdom i Norge må stå overfor. «Kunst» kan bety at det er komplisert, utfordrende eller vanskelig. «Kunsten å være» henger i samme fraser som «Kunsten å være den man er» og «Kunsten å være klar». Disse frasene kan tolkes som et uttrykk for hvordan det er mange små intrikate detaljer som må overholdes for å oppnå nettopp den kunsten, derav tror jeg at «kunsten å være» handler om at noe er utfordrende og at det er mange ulike kompliserte faktorer som må håndteres på en og samme tid. «Kunsten å være» er altså verken en rett frem eller enkel opplevelse i og med at det ikke er en fast regel å følge. Begrepet «Inder» brukes for å omtale en person med røtter fra India. Tittelen «Kunsten å være inder» ser ut til å belyse opplevelsen av at det å være mørkhudet og ha minoritetsbakgrunn i Norge er en evig balansegang. Ingrid Johanne Tøftvang er samstemt i oppfatningen om hva tittelen «Kunsten å være inder» innebærer.⁹⁸

⁹⁶ Kristiansen. 2024

⁹⁷ Human-etisk Forbund. (u.å)

⁹⁸Tøftvang. 2022:26

3.1.3 Analyse av sangen

I sangen «Kunsten å være inder» reflekterer Karpe over livet med et annet etnisk opphav i et hovedsakelig hvitt Norge. Sangen tar opp mange av de ulike utfordringene og rasismen man som innvandrere kan oppleve. Gjennom ironi og sarkasme tar sangteksten opp temaer som rasisme, fordommer og utenforskap, fra en innvandrers perspektiv.

«Snakker vi om selvironi har jeg mer enn masse

Ser teit ut på ski og hadde bart i førsteklasse»⁹⁹

I Norge, så hvis du kommer inn i et rom og har en vits om deg selv så tenker alle, han er full av selvtillit, eller han er faktisk en trygg person han kan lage en vits om seg selv, men i India, så kommer og gjør det som en voksen mann, så er du klovn, du er usikker, du er rar. Veldig rar ting liksom.¹⁰⁰

I Norge opplever mange barn med innvandrerbakgrunn å bli utsatt for rasisme.¹⁰¹ Det kan variere fra latterliggjøring av hvordan de ser ut til helt grunnleggende kulturelle forskjeller. Denne rasismen har gjort mange innvandre hyperbevisste på områdene de er ulike fra storsamfunnet. Chirag velger å bruke selvironien, for å vise sin selvsikkerhet, og styre narrativet selv, slik han gjør i den andre linjen «ser teit ut på ski og hadde bart i førsteklasse».

¹⁰²

Sangteksten peker på to veldig tydelige eksempler på kommunikative minner, særlig hos minoritetsungdom fra Sør-Asia. Chirag tar i bruk sin erfaring med selvironi. Noe som er en del av det kollektive minnet blant minoritetsungdommen. Ved å trekke fram to kommunikative minner skaper Chirag sin identitet om å bli forstått som selvsikker.

«Mange spådde meg en fremtid som ryddegutt

⁹⁹ Karpe. 2004

¹⁰⁰ Look North Studio: 2021: 1:07:11-1:07:32

¹⁰¹ Statistisk sentralbyrå. 2022

¹⁰² Karpe. 2004

Men du veit jeg bryter ut og begynte å bytte myter ut»¹⁰³

Chirag påpeker en fordom om at mange minoritetsungdommer vil ende opp som ryddegutter på grunn av deres etniske bakgrunn. Det virker som om samfunnet ofte ser på minoriteter som begrenset til visse arbeidsstillinger. Chirag bruker et kommunikativt minne av at mange innvandrere har blitt begrenset i hvilke jobber de kunne få, blant annet grunnet manglende språkferdigheter eller mangel på godkjent utdanning. Dette har man blitt fortalt av tidligere generasjoner. Dette resulterte i at innvandrere ofte ble plassert i bakgrunnen, utenfor synsrekkevidde for gjester eller kunder, som skaper en utenforskap mellom innvandrerne og det norske samfunnet. Muligheten for sosial mobilitet ble derfor også sterkt svekket. Dette kommunikative minne om diskriminering av innvandrere stammer fra kulturelle minner om fortidens slavetid og raseskille, noe som Chirag ønsker å bryte ut av. Chirag insisterer på å bryte ut av slike begrensninger fordi hans nåtidsforståelse er knyttet opp til historiene han har blitt fortalt av foreldregenerasjonen. Hans forståelse av fortiden preger tydelig hans orientering i fremtiden gjennom et sterkt ønske om å bevise at innvandrere er langt mer enn identiteten som blir pålagt dem. Chirag sier i en podkast:

Når jeg visste at jeg skulle si at nå blir jeg ikke doktor, nå skal jeg gjøre det og det og det, og søkte optiker linja i Kongsberg. Jeg kom inn. Foreldrene mine har fiksa meg et sted å bo, så husker jeg, jeg var så nervøs, jeg gikk inn i stua. Foreldrene mine sitter i sånn ‘maroun-stressless’ som alle «svartinger» har. Så sier jeg til de. Hei, jeg kommer ikke til å gjøre det, jeg kommer til å bli i Oslo, for jeg skal lage musikk og ditten og datten. (...) jeg kommer ikke til å dra til Kongsberg å bli øyelege eller hva dere har planlagt.¹⁰⁴

Podkastverten legger til det foreldrene til Chirag ville svart han: «Da er det best du blir ‘brain surgeon’ i rap»¹⁰⁵ Noe som er et kommunikativt minne blant innvandrere at man skal bryte ut av den boksen innvandre blir plassert i av samfunnet. Gjennom å tydelig sette en ny presedens for hva som er mulig for minoriteter blir Karpe historieskapende. Chirag ønsker å konfrontere samfunnets minne av innvandrere og bryte med generaliseringen. Chirag danner sin identitet

¹⁰³ Karpe. 2004

¹⁰⁴ Look North Studio. 2021: 10:45-11:25

¹⁰⁵ Look North Studio. 2021: 11:25-11:30

gjennom ønsket om å gi tilbake til sine foreldre og gjøre dem stolte gjennom kommersiell suksess, samt bryte ut av ryddegutt-boksen innvandre blir plassert i av samfunnet.

«For det er fakta at svartinga er overalt

Og VG vet at de står bak når hvem som helst er overfalt»¹⁰⁶

Chirag tar i bruk et kommunikativt minne når han påpeker at ved kriminelle hendelser som overfall, har norsk presse ofte spekulert i hvem gjerningsmennene er før man vet hvem som står bak hendelsen. Dette kommunikative minnet har gitt mange minoriteter en følelse av at man alltid blir pekt ut som syndebukker. Chirag viser til en oppfatning om at det på den tiden teksten ble skrevet nærmest var en vedtatt sannhet at innvandrere eller «svartinger» sto bak all kriminalitet. Media og samfunnet danner en kollektiv identitet for innvandrerne om at det er de som står bak overfallene. Dette bidrar til å forverre holdningene mot innvandrere og skaper en motvilje mot å bo i nærheten av dem eller ha kontakt med dem. Dette kommunikative minnet, hvor media spekulerer i hvem som er gjerningsmennene, stammer fra et kulturelt minne der «svartinger» har blitt feilaktig anklaget. En kan argumentere for at praksisen med rasediskriminering er integrert i roten av det vestlige systemet, som illustrert av Central Park Five-saken¹⁰⁷ fra USA.

Gjennom forståelsen av nåtiden knytter Chirag opp hans tolkning av fortiden og gir perspektiver på fremtiden. Chirag er historieskapende fordi han gir fremtidige generasjoner sammenligningsgrunnlag for lignende problemstillinger. Dersom en ung person i dag hører sangen og fremdeles kan kjenne på den urettferden Chirag forsøker å belyse, bidrar dette til at alvorlighetsgraden øker i dag. Om en ser 20 år tilbake i tid og oppdager at man hadde samme problematikk da som man har i dag, kan dette øke frustrasjonen og forsterke følelsen av fremmedgjøring fra storsamfunnet og dermed øke innvandrernes tilhørighet til «innvandrersamfunnet» og ikke majoritetssamfunnet. Det virker som at Chirag, ønsker å bryte ut av fordommene mor han, på grunn av hans kulturelle referanser. Chirag bruker sin stemme

¹⁰⁶ Karpe. 2004

¹⁰⁷ Bjørnstad. 2019

for å ikke beholde en «oss» mot «dem» holdning, men heller skape en «vi» for innvandrere- og majoritetssamfunnet.

«kommer til landet ditt, tar med seg en masse dritt

Selger hasj og kebab til barnet ditt»¹⁰⁸

Disse linjene forstås som at Chirags opplevelse av at majoritetssamfunnet har en fiendtlig holdning til innvandring. Som jeg tolker er den kulturelle bagasjen innvandrere tar med seg til Norge en byrde for samfunnet. Chirag ønsker å implementere hans kulturelle referansene (ref. fotnote 1) inn i norske settinger. Dette innebærer blant annet kulturelle tradisjoner, normer og religioner. En kan argumentere for at de kulturelle referansene skaper fremmedfrykt i det norske samfunnet. Dette gjør at når innvandrere som Chirag, bringer med seg sin kultur blir denne kulturen holdt utenfor samfunnet, og blir generalisert som farlige. Dette kan tolkes som at Chirag som innvandrer føler seg utenfor.

Det at alle innvandrere generaliseres og ses på som farlige og kriminelle er et kommunikativt minne blant mange innvandrer miljøer. Min tolkning er at mangelen på tidligere erfaringer fra migrasjon og innvandring kan skape fremmedfrykt og dermed bidrar til å forme folks oppfatning og følelser i en negativ retning når en innvandringsbølge først kommer. Dette eksemplet kan bli sett på som et kommunikativt minne fordi dette blir fremhevet i media og i hverdagssamtaler. Chirag minner samfunnet på fordommene mot minorittene. Slik danner Chirag sin identitet rundt følelsen av å være utstøtt av samfunnet, da samfunnet ikke vil integrere hans kulturelle referanser inn i norske settinger (ref. fotnote 1).

«De bor der du bor og det begynner å bli farlig

For i går kom datt´ra di hjem

med en som heter Ali.

¹⁰⁸ Karpe. 2004

Han hadde BMW og den var ganske shina

Midtskill med gelé og Buffalo på beina»¹⁰⁹

Gjennom disse linjene illustrerer Chirag hvordan innvandrere opplever redusert aksept og inkludering i samfunnet. Chirag utfordrer tanken om en begrenset aksept for innvandrere: det er kanskje greit at de er her, men de må aldri komme for nærme den hvite majoriteten. «Ali» brukes som et eksempel på en stereotypisk pakistaner. Han beskrives med kjente stereotyper og trender fra tidlig 2000-tallet, altså BMW, midtskill og Buffalo-sko. Linjene kan tolkes som et uttrykk for det historiske raseskillet, der det eksisterte en tydelig segregasjon mellom den «hvite» og «svarte» befolkningen.

Sitatet kan betraktes som reflekterende for kommunikative minner, da dette i fortiden var en del av en vanlig hverdagssamtale blant den etniske majoriteten. Det var populært å generalisere pakistanere som BMW-sjåfører med midtskill og Buffalo-sko. Denne generaliseringen var et kommunikativt minne blant datidens ungdommer, spesielt i Oslo, og er nå et kommunikativt minne blant både den eldre og den yngre generasjonen. Chirag deler hans refleksjon av tidligere erfaringer med minoriteter med annen kulturell bakgrunn som bringer med seg annen velstand og mote. Tekst linjene kan ses i sammenheng med hvordan man bruker historiske og kulturelle narrativer for å forstå og formidle sin egen identitet og plass i samfunnet som er med på å bidra til egen og andres identitetsdannelse. Chirag viser også til en endring i samfunnets sosiale hierarki og kulturelle normer. Med sitt bidrag til samfunnsdebatten tar Chirag opp kampen om hvordan kulturelle og historiske narrativer påvirker vår forståelse av status og suksess, samtidig som teksten viser hvordan enkelte i samfunnet reagerer på endringer.

«Du gjør det du bør og kaster han på dør

For du kan'kke se for deg datt'ra di gå med slør»¹¹⁰

¹⁰⁹ Karpe. 2004

¹¹⁰ Karpe. 2004

I sitatet ovenfor blir gutten i sangen, Ali, avvist av foreldrene til en etnisk norsk kvinne. I «du'et» tolker jeg det som at Chirag refererer til den etnisk norske faren til datteren Ali er sammen med. Chirag formidler at Ali blir avvist og sendt hjem, fordi foreldrene, spesielt faren, ikke ønsker at datteren deres skal være sammen med en innvandrer. Historien om Ali illustrer hvordan Chirag inkorporerer en felles historie som blir formidlet og gjentar seg i det sosiale miljøet gjennom flere generasjoner. Dette er igjen et kommunikativt minne som deles mellom ungdommer med innvandringsbakgrunn. Det viser en tendens til hvordan «hvite» ser ned på minoritetene, og bruker det historiske og kulturelle narrativet for å forstå og navigere sin egen identitet og plass i samfunnet. Karpe fremhever kollektive minner som mange unge fra etniske minoriteter kan relatere til, og viser hvordan samfunnets fordommer skaper utenforskap mot innvandrere. I moderne tid har bekymringen for kulturell påvirkning fra andre religioner og etniske grupper, særlig islam, ført til begrepet «snikislamisering» blant nordmenn. Dette begrepet har vært med på å skape fordommer og fremmedfrykt mot innvandrere.

«Det er ville tilstander i Tigerstaden

Og er du bitte litt brun så er du bitte litt Bin Laden»¹¹¹

«Tigerstaden» er et kallenavn for Oslo, antyder en risikofylt atmosfære i byen.¹¹² «I Dagbladet står det at jeg er prikk lik Mullah Krekar. I aftenposten står det at jeg er en fyr som håper på drap på uskyldige mennesker. På Nettavisen står det at jeg er en voldsforherligende drittsekk».¹¹³ Skriver Chirag i boken *Dødtid* (2013). Linjene fra sangteksten beskriver nettopp det Chirag skriver, hvordan minoriteter med litt brun hud blir sammenlignet med terrorister. Bin Laden er utpekt som verdens største terrorist av USA og Vesten for øvrig. Holdningene reflekterer samfunnets varierende, negative og fordomsfulle holdninger mot de med en mørkere hudfarge, hvor enkelte kan bli stigmatisert som potensielle terrorister kun på grunn av sitt utseende. Karpe trekker frem et kommunikativt minne fordi folk antydte at alle brune

¹¹¹ Karpe. 2004

¹¹² Hagen. 2019

¹¹³ Diem & AKAM1K3. 2013:64

minoriteter er terrorister eller kriminelle. Chirag kritiserer samfunnet for den kollektive identiteten, som har blitt skapt. Gjennom linjene bidrar Chirag inn i samfunnsdebatten for seg selv og for andre minoriteter. Da sangen kom ut var det mer stigmatisering rundt «brune» mennesker. En av grunnene til dette er terrorangrepet i New York 9. september 2001. som skjedde noen år før Karpe lagde EP-en. Det oppsto mer hat og frykt etter terroren i New York mot nesten alle «brune» mennesker, selv om man ikke hadde noe med terroren å gjøre.¹¹⁴ De «brune» menneskene ansvarliggjøres for terroren de ikke har noen ting med å gjøre. Som Chirag påpeker tidligere i teksten, påvirker mediene hvilke grupper som får oppmerksomhet. Syv år etter at sangen ble utgitt, ble muslimer anklaget for å stå bak terrorangrepet den 22. juli.¹¹⁵

«Men jeg har lært at man må være smart, lære snart

At jeg må gi forklaringa på hvert jævla æresdrap

Og du kan si: "Chico overdriver nå"

Ja og du kan si: "Eeey tenk over hva du sier nå!"

Men jeg har fått nok og orker ikke mer lenger»¹¹⁶

Chirag formidler videre at man må være bevisst og intelligent og lære om sin plass i samfunnet. Linjene kan forstås som at Chirag referer til et kollektivt minne, og linjene i sangteksten påpeker Chirag at han som brun blir anklaget for å ha gjort kriminelle handlinger på grunn av hans hudfarge. Chirag spiller på sine egne erfaringer for å forme sine meninger og oppfatninger om samfunnet og uttrykker frustrasjonen over å bli anklaget basert på utseende. Linjene kan tolkes som et kulturelt og kommunikativt minne der koloniseringen og slavehandelen har bidratt til å forme dagens holdninger inkludert stereotyper rettet mot personer med mørkere hudfarge (ref. anklagelsen mot muslimer relatert til 22. juli-angrepet).

¹¹⁴ Elster. 2011

¹¹⁵ Sandvik. 2011

¹¹⁶ Karpe. 2004

Chirag diskuterer ikke bare æresdrap, men også behovet for at personer med flerkulturell bakgrunn må være ekstra forsiktige fordi de må gi en grundigere forklaring til alt de gjør sammenlignet med etnisk norske. Dette skyldes at «minoritetskulturen» ofte blir ansett som «terrorkulturen», og derfor har store deler av samfunnet et ekstra øye på minoritetene med innvandringsbakgrunn (ref. anklagelsen mot muslimer relatert til 22. juli-angrepet).

Chirag bidrar i samfunnsdebatten ved å påpeke at dette er et problem, og at samfunnet antar at alle brune minoriteter er terrorister eller kriminelle. Det er heller ikke lov for flerkulturelle minoriteter å si ifra, da dette skaper større problemer på sikt. Chirag beskriver hvordan samfunnet former identiteten til innvandrere gjennom felles oppfatninger, og erfaringer som insisterer på at innvandrere er ensartede. Denne identitetsdanningen fra deler av samfunnet skaper også en avstand til majoritetssamfunnet, som videre kan utvikles til en slags forakt for de «hvite» som ikke forstår de «svarte», eller ikke liker de «svarte».

«Jeg går på fest og chicksa spør meg om B-gjengen

"Du hvorfor er du veggis, hva vet du om Al-quaida?

Jeg vet at ikke du er sånn"

Så hvorfor spør du meg da?»¹¹⁷

Spørsmålene som reises i disse linjene, brukes av Chirag som eksempler på spørsmål som mange uvitende og nysgjerrige nordmenn stiller innvandrere. Dette avslører stereotypiske holdninger og generaliseringer, som for eksempel å anta at alle innvandrere har kjennskap til Al-Qaida eller B-gjengen.

Setningen «jeg vet at ikke du er sånn» bruker Karpe i form av at det gjenspeiles i mange samtaler der nordmenn forsøker å distansere seg fra fordommer, mens andre setninger som «jeg er ikke rasist, men...» også kan brukes i sammenhenger der innvandrere blir generalisert. Karpe svarer med «så hvorfor spør du meg da?» på disse spørsmålene ved å påpeke at det er

¹¹⁷ Karpe. 2004

ubehagelig å bli stilt disse spørsmålene bare fordi man har en brunere hudtone. Det gir en kollektiv bekreftelse på samfunnets oppfatning om at innvandrere er nærmere knyttet til kriminalitet.

Disse linjene blir tatt opp i Hølen, hvor dagbladets politiske kommentator Marie Simonsen 14 år etter at sangen kom ut spør «Er ‘minoritetsmannen’ aller nederst på rangstigen i det norske likestillingslandet?»¹¹⁸ Hølen skriver videre «Hun påpeker at disse mennene som regel fremstilles som stereotyper i den offentlige debatten: Den kontrollerende patriarken, overgriper, narkolanger, voldelig eller naver, sikkert med i en gjeng, potensiell terrorist».¹¹⁹ Hølen understreker at det er nettopp dette Chirag rapper om. Selv etter 14 år har ikke oppfatningen av innvandrere endret seg, og det Chirag rappa om den gangen handlet om Chirags kollektive minner fra fortiden. I dag ser vi fortsatt tegn til at disse minnene fra fortiden påvirker etniske minoriteter. Hvor holdningen «hvite» mot «svarte» er til stede. Fortidens fordommer mot innvandrere gir samfunnet et grunnlag for å forstå dagens fordommer mot innvandrere, samspillet mellom fortidens fordommer og nåtidens fordommer kan forme fremtidens holdninger til minoriteter med innvandringsbakgrunn.

Refrenget til sangen:

«Født og bor i ett land du vil ha meg ut av

Pass deg, pass deg

Bunad blir burka!

Født og bor i ett land du vil ha meg ut av

Pass deg, pass deg

Bunad blir burka!»¹²⁰

¹¹⁸ Hølen. 2018:10

¹¹⁹ Hølen. 2018:10

¹²⁰ Karpe. 2004

Linjene tar opp det stadig økende problemet med rasisme og fordommer mot minoriteter som er født og oppvokst i Norge, som Chirag. De peker på hvordan noen etnisk norske ikke ønsker innvandrere velkommen eller inkluderer dem i samfunnet, selv når innvandrerne forsøker å integrere seg i det norske samfunnet. En kan argumentere for at flere etnisk norske ledere er forsiktig med å ansette personer med minoritetsbakgrunn i stillinger med mye ansvar. Dette kan skyldes at lederne oppfatter personer med minoritetsbakgrunn som en trussel mot deres egen karriere. Disse holdningene antyder at mange i majoritetsbefolkningen ønsker å ekskludere personer som Chirag og andre med lignende bakgrunn. Ideen om at brunfargede personer som er født og oppvokst i Norge ikke tilhører den norske befolkningen skaper en identitet blant innvandrere som søker sin tilhørighet ved å se tilbake på historien. Chirag trekker inn et kommunikativt minne som flere etniske minoriteter kan relatere seg til.

Chirag sier i en podkast at: «Målet mitt må være å få de til å forstå at våre referanser er vel så viktige, som Alf Prøysen. Alf Prøysen er dritbra, (...) Det er en helt ny tid nå, verden smelter og dere må være med på det eller falle av».¹²¹

Chirag utfordrer det norske samfunnet til å ta del i det flerkulturelle, og stå sammen mot rasismen, enn å frykte det fremmede. Disse versene tar opp utfordrende temaer som mange foretrekker å unngå å diskutere, spesielt den utbredte motstanden og fiendtligheten som innvandrere må håndtere på grunn av innvandreernes kultur. Karpe tar opp det kollektive minnet blant minoriteter der de opplever fordommer på grunn av klesvalg, matkultur og etnisitet, ofte basert på hvordan medier som VG har bidratt til å skape en felles stereotypi om minoritetene.

I det andre verset synger Chirag mer alvorlig. Det andre verset starter med:

«Du vil gi flyktninger vaskejobb og norsk-tester

Jeg stemmer gatas parlament og gir deg Whimsical til borgemester»¹²²

¹²¹ Look North Studio. 2021: 15:42-16:04

¹²² Karpe. 2004

Den innledende frasen i verset peker på at når flyktninger ankommer Norge, blir de tilbudt vaskejobber på grunn av manglende norskkunnskaper. Samtidig må de balansere innlæringen av det norske språket, ta ansvar for familien og integrere seg i samfunnet (ref. kap. 3.1.1, introduksjonsordningen). For mange kan dette være utfordrende å gjennomføre samtidig, spesielt etter å ha opplevd sjokket ved å flykte fra hjemlandet på grunn av grusomheter. Mange innvandrere går på skole på dagtid og jobber som «renholdere» om kvelden, noe som gir dem begrensede integreringsmuligheter.

Dette er et kommunikativt minne for minoritetsgruppene, som de kan assosiere seg med når Chirag rapper om norsktester. Man kan argumentere for at dette kommunikative minnet om norskprøver stammer fra et kulturelt minne, nemlig fornorskningspolitikken. Karpe belyser innvandrernes kommunikative minne og hvordan identiteten deres har blitt utviklet og skildret gjennom det faktum at mange innvandrere på et tidspunkt har jobbet i rengjøringsbransjen. Chirag trekker indirekte frem statusen til flyktningene, om at de blir plassert i lavt betalte yrker.

Tøftvang tolker linjen: «Jeg stemmer gatas parlament og gir deg Whimsical til borgemester»¹²³ slik: ««Gatas Parlament» og «Whimsical» (linje 34) ser jeg som representanter for viktige stemmer fra minoritetsbakgrunn, som verken trenger «vaskejobb» eller «norsktester» (linje 33) for å føle seg som del av et fellesskap».¹²⁴

Jeg er dermed ikke samstemt med Tøftvang sin analyse. Min tolkning av linjen er at Chirag vil kontre den opplevelsen han har med trangsynt og lite inkluderende politikk med mer radikale stemmer som gatas parlament¹²⁵ og Whimsical¹²⁶. Dette kan igjen være en overdrivelse da både Gatas parlament og Whimsical var kjent for å ha krasse tekster om politiske figurer de ikke var enige med. Gatas parlament er en venstreradikal rap-gruppe, både de og Whimsical, den norske-koreanske rapperen lagde samfunnskritisk musikk.¹²⁷ Chirag

¹²³ Karpe. 2004

¹²⁴ Tøftvang. 2022:33

¹²⁵ Aahlin. 2002

¹²⁶ Aahlin. 2023

¹²⁷ Aahlin. 2002: Aahlin. 2023

trekker deretter frem Whimsical. Overdrivelsen ligger i at Whimsical og Gatas Parlament befinner seg på den helt motsatte enden av skalaen sammenlignet med det Chirag opplever fra samfunnet og politikken som føres mot innvandrere. Dette er Chirag sin måte å vise sin misnøye på. Grunnet hans historiebevissthet og nåtidsforståelse av hvordan innvandrere stadig blir begrenset og satt i bås uten tilstrekkelig mulighet for videre utvikling, antyder han at dersom situasjon forblir den samme, må han bli mer radikal.

«Stammer fra et land med lite mat og lite klær

Der penga går til folk som har fra før gevær og militær

Har sett det sjæl, jeg lover deg det er ille der»¹²⁸

Chirag har røtter fra India, et sted hvor økonomien ofte er vanskelig. Det er vanlig å bli pålagt bøter av politi og militæret. Disse bøkene går ikke til statskassen, men havner i lommene til den enkelte politibetjenten eller militæroffiseren. Dette systemet fører til at flere havner i fengsel, akkumulerer gjeld og lever i ekstrem fattigdom på grunn av urettferdig behandling.

Chirag deler sin familiehistorie der foreldrene kommer fra India, en situasjon som er vanlig i mange land utenfor Europa og ikke begrenset til India alene. Han uttrykker at han personlig har observert lignende situasjoner og beskriver historiene om korrupsjon som utfordrende. Karpe understreker et kollektivt minne blant innvandrere der det er vanlig å oppleve eller bli utsatt for korrupsjon i landene de kommer fra. Minnet fra fortiden er med på å forme Chirags og andre minoriteters identitet og bidrar til å definere hvem han er og hvor han kommer fra. Dette kollektive minne skaper en kollektiv identitet blant innvandrere, og bidrar til en kollektiv forståelse blant minoriteter både i fortiden, nåtiden og framtiden.

«Heldig som bor i nord, det er kaldt

Men jeg chiller'n her

¹²⁸ Karpe. 2004

Så ikke misforstå, glad jeg bor i Norge

Men jeg er fortsatt feil mann med feil navn og farge»¹²⁹

Chirag uttrykker at han er glad for at han bor i Norge, men at han her ikke blir definert som en nordmann. På grunn av navn og hudfarge blir minoriteter som Chirag utsatt for rasisme og fordommer. Chirag bruker sin personlige erfaring for å understreke hvordan han, med sitt navn og utseende, ikke passer inn i stereotypen. Chirag sier at det eneste stedet hvor et navn som indikerer innvandrerbakgrunn havner øverst i søknadsbunken, er i rap-sjangeren. I andre søknadsbunker blir innvandrer navnet en ulempe.¹³⁰ Dette kan etniske minoriteter med et innvandrer navn anvendes som et kommunikativt minne. Dette sitatet viser hvordan deres identitet er formet av refleksjoner over fortidens frykt for fremmede, som fortsatt er til stede i dagens samfunn.

«Mange tror at Karpe Diem skaper mer vold

Og sier flere bisarre ting enn den feite karen i D12

Jeg og Magdi har en bra plan som Egon

Vi trenger bare noen gærninger som tør å være med på'n»¹³¹

Chirag påpeker videre at det finnes personer som hevder at Karpe bidrar til mer vold. Det uttrykkes av de samme personene at Karpe sier 'bisarre' ting. Det påpekes også at Karpe oppfattes som farlige, spesielt fordi minoritetsungdom engasjerer seg mer i kampen mot urettferdighet, som Chirag gjør. Chirag rapper deretter om at han og Magdi har en plan, og viser samtidig til sin norskhet som del av hans identitet, når han sammenligner seg selv med den fiksjonelle karakteren Egon Olsen, som er godt kjent i ethvert norsk hjem.

Det er jo bare å gjøre Karpe Diem mer kjent, på en måte så folk vet hvem vi er, fordi vi jobber jo mot å, vi gidder ikke å stresse nå, men en eller annen dag så håper vi på å

¹²⁹ Karpe. 2004

¹³⁰ Look North Stuido. 2021: 09:05-09:40

¹³¹ Karpe. 2004

gi ut noe vi og sånn som alle dere store gutta gjør så, men altså, ja det er det altså. Prøve å bli kjent skrive tekster og holde konserter.¹³²

Chirag fikk tidlig streng beskjed av foreldrene hans om å være best i å lage rap. Dette gjorde at han måtte legge en plan for å bli best i å lage musikk. I dag er Chirag og Magdi Norges største rappere, og deres nåværende crew har blitt med på planen deres. Som er å dele og normalisere kulturelle referanser, og på den måten kjempe mot fordommene.

Chirag trekker fram et kommunikativt minne blant etniske minoriteter om at man må være best i det man gjør. Chirag vil kjempe mot urettferdigheten som rammer ham og andre minoriteter, og han vil være best i det. Dessverre var terskelen for å offentlig uttrykke misnøye høyere i datidens samfunn, spesielt for etniske minoriteter, og derfor var det ikke mange innvandrere som tok opp kampen mot urettferdigheten som rammet dem. Vi ser lignende tilfeller av mangel på forståelse og lite mottakelighet når minoritetsnordmenn i dag ytrer sine kritikker av samfunnet.

«For hvis du tør å ta liv av Carl-Ivar

Da har du mere guts og baller enn hva vi har

Du hater Chirag mer enn Chirag hater skidag»¹³³

Chirag tar opp den tidligere lederen for Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen. På det tidspunktet sangen ble utgitt, var Carl I. Hagen en fremtredende FrP-politisk skikkelse kjent for å plassere innvandringspolitikken i sentrum av den politiske debatten. Med en konservativ tilnærming til innvandring ble han kritisert for å fremme negative holdninger mot innvandrere. I løpet av sin politiske karriere tok Carl I. Hagen flere kontroversielle grep for å fremme sitt innvandrersyn. Blant disse grepene var et brev han brukte, kjent som Mustafa-brevet. Dette brevet hadde betydelige konsekvenser for innvandrere med muslimsk bakgrunn.¹³⁴ Til tross for at brevet viste seg å være falskt, hadde det stor innvirkning på «brune minoriteter». Hagens uttalelser

¹³² Singh. 2023: 08:42-09:16

¹³³ Karpe. 2004

¹³⁴ Lindvåg. 2020

mot muslimer fikk internasjonal oppmerksomhet, og mange muslimer reagerte på dette.¹³⁵ Chirag refererer til et kommunikativt minne hvor Hagens gjentatte negative fremstilling av innvandrere var med på å skape fremmedfrykt mot «brune minoriteter». Mange innvandrere reagerte med irritasjon på dette kommunikative minnet over måten Hagen fremstilte innvandrerne på og hvordan han fikk medhold i deler av samfunnet.¹³⁶ På denne måten skaper Chirag engasjement og samhørighet blant innvandrerne, og minner hvordan samfunnets holdninger mot innvandrerne var.

Karpe uttrykker ikke støtte for å ta livet av Carl-Ivar, men de uttrykker frustrasjon over en konservativ holdning til minoriteter noe flere med minoritetsbakgrunn kan dele. De reflekterer over hvordan minoriteter ofte bærer på en tung bagasje, og strever med å tilpasse seg i et samfunn som kan være skeptisk til det ukjente.

De setter dette i perspektiv ved å rappe om at Carl I. Hagen ser ut til å mislike Chirag, som tilhører minoritetsgruppen enda mer enn Chirag misliker skidager. Dette kan trekkes tilbake til der Chirag rapper om at «Ser teit ut på ski» (se fotnote:99). Innvandrere har ofte ikke erfaring med å gå på ski, noe som gjør skidager utfordrende. Chirag får frem et kommunikativt minne som mange innvandrerbarn kan relatere til, hvor de misliker skidager og det å tilbringe hele dagen utendørs i snøen. Chirag orienterer om at Hagen hater minoriteter og at dette har vært med på å påvirke minoritetene i en negativ retning og skape mer fremmedfrykt mot minoritetene.

«Vi er jo brødre, så hvorfor lage jihad?

Så før jeg slutter la meg si enda en ting til

Drep meg for fargen min og skap en Benjamin til»¹³⁷

Å dele samme nasjonale tilhørighet blir beskrevet som å være en del av samfunnet. Chirag peker på et vi, alle norske borgere, som et stort fellesskap. Begrepet *jihad er* et islamsk begrep

¹³⁵ Hoaas. 2004

¹³⁶ Trædal. 2019

¹³⁷ Karpe. 2004

som kan referere både til det å streve for å bli en god muslim, men også for det å føre krig i religionens navn. Det er sistnevnte Chirag refererer til. Karpe stiller derfor spørsmålet om hvorfor man ikke kan stå sammen istedenfor å ty til vold mot hverandre på grunn av forskjeller i etnisitet, hudfarge og religion. En etablert sosial norm er å støtte hverandre, og for minoriteter innebærer dette ofte ekstra solidaritet blant hverandre når man befinner seg i et fremmed land. Dette betyr å ta vare på hverandre som om man var hverandres brødre og søstre, og å holde sammen som en enhet. Derfor kan det være mer sannsynlig at mennesker med samme kulturelle bakgrunn tiltrekkes av hverandre og trives i hverandres selskap. Dette skyldes en følelse av trygghet knyttet til ens kultur, og en unngåelse av behovet for å forklare hver handling man utfører internt i kulturen. Chirag ønsker å utvide denne fellesskapsfølelsen til alle nordmenn, uten disse skillelinjene blant minoriteter og etnisk norske. Chirag tar igjen i bruk sin egen historie for å belyse dette og beskriver seg selv som en del av både det vi assosierer med å være norsk, og det vi forbinder med å være innvandrere.

Karpe trekker frem et kulturelt minne ved å referere til drapet på Benjamin Hermansen. Chirag kaster lys over problemene med rasisme og fremmedfrykt i samfunnet. Datoen for Holmlia-drapet har blitt en nasjonal markering for viktigheten av å stå sammen mot rasisme og fremmedfrykt.¹³⁸ Karpe tar opp et nasjonalt sorgsmoment da Benjamin ble drept. Chirag formidler og ivaretar minnet om Benjamin Hermansen, og bidrar til å bearbeide minnet gjennom deres musikk.

3.1.4 Oppsummering av historiebruk i sangteksten

Jeg var inder, men de fleste inderne i Norge er fra Nord-India. Vi er fra Vest-India forskjellige morsmål og religion. Så vi var på en måte minoriteten i minoriteten hele veien. Så det var sånn vi, vi, det var vell sånn jeg og Magdi kommuniserte. Folk sier de er utafor, vi er utafor.¹³⁹

Sangen «Kunsten å være inder» tar opp problematikken rundt rasisme, utenforskap og utforsker erfaringer Chirag har hatt ved å vokse opp med mørk hud og indisk bakgrunn i

¹³⁸ Tøftvang. 2022:33

¹³⁹ Look North Podcast. 2021: 04:10:04:27

Norge. Den kaster lys over utfordringene Chirag må manøvrere i et samfunn hvor en annerledes hudfarge kan føre til både humoristisk og diskriminerende behandling, hvor rasismen blir åpenbar.

Sangteksten «Kunsten å være inder» kan forstås som eksistensiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.1). Teksten gir tolkning for at Chirag har et individuelt behov for å ha en tilstedeværelse, å føle tilhørighet eller eksistere med andre, og bruker historien til å støtte eller opplyse om fortiden.¹⁴⁰ Dette kan ses gjennom at sangteksten er personlig, og handler om hvordan det er å være en inder i Norge. Gjennom tekstens analyse får vi et dypere innsyn og forståelse av Chirag sin livshistorie, familiehistorie samt kollektive minner knyttet til innvandring og flerkulturelle ungdommer i Norge. Ved å dele hans egen erfaring bruker Chirag sin livshistorie til å bidra med en stemme for seg selv, men også for andre minoriteter som deler hans kollektive minner, inn i samfunnsdebatten. Dette kan ses i sammenheng med da Magdi sa i programmet til Anne Lindmo som nå var blitt programleder for sitt eget program 'Lindmo': «Vi lager musikk med det vi har lyst til, med utgangspunktet i det som er inni oss også skjer det som skjer. Av og til blir det debatt».¹⁴¹

«Kunsten å være inder» kan også forstås som kommersiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.2). Gjennom de kollektive minnene Chirag presenterer i teksten, kan sangteksten forstås som en forbindelse mellom fortiden, nåtiden og fremtiden. Chirags historiebevissthet skaper en salgbar sangtekst som er politisk aktuell både for tiden den ble utgitt, og for fremtiden. Han reflekterer over fortiden og gjenskaper sine minner og deler disse minnene ved å trekke de inn i salgbare sangteksten. Mange av minnene Chirag fremhever, er knyttet til hendelser som folk kan assosiere seg med. Disse minnene kan forstås som eksistensiell historiebruk, ved at Chirag bearbeider sin egen identitet ved å rappe om fortiden og gi uttrykk for hva han ønsker seg for fremtiden (se kapittel. 1.4.3). Chirag anvender et kollektivt minne for å minne samfunnet på at drapet på Benjamin Hermansen ikke skal glemmes, og på den måten opprettholde nasjonalt samhold.

¹⁴⁰ Folkenborg. 2022: 35

¹⁴¹ Lindmo. 2022: 22:05-22:16

Dette kulturelle og kommunikative minnet om samhold oppstår i vanskelige tider, men kan være flyktig. Drapet på Benjamin Hermansen settes i kontekst med hatkriminalitet, rasistiske holdninger og den pågående samfunnsdebatten om rasisme og fremmedfrykt. Chirag berører temaer som rasisme og hatkriminalitet i samfunnet og forsøker å skape en følelse av fellesskap ved å vekke kollektive minner i sangtekstene sine.

Gjennom å minne samfunnet på tidligere hendelser, skaper Chirag sin egen identitet som en minoritet i det norske samfunnet. Ved å trekke frem kollektive minner fra fortiden i sangteksten, ser det ut til at Chirag minner samfunnet på hendelsenes betydning for etniske minoriteter. Chirag sier følgende i NRK-podkasten Musikkrommet:

Jeg tror det er veldig viktig at vi som nordmenn med innvandrerbakgrunn tør å implementere de referansene vi har fra innvandrerdelen vår inn i det å være norsk. Det vil være kulturell fremgang. Ingen er tjent med, og det er en undervurdering av etniske nordmenn, å tenke at nei, det bare holder jeg i en boks for meg selv.¹⁴²

Chirag er opptatt av å dele sin opplevelse av å ha en flerkulturell identitet og gjør dette i denne sangen. Chirag tar opp viktigheten av å dele hans kulturelle referanser og erfaringer slik at etniske nordmenn har en større forståelse for hva det vil si å være minoritet med flerkulturell bakgrunn. Gjennom sangteksten minner Chirag samfunnet på hvordan deres holdninger mot minoriteter har bidratt til utenforskap mot minoriteter som Chirag.

Chirag forteller at Karpe har vært populære på grunn av deres identitet og bakgrunn. Det har gjort at de har holdt på så lenge som de har. Chirag påpeker i programmet til Lindmo at: «Det føles litt som at kidsa har ryggen vår, at de ser at vi forteller en historie som de syntes er viktig».¹⁴³ Sangteksten «kunsten å være inder» tolkes som eksistensiell historiebruk, og uttrykker kollektive minner som «kidsa» kan assosiere seg med. «Kidsa» etablerer en tilhørighet ved at Chirag rapper om sin historie, som de relaterer seg til. I sangteksten bruker Chirag kollektive minner til å inspirere flere til å delta i samfunnsdebatten ved å lytte til

¹⁴² Singh. 2023: 01:33-01:57

¹⁴³ Lindmo. 2022: 11:50-12:03

musikken hans. Gjennom å dele personlige historier, kaster han lys over den utfordrende situasjonen til etniske minoriteter, og gir deres stemme en plattform i samfunnsdebatten.

Sangteksten kan forstås som eksistensiell historiebruk, hvor Chirag reflekterer over minner fra fortiden som omhandler hvordan flerkulturelle historisk sett har blitt behandlet, og hvordan flerkulturelle lever et liv mellom to kulturer. Disse refleksjonene kaster lys over forbedringer i behandlingen av flerkulturelle sammenlignet med kolonitiden. Chirag deler åpent og ærlig sine erfaringer som flerkulturell ungdom i Norge. Han gir en mulighet for andre å forstå det flerkulturelle miljøet bedre, og gir innsikt i den pågående rasismen mot flerkulturelle. Sangen gir også innblikk i hvordan det er å være ung og flerkulturell både i fortiden, nåtiden og fremtiden. Gjennom sangen bidrar Chirag med å forme hvem nordmenn er, og utvider begrepet «norsk».

3.2 Sang 2: Identitet som dreper

3.2.1 Sosiale ulikheter og nasjonal identitet: En utfordring med integrering i Norge

I Norge har ulike sosiale og økonomiske forskjeller ført til flere diskusjoner om innvandring og fattigdom. Disse ulikhetene kan forklares på tre hovedmåter. For det første kan de være knyttet til individuelle ressurser som påvirker en persons utdanningsnivå, sosiale bakgrunn, alder og helse. For det andre kan de skyldes strukturelle forhold, inkludert arbeidsmarkedet, insentivstrukturer og diskriminering. Den tredje involverer valg og verdier basert på kulturelle retningslinjer og livsstils preferanser. Ofte er ulikhetene i levekår et resultat av et komplekst samspill mellom disse faktorene.¹⁴⁴

Samfunnet er preget av sosiale ulikheter, hvor en sentral debatt også omhandler ideen om at det å være norsk er avgjørende for suksess. Det er Imidlertid ikke en entydig definisjon på hva det vil si å være norsk. Gro Harlem Brundtland foreslo under sin nyttårstale i 1992 det nye slagordet: «det er typisk norsk å være god».¹⁴⁵ Sylvi Listhaug, for eksempel, skrev på Facebook før en integreringskonferanse at «Her i Norge spiser vi svin, drikker alkohol og

¹⁴⁴ Rudi & Vårdal. 2024

¹⁴⁵ Brundtland. 2015

viser ansiktet vårt».¹⁴⁶ Denne uttalelsen av Listhaug ble møtt med sterk misnøye av samfunnet.¹⁴⁷ Hvis dette er definisjonen på å være norsk, betyr det at mange innbyggere, selv etniske nordmenn, oppfyller ikke kriteriene til verken Listhaug og Brundtland.

Samfunnet streber etter å integrere innvandrere slik at de forstår den norske kulturen og levestilten i Norge. Spørsmålet om hvordan en gjør dette på en riktig måte er sentralt, spesielt med tanke på at innvandrerene til slutt kan føle at hen ikke har tilhørighet til noen av landene. Karpe sin sangtekst «Identitet som dreper» handler om utfordringene ved å befinne seg mellom to kulturer og to land, slik Magdi opplever.

Ulikhetene i samfunnet, som både inkluderer sosiale og økonomiske dispariteter samt debatter om innvandring og fattigdom, er dypere enn bare individuelle ressurser eller strukturelle forhold. De reflekterer også en fundamental utfordring knyttet til nasjonal identitet og integrasjon. Diskusjonen om hva det innebærer å være norsk, som eksemplifisert av Sylvi Listhaugs kontroversielle uttalelse, legger et skarpt lys på denne problemstillingen. I en tid hvor samfunnet streber etter å integrere innvandrere og skape en kollektiv identitet, står også spørsmålet om; hvordan dette gjøres på en inkluderende og respektfull måte for alle involverte mennesker sentralt. Karpe sin sangtekst «Identitet som dreper» tar opp denne kritiske trusselen mot innvandreres identitet og understreker behovet for å anerkjenne og respektere mangfoldet som beriker samfunnet.

3.2.2 Analyse av sangtittelen

Sangtittelen «Identitet som dreper» antyder at identiteten, enten det er ens personlige opplevelse eller ens opprinnelse, kan oppleves som truet. Et individ kan selv undergrave sin egen identitet ved å mangle tilknytning til den, men den kan også bli påvirket av ytre faktorer, for eksempel språk, ritualer, matvaner og tradisjoner.

¹⁴⁶ Tjernshaugen. 2016

¹⁴⁷ Farstad. 2021

Tittelen er inspirert fra boken «Identitet som dreper», som er skrevet av Amin Maalouf. Boken handler om hvordan det er å leve i et krysningpunkt mellom to land og to kulturer.¹⁴⁸ Noe Magdi opplever og deler gjennom sangen «Identitet som dreper».

3.2.3 Analyse av sangteksten

Sangteksten utforsker hvordan det er å være en flerkulturell minoritet som befinner seg mellom to verdener uten en klar identitet, men snarere med forbindelser til flere land. Magdi reflekterer over å være rotfestet mellom to kulturer, to språk og to identiteter. Han personifiserer dette ved å dele sin erfaring, hvor han balanserer mellom å være norsk og egyptisk. Foreldrene til Magdi skilte seg da han var ung, og han bodde halve måneden hos moren og halve hos faren. Magdi sier selv i et intervju at: «Man får ofte inntrykk av at når foreldrene skilles dør barnet innvendig, men for meg var det ikke noe problem. Jeg tenkte bare fett, to rom».¹⁴⁹ Magdi tar opp i sangteksten dualiteten med å bo hos en norsk mor og en arabisk far. «Identitet som dreper» er skrevet av Magdi og det er flere steder i sangen det kan tolkes som at Magdi rapper om seg selv i tredjeperson.

Sangteksten starter med en introduksjon som lyder slik:

“We determine who we are by what we look like

And when we look in the mirrors like this

We ask ourselves a question: Who am I?

Who am I on this journey called life?

Who am I? I hope, that you haven't bought into the idea that you are what you look like

Or your, your, your, your worth is determined about what your outward appearance looks like

¹⁴⁸ Haugen. 2008

¹⁴⁹ Ramstad. 2018

Or about what you do”¹⁵⁰

Magdi starter sangen med å reflektere over hvordan en definerer seg selv basert på vårt ytre utseende. Når vi ser oss selv i speilet, oppstår spørsmålet om ens egen identitet; hvem er jeg på denne livsreisen? Magdi utfordrer den eksistensielle tilnærmingen ved å utfordre ideen om at vår identitet kun er bestemt av vårt ytre utseende eller våre handlinger alene. Magdi bruker sin historiebevissthet til å stille eksistensielle spørsmål og formidler dem gjennom en salgbar sangtekst.

Introduksjonen fortsetter slik:

“I hope that you figured out by now that if you lived your life that way you would constantly, constantly be looking at yourself and be thinking, "I am not good enough

I am not tall enough

I am not buff enough

I am not pretty enough

I am not beautiful enough

I am not anybody”¹⁵¹

Dette utdraget av introduksjonen kan tolkes som at Magdi utforsker eksistensielle temaer ved å adressere jakten på selvaksept. Ved å påpeke hvordan en slik tankegang kan føre til konstant selvbekredning og følelsen av utilstrekkelighet, utfordrer Magdi verdien av at ens eksistens er knyttet til ytre attributter eller oppnåelser. Å stadig sammenligne seg selv med samfunnets idealer kan resultere i indre konflikter og en følelse av manglende verdi, noe som i sin tur vil påvirke hvordan individet former sin identitet. Gjennom å tenke slik reflekterer Magdi over sin egen følelse av tomhet, meningsløshet eller tap av identitet. Jeg forstår det slik at denne

¹⁵⁰ Karpe. 2006

¹⁵¹ Karpe. 2006

introen er en eksistensiell utforskning av Magdi sitt verdenssyn, identitet og forhold til ens tilværelse. Magdi gir et inntrykk av at man ikke har dannet sin identitet og verdi basert på hvordan han ser ut, eller basert på sitt yrke. Magdi bidrar til identitetsdanning ved å utfordre de konvensjonelle ideene om selvbilde og oppfordrer lytteren til å se utover det overfladiske og finne meningen og verdi i ens indre selv. Man kan for eksempel skape et større bilde av hvem man er ved å se tilbake til fortiden.

Linn in Uncategorized er en blogger som 10 år etter at sangen kom ut skrev at hun kjente seg igjen i sangen «Identitet som dreper». På bloggen sin skrev hun at hun er ‘halvtbarn’¹⁵²; marokkaner og norsk som er rotfestet mellom to kulturer og to land. Uncategorized uttrykker sin mening om sangen «Identitet som dreper» av Karpe: «Ingen sangtekst har beskrevet meg så direkte som denne. For det stemmer. Det at du har en identitet med en strek mellom gjør deg tidvis mektig forvirret. Du føler at du av og til må ta side for at det skal bli mindre forvirrende».¹⁵³ Uncategorizeds tolkning av sangen viser at sangteksten tar opp et minne som ikke bare angår Magdi, men også andre minoritetsbarn som er bundet mellom to kulturer og to land. De minnene Uncategorized identifiserer seg med i sangen «Identitet som dreper» skaper en spenning mellom hennes tolkning av fortiden, forståelsen av samtiden og gir henne perspektiver på fremtiden. Minnene Uncategorized og Magdi assosierer seg med, hjelper for å styrke tilhørigheten og felleskapet blant ‘halvtbarn’ og etniske minoriteter. Sangteksten bidrar til å styrke båndene blant minoritetene som er forankret i to kulturer og to land, og skaper Magdi sin identitet som ‘halvtbarn’, og minner samfunnet på hva slags utfordringer man har ved å være ‘halvtbarn’.

Deretter rapper Magdi refrenget:

«Er både svart og hvitt, er både glad og trist

Er både fattig og rik, en dåre og alkymist»¹⁵⁴

¹⁵² Uncategorized. 2016

¹⁵³ Uncategorized. 2016

¹⁵⁴ Karpe. 2006

«Chiarg har sett for seg at Magdi har to bokser i hodet, der det norske er i den ene og det arabiske i den andre. Aldri skal de to møtes».¹⁵⁵

Disse linjene inneholder en betraktning av Magdis mangfoldighet. Gjennom motsetningene svart/hvit, glad/trist, fattig/rik og dåre/alkymist fremheves det dualiteter som finnes i livet til Magdi. Dette kan tolkes som hans eksistensielle utforskning av sine mangfoldige erfaring og følelser, ved at han skaper sin identitet gjennom motsetningene og dualitetene i livet. Disse dualitetene skal ikke blandes, og linjene minner om eksistensielle temaer som menneskets streben etter å finne balanse og mening. Samtidig kan dette tolkes som kulturelle minner der slike dualiteter og motsetninger symboliserer den felles menneskelige erfaringen som har eksistert gjennom tidene. Linjene minner om hvordan fortidens dualiteter og kontraster fortsatt påvirker våre liv i dag. Det kulturelle minnet Magdi tar opp har røtter fra slavetiden der tydelige sosiale skiller mellom «hvite» og «svarte» eksisterte. Denne historiske lærdommen føres videre til dagens samfunn hvor mennesker fortsatt blir definert ut fra deres hudfarge, og blir holdt utenfor på grunn av etnisk og kulturell bakgrunn. Magdi minner samfunnet på at han befinner seg ved krysningspunktet mellom de to dualitetene, med røtter fra «kolonimaktene» som hvit og de «koloniserte» som svart.

«Er både ja til slå tilbake, og pasifist

Og tror du kjenner meg for du kanskje visste at»¹⁵⁶

Magdi uttrykker en indre konflikt og dualitet i hans tilnærming til konfliktløsning og motstand. Linjen «Er både ja til slå tilbake, og pasifist» viser til en motsetning mellom å være aggressiv og å foretrekke å løse konfliktene på en fredelig måte. Chirag sier i dokumentaren VEGG VEGG VEGG:

Husker vi så en dokumentar. De trilla inn TV-en lærerne aldri vet hvordan funker. Var det sånn dokumentar om Taliban. Det var en henrettelse på en fotballbane. Også sier hun som sitter ved siden av meg: «hvorfor er du så sjokkert? Du er jo vant til det der.» Også, jeg klarer ikke å svare på det. Magdi får med seg det, også starter han en

¹⁵⁵ Shanmugaratnam. 2022: 35

¹⁵⁶ Karpe. 2006

underskriftskampanje – for å få de to jentene kasta ut av skolen. Så fikk han masse underskrifter, og da, da ble hun dritlei seg, selvfølgelig, og Magdi måtte opp på rektors kontor.¹⁵⁷

Linje en påpeker et kommunikativt minne blant flerkulturelle ungdommer. Magdi former sin identitet ved å reflektere over fortiden, om at han både er «pasifist og ja til slå tilbake». Mange minoritetsbarn har vokst med ideen om et øye for øye, tann for tann mens etnisk norske barn blir oftere oppdratt med prinsippet om å unngå vold og konflikter. Dette er et skille Magdi påpeker i den første linjen, og kan forstås som at Magdi har to bokser i hodet, en arabisk og en norsk boks som ikke skal blandes.

Linje to antyder en form for forvirring eller misforståelse fra andre angående Magdi sin identitet, som for eksempel å se på han som en terrorist fordi han har en brun hudtone. Slike indre konflikter og dualiteter kan være resultater av kulturelle og historiske påvirkninger som har formet samfunnets syn på Magdi. Ved å minne samfunnet om hvordan fortidens erfaringer med konflikt og motstand fortsatt påvirker hvordan deler av samfunnet er farget med at alle «brune» er terrorister.

«(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist

(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist

(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist

Og (Du) tror du kjenner meg for du kanskje visste at»¹⁵⁸

«Jeg har alltid vært en pretensiøs jævel. En pretensiøs jævel med beina planta på norsk mark. Halvt araber og halvt stryning. Det blir balanse av sånt. Eller rot».¹⁵⁹ Skriver Magdi i Karpeboken Dødtid (2013).

¹⁵⁷ Treimann & Gulliksen. 2022: 16:45-18:00

¹⁵⁸ Karpe. 2006

¹⁵⁹ Diem & AKam1K3. 2013:116

Magdi bruker deretter «Jeg» foran alle setningene for å understreke at det faktisk er han som uttrykker sin refleksjon av fortiden. Magdi reflekterer over sin egen identitet som fører til refleksjon over egeneksistens og hva det innebærer å være seg selv. Ved å dele personlige erfaringer om sin identitet, følelse, økonomi og kunnskap fra fortiden former Magdi sin identitet og skaper sin klutulle kapital og definerer seg selv som en «pretensiøs jævel». Gjennom å vise Magdi sin kulturelle kapital skaper han engasjement hos fanskaren, om at det kulturelle kapitale er en ressurs for fremtiden. Ved å forstå hvordan det norske samfunnet utstøter det kulturelle mangfold i nåtid i lys av det som har skjedd i fortiden. I siste linje bruker Magdi «Du», her kan en tolke det som at han appellerer til samfunnet.

Deretter starter vers en, og Magdi rapper:

«Han er halvt norsk, han er halvt egypter

Han går på fester, nei han er alltid nykter»¹⁶⁰

Magdi utforsker videre dualitetene og motsetningene i sin identitet og atferd (Ref. første sitatet i sangen). Beskrivelsen «halvt norsk» og «halvt egypter» indikerer en kulturell og etnisk sammensmeltning, og kontrastene «å gå på fest» og «alltid nykter» antyder en motsetning i atferdsmønster og livstil. Magdi er nykter og har tatt et aktivt valg om å være nykter.¹⁶¹ Han utforsker sin mangfoldige og komplekse identitet og atferd som reflekterer den innebygde dualiteten i hans natur, og det vedvarende samspillet mellom ulike sider av hans personlighet og bakgrunn. Dette kan reflektere en kombinasjon av kulturelle og historiske påvirkninger som har formet identiteten hans som utenfor i det norske samfunnet. Magdi minner lytterne på hvordan kulturelle og etniske bakgrunner kan påvirke hvordan flerkulturelle personer blir sett på av majoritetssamfunnet. Det kan forstås som at Magdi tar i bruk eksistensiell historiebruk og peker på han selv som utenfor og innenfor i samfunnet på grunn av hans identitet som norsk og egypter.

«Han bor hoes faren sin, han bor hoes mamma

¹⁶⁰ Karpe. 2006

¹⁶¹ Diem & AKAM1K3 2013: 182

Han spiser brunost, falefel og shawarma

Har bor i åsen, (Hei) han bor i blokk, (Men)»¹⁶²

Med en egyptisk far og norsk mor opplevde Magdi en barndom preget av kulturell ambivalens. Hos moren fikk han den klassiske norske oppdragelsen med gullrekka på fredager, fårrikål og strenge innetider. Hos faren var det arabisk språk, TV-programmer, kultur og spesielt religion alltid til stede – en vesentlig del av Magdi sitt liv og daglige rutiner.¹⁶³ «Vi var jo på en måte vant til det. Magdi var jo halvegypter på vestkanten, men bodde i blokk».¹⁶⁴ Sier Chirag i en podkast.

Magdi minner samfunnet på hvordan han har vokst opp, og appellerer til andre flerkulturelle ungdommer om at man opparbeider seg en kulturell kapital. Dette skaper et fellesskap for flerkulturelle ungdommer som kjenner på de samme dualitetene. Dette skjer enten ved at de opplever det selv, eller ved at de merker de samfunnsmessige forskjellene, som at innvandrere ofte bor i blokk og spiser ulike flerkulturelle matretter.

Senere i sangen rapper Magdi:

«Han kan arabisk, han snakker norsk (Damn)

Men han er brun, hei please; han er hvit!

Han feirer jul, det er høytid når det er Eid

Men han er rik, kom igjen a; han er fattig!

Hei, han er hvit, nei, se på'n; han er svarting!»¹⁶⁵

Magdi fremmer flere av utfordringene knyttet til å ha to kulturelle identiteter, noe mange unge flerkulturelle mennesker kan kjenne seg igjen i. Magdi baserer seg på sine egne erfaringer der

¹⁶² Karpe. 2006

¹⁶³ Ramstad. 2018

¹⁶⁴ Look North Studio. 2021: 3:54-4:07

¹⁶⁵ Karpe. 2006

det virker som om han fremhever ord og utsagn han har blitt konfrontert med. Et eksempel som flerkulturelle mennesker opplever er at man i Norge blir oppfattet som brun, og i landet man har røtter fra blir man oppfattet som hvit.¹⁶⁶ I Norge blir Magdi oppfattet som araber, mens i Egypt blir han betraktet som norsk. Dette illustrerer et liv med eksistens i to separate verdener hvor Magdis tilpasning til det norske samfunnet er nødvendig, for å ikke bli utstøtt av majoritetssamfunnet.

Magdi utforsker kompleksiteten og motsetningene i sin identitet og opplevelse. Beskrivelsen av en person som både behersker arabisk og norsk, men som likevel blir feilaktig identifisert basert på sin hudfarge, kulturelle feiring og økonomiske status, reflekterer Magdi over fordommer og stereotypier. Magdi utforsker sitt mangfold og sine motsetninger i samfunnet, og formidler hans budskap til samfunnet. Igjen minner Magdi på den iboende kompleksitet i menneskets identitet og hvordan stereotypier og fordommer kan påvirke vår oppfatning av andre. Dette kan tolkes som et kommunikativt minne, hvor slike opplevelser av diskriminering kan reflektere en historisk kontekst av kulturelle og etniske konflikter. Magdi utforsker bevisstheten om historie ved å minne samfunnet om hvordan slike stereotypier og fordommer har blitt videreført og adoptert gjennom flere generasjoner.

«Han ser fordeler, og han ser ulemper

Han er hva du sier, han veit hva du tenker

Og her hjemme, kaller de han utlending

Og der borte, kaller de han utlending

Men vi er enig om at vi blir fresh selv om

Identitet lett dreper med en strek mellom»¹⁶⁷

¹⁶⁶ Look North Studio. 2022: 8:33-10:39

¹⁶⁷ Karpe. 2006

Magdi utforsker sin evne til å se fordeler og ulemper ved å leve i et krysningspunkt mellom to kulturer. Dette innebærer utfordringer med å balansere ulike normer, språk og kulturer. Det krever en raskere læring fordi en må forstå og kunne navigere både de sosiale kodene i den norske og den andre kulturen for å kunne samhandle med alle rundt seg. Magdi fremhever videre hvordan hans identitet og oppfatning kan påvirkes av andres forventninger og stereotypier både i Norge og utlandet. Magdi trekker så frem forståelsen om hvordan identiteten kan være befriende og begrensende, avhengig av hvordan den blir oppfattet og brukt. Magdi løfter den kulturelle kapitalen man har som flerkulturell ungdom har opparbeidet seg, ved å manøvrere gjennom flere kulturer.¹⁶⁸

Magdi fremhever et kollektivt minne blant etniske minoriteter som balanserer mellom to kulturer og to land. Det fremkommer at Magdi både i Norge og i Egypt blir kalt 'utlending'. Dette er et kommunikativt minne blant mange etniske minoriteter, uavhengig av om de har en blandet etnisk bakgrunn eller ikke.¹⁶⁹ Å blande kultur påvirker ens egen forståelse og oppfatning av kultur, og man kan gradvis miste deler av sin kulturelle tilhørighet. Dette fører til at man ikke nødvendigvis passer helt inn i én kultur noe som gjør at den kulturelle ambivalensen blir tydelig. Dette er en realitet Magdi må akseptere, da hans kulturforståelse ikke vil være helt lik etniske nordmenn eller etniske egyptere siden Magdi omgås ulike kulturer og mennesker. Gjennom å trekke frem et kommunikativt minne med røtter fra kolonitiden, hvor hvite mennesker ble kalt 'utlendinger' i de koloniserte landene, illustrerer man hvordan flerkulturelle ungdommer, enten født i Norge eller med røtter i andre land, også kan oppleve å bli kalt 'utlendinger' i foreldrenes opprinnelsesland. Dette skyldes ofte deres mer vestlige tilnærming, som skiller seg fra den kulturelle tilnærmingen i sine foreldres hjemland.¹⁷⁰

Shanmugaratnam (2022) skriver i sin bok at Chirag og Magdi befinner seg i et krysningspunkt mellom to verdener. Mens Chirag omfavner en fusjon av språk og kultur, er

¹⁶⁸ Look North Studio. 2022: 09:10-10:40

¹⁶⁹ Look North Studio. 2022: 10:30-10:40

¹⁷⁰ Look North Studio. 2022: 8:33-10:39

Magdi motvillig til å blande disse elementene.¹⁷¹ I sangen «Identitet som dreper» understrekes det at den kulturelle dobbeltrollen kan være utfordret, symbolisert ved en tydelig strek som antyder at minoritetskulturen går tapt når kulturer blandes.

Magdi misliker tanken på å blande ulike språk, primært på grunn av muligheten for forskjellige tolkninger. Konsekvensen av slikt språklig mangfold kan påvirke oppfatningen av ting, da språk spiller en viktig rolle i formingen av ens identitet. Navnet utgjør også en vesentlig del av denne identitetsdannelsen. Magdi har gjennom årene insistert på å rette opp feil uttale av navnet sitt, mange utaler navnet til Magdi med 'a' da det uttales med 'e' - Megdi, en kunnskap som mange har i dag.¹⁷²

Chirag derimot har valgt en annen tilnærming idet han har akseptert at navnet hans blir uttalt feil av hele Norge. Det er viktig å påpeke at det ikke er 'Sji-rak' eller 'Sji-ragg,' men uttales som 'Tsj-rág'. Dette skaper en kontrast, spesielt når Chirag selv ikke retter andre når de uttaler navnet feil.¹⁷³

Språket spiller en viktig rolle i å forme identitet og ved å blande språk kan en risikere å svekke sin egen identitet. Det kan også føre til utfordringer med å mestre ulike samtalekontekster ved å blande språk. Å kombinere språk indikerer ikke nødvendigvis forvirring, men kan heller ses som et uttrykk for kreativitet og evnen til å markere en sosial posisjon.¹⁷⁴

Magdi reflekterer over hvordan hans identitet blir formet av samfunnets forventninger og presisjon på han som minoritet og majoritet. Magdi minner om den komplekse dynamikken mellom sin egen oppfatning som egypter og norsk, og andres oppfatning av han som utlending i Norge og Egypt. Dette kan tolkes som et kommunikativt minne, der Magdi sin annerledeshet blir diskutert og reflektert over i daglige samtaler av samfunnet. En kan argumentere for at dette kommunikative minnet stammer fra et kulturelt minne fra historien

¹⁷¹ Shanmugaratnam. 2022:37

¹⁷² Shanmugaratnam. 2022:37

¹⁷³ Shanmugaratnam. 2022:37-38

¹⁷⁴ Engan & Tørdal. 2019.

om rasediskriminering som påvirker 'halvtbarn' og andre etniske minoriteter i dag. Dette kan ha formet et sosialt klasseskille mellom majoriteten og minoriteten i samfunnet.

I sangen rapper Magdi hele det andre verset på arabisk. Gjennom en egyptisk-arabisk tolk har jeg fått oversatt verset til norsk.

«Abooh muslim we ommo Narwigya
Abooh muslim we ommo masihya
Nossoo abyad w noss tany asmar
Bi yetkalem narwigy we arabi mekassar
Feh momayizat baba, feh sayi'at baba
Egabyat baba, feh salbyat baba
Howa mech ghany, howa fa'eer
Alboo be yedrab ani dawlateen
We howa mawlood beenhom
Maarouf ana, Amin Maalouf kateb kootob aan zoroof zayo
Howa mech men da homa, wala mech men dook homa
Wala bel hawya, elli b te'atelak
Elli ana waseq we mo'emen be enn
Ha yegeeli noomw akhoud nafssy feeh»¹⁷⁵

Det starter med:

«Faren hans er egypter, moren hans er norsk

Faren hans er muslim, moren hans er kristen»¹⁷⁶

Magdi starter med å introdusere sin bakgrunn og dette indikerer på at han står mellom to land, kulturer, og religioner. Magdi reflekterer over sin eksistensielle erfaring og utfordringen med å forene disse to etnisitetene, som har en dyp innflytelse av kulturelle og religiøse faktorer på Magdi sin identitet og tilhørighet.

¹⁷⁵ Karpe. 2006

¹⁷⁶ Karpe. 2006

«Halvt hvit og halvt brun

Han snakker norsk og dårlig arabisk»¹⁷⁷

Magdi utforsker sin kulturelle og etniske bakgrunn og språkferdighetene hans. Beskrivelsen av han som halvt hvit og halvt brun indikerer en blanding av etniske arv, mens referansen til at Magdi snakker godt norsk og dårlig arabisk antyder en kompleksitet i Magdi sin språklige identitet. Magdi reflekter over hans egen tilhørighet til flere kulturelle og etniske grupper samtidig som dette minner om den levende dualiteten og mangfoldet i identiteten til Magdi. Hvor han søker forståelsen om sin egen identitet i et komplekst og mangfoldig samfunn.

I boken *Hjertet i To* (2022), beskriver Shanmugaratnam hvordan Chirag og Magdi håndterer språkbarrieren. «Chirag manøvrerer hurtig gjennom en kompleks åttefelts motorvei av varierende språk, ord og uttrykk, smidig beveger han seg mellom filene, som i Mario Kart. Magdi tar en mer fragmentert tilnærming. Når han kommuniserer med personer som moren eller Oda, som er fullstendig norske, følger han den norske veien. Men når faren ringer, skifter Magdi over til den arabiske veien. På dette tidspunktet konsentrerer han seg om å holde seg der og unngå å blande inn norske ord».¹⁷⁸

Magdi er konsekvent i å bruke arabisk med alle barna, til tross for utfordringen det utgjør når de ofte svarer på norsk. Dette kan skape stress for Magdi, da han må aktivt jobbe med å komme tilbake til den arabiske ruten hver gang han avviker. Hvis ikke vil neste setning kunne komme på norsk, og deretter vil den påfølgende setningen også komme på norsk. Dette gjør at det norske språket dominerer over det arabiske.¹⁷⁹

Magdi reflekterer over sin egen historie, der det virker som om det har vært en norm om å holde kultur og språk adskilt (ref. fotnote 155). Han trekker frem et kommunikativt minne som mange minoritetsbarn kan kjenne seg igjen i, hvor de har fått beskjed om å ikke blande språk og kultur. Denne lærdommen stammer fra et kulturelt minne, nemlig historien om

¹⁷⁷ Karpe. 2006

¹⁷⁸ Shanmugaratnam. 2022: 37-38

¹⁷⁹ Shanmugaratnam. 2022: 37-38

hvordan samene og deres kultur ble adskilt gjennom fornorskningspolitikken. Magdi opplyser samfunnet om at han har to sider ved seg selv, den arabiske siden og den norske siden. I dagens samfunn er dette imidlertid vanskelig da man vil møte fordommer siden man befinner seg mellom to kulturer og to språk og må sjonglere mellom disse to verdenene samtidig.

Deretter lyder det arabiske verset slik:

«Han har faren sine gode sider og dårlige sider

De positive sidene og de negative sidene

Han er ikke rik han er ikke fattig»¹⁸⁰

Jeg har sett og hørt pappa snakke eller skrive på arabisk. Også gjort det samme på norsk. Hvordan han blir oppfattet når han snakker norsk, versus når han snakker arabisk. Det er. Det er natt og dag. Han er helt rå med språk. Han leker med palindromer og bare på arabisk. Også kommer det ut norsk. Så basic. Det er ikke det han tekte. Og det blir oppfatta som at han har de tankene som ikke er hans tanker. Også har man sittet og sett dette, og bare. Du kommer aldri til å bli kjent med pappa.¹⁸¹

Magdi gir uttrykk for at hans positive og negative sider kommer fra den arabiske siden hans. Jeg forstår den negative siden som når Magdi, på samme måte som sin far, ikke føler seg forstått av samfunnet, ikke på grunn av språket, men på grunn av sitt utseende. Den positive siden ser jeg som at Magdi er kritisk og tør å si ifra, på samme måte som hans far gjorde.¹⁸² Magdi tar også opp at han er verken rik eller fattig, som kan assosieres med at han er verken helt norsk eller minoritet. Magdi ser tilbake i tid og drar frem samfunnets definisjon av rikdom og fattigdom. Han plasserer seg selv innenfor denne definisjonen og former sin egen identitet ved å reflektere over et kulturelt minne fra historien mellom de 'hvite' og 'svarte'.

¹⁸⁰ Karpe. 2006

¹⁸¹ Treimann & Gulliksen. 2022: 34:28-35:30

¹⁸² Look North Studio. 2023: 21:50- 23:45

Slik danner Magdi seg sin egen identitet som norsk, og araber hvor han føler seg innenfor, men også utenfor i det norske samfunnet.

«Hans hjerte dunker for begge land (Egypt og Norge)

Han er født mellom begge land»¹⁸³

Hjertet hans tilhører verken det ene eller det andre landet, noe flere vil oppleve. Da Magdi er født i begge kulturer, er det naturlig at han vil kjenne tilhørigheten til begge kulturene. Begge kulturene vil være en del av fortiden, nåtiden og fremtiden.¹⁸⁴

Magdis erfaring med å være norsk og egypter gjør han bevisst på sin posisjon mellom to nasjoner. I Norge må han forsvare sine 'arabiske kulturelle normer', mens i Egypt må han forsvare sine 'hvite kulturelle normer'. Magdis forståelse av nåtiden, basert på hans fortid, har gitt ham innsikt i at begge landene han tilhører betyr mye for han, da han verken er fullstendig norsk eller egypter. Hans fortid påvirker hans oppfatning av virkeligheten og hvordan han tenker om fremtiden. Gjennom å minne samfunnet på at man kan tilhøre flere land, påpeker Magdi at hans identitet er formet av landene han har tilhørighet til.

«Som jeg vet, Amin Maalouf (libanesisk forfatter) har skrevet bøker om samme forhold

Han tilhører ikke dem, heller ikke de andre

Heller ikke identiteten, som dreper

Men jeg er sikker og tror at det kommer en dag der jeg kan puste»¹⁸⁵

Amin Maalouf er en libanesisk franskspråklig forfatter og journalist som har skrevet en bok som heter «Identitet som dreper». Boken handler om de samme forholdene som Magdi adresserer til, om hvordan det er å leve i et krysningspunkt mellom to kulturer og to land.¹⁸⁶ I

¹⁸³ Karpe. 2006

¹⁸⁴ Uncategorized. 2016

¹⁸⁵ Karpe. 2006

¹⁸⁶ Winter. 2022

likhet med Magdi er Maalouf verken «hvit» eller «svart». Noe jeg tolker ut ifra at Magdi rapper om at Maalouf ikke tilhører et «dem» og et «de».

Magdi uttrykker også at Amin Maalouf ikke har en identitet som polariserer siden han ikke er en blanding av to forskjellige etnisiteter som Magdi selv er. Dette tillater Maalouf å velge hvordan han ønsker å forholde seg til både sin opprinnelseskultur og det landet han er født i, som i Maaloufs tilfelle er Libanon.¹⁸⁷ Magdi påpeker også at Amin Maalouf ikke eksklusivt tilhører noen av de to landene han er knyttet til, verken sitt fødeland eller det landet han har flyttet til, ettersom han befinner seg i en grensesituasjon mellom to ulike kulturer og nasjonaliteter. Magdi bringer frem et kommunikativt minne som mange innvandrerbarn deler, der deres foreldre innvandret til Norge. Mange av foreldrene til innvandrerbarn har den samme historien som Amin Maalouf- de ble født i ett land og har flyttet til et fremmed land. I vesten blir Amin Maalouf ofte oppfattet som «brun», mens han i Midtøsten kan bli betraktet som «hvit». Denne dobbeltheten gjør at han også balanserer mellom to ulike kulturer og nasjonaliteter, noe som kanskje ikke alltid blir lagt merke til, men som Magdi kan peke på.

Magdi bruker sin erfaring til å opplyse om hans fortid og deler de minnene han har. Disse minnene blir brukt til å gi assosiasjoner til andre minoriteter for å skape engasjement og samhold. Chirag nevner i et intervju med NRK at

Identitet som dreper er ikke et rapteknisk vidunder. For de fire araberne og den ene somalieren som bor i Kristiansund, så er deres opplevelse av sangen mye bedre enn at jeg er Norges beste rapper. Det er det som er så vakkert med Karpe Diem, det betyr noe for noen folk, og det gjør ikke de fleste andre norske rappere.¹⁸⁸

Karpe sin musikk betyr mer for noen folk, og Chirag påpeker dette ved at sangen «Identitet som dreper» betydde mer for de etniske minoritetene i Kristiansund enn resten av fanskaren i Kristiansand.¹⁸⁹

¹⁸⁷ Winter. 2002

¹⁸⁸ NRK (u.å)

¹⁸⁹ NRK (u.å)

3.2.4 Oppsummering av historiebruk i sangteksten

Unger klarer som regel å tilpasse seg en skilsmisse så lenge omstendighetene blir stabile, forholdet mellom foreldrene avklart og barna føler trygghet i begge hjem. For Magdi ble opplegget at han snakket arabisk hos faren, og norsk hos moren. Det språklige skillet finnes fortsatt inni ham.¹⁹⁰

Sangen «Identitet som dreper» reflekterer en eksistensiell historiebruk gjennom sin dyptgående utforskning av temaer knyttet til livshistorie, familiehistorie, identitet, kultur og tilhørighet. Gjennom sangteksten og analysen av dens innhold kan man se hvordan Magdi fremstiller en fortelling om hans kamp mellom ulike kulturelle og sosiale påvirkninger.

Sangteksten «Identitet som dreper» kan forstås som en form for eksistensiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.1). Teksten uttrykker Magdis individuelle behov for tilstedeværelse, tilhørighet og eksistens i fellesskap med andre. Magdi bruker sin personlige historie for å støtte og belyse fortiden. Teksten er personlig, der Magdi deler sine opplevelser med å leve i et homogent Norge med to kulturer. Gjennom sangteksten og analysen ser vi hvordan Magdi har møtt fordommer på grunn av sitt «brune» utseende. Han fremhever dualitetene i sitt liv, fra oppveksten hos sin norske mor og egyptiske far. Ved å fortelle om sin oppvekst gir Magdi samfunnet et dypere innsikt i sin livs- og familiehistorie. Magdi bidrar til samfunnsdebatten ved å utvide perspektivet på hva det betyr å være norsk, og hvem nordmenn er.

«Identitet som dreper» kan også forstås som kommersiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.2). Magdi trekker frem sin forståelse av fortiden, nåtiden og fremtiden i musikken sin, som var politisk aktuell da sangen kom ut, og som fortsatt er politisk relevant i dag. Gjennom sangteksten viser Magdi en dypere forståelse av sin egen identitet og bakgrunn. Han fremhever forskjellene mellom de kulturene han lever i, noe som bidrar til en større innsikt i hvem han er. Magdi opplever en samhørighet der fortid og fremtid veves sammen, og understreker sin identitet som en blanding av Egypt og Norge. Denne blandingen har formet hans identitet, meninger og syn på samfunnet. Magdi minner samfunnet på om at Norge består av mer enn bare etniske nordmenn, og at flerkulturelle personer har en annen oppvekst

¹⁹⁰ Shanmugaratnam. 2022:36

og historie som også fortjener oppmerksomhet. Magdi skaper sin identitet gjennom å bearbeide fortiden på en måte som er politisk relevant i dag og som hjelper folk med å orientere seg inn i fremtiden. Magdi gjør dette med sin sangtekst og en musikalsk innpakning som er kommersiell og når frem til veldig mange.

Magdis historie skaper en forbindelse til andre personer som kan relatere seg til hans fortelling, noe bloggeren Linn Uncategorized gjorde. «Identitet som dreper» etablerer en forbindelse mellom fortiden og musikken, og bidrar i samfunnsdebatten. Ved å være en talsperson for hvordan flerkulturelle individer opplever å leve i et land som befinner seg mellom to kulturer. I sangen formidlet Magdi en kollektiv identitet for de som står mellom to kulturer og to land i det norske samfunnet.

Minnene fra oppveksten som flerkulturell ungdom kan forstås som eksistensiell historiebruk der Magdi benytter kollektive minner (se kapittel 1.4.3). Han bruker kulturelle og kommunikative minner som flerkulturelle ungdommer kan kjenne seg igjen i. Magdi deler flere felles minner fra fortiden og formidler hvordan han ser seg selv som både norsk og egyptisk, plassert i et krysningspunkt mellom disse to kulturene. Ved å dele erfaringer fra hvordan det var hos faren hans kontra moren hans, hva han spiste, ulike tradisjoner og oppdragelse. Minner Magdi samfunnet på at man er nordmann selv om man vokser opp i en annen kultur. Gjennom disse minnene peper Magdi på den pågående rasismen mot etniske minoriteter, og hvordan de blir holdt utenfor i samfunnet på grunn av deres hudfarge. Med sangteksten utvider Magdi hva det vil si å være norsk for å få stopp på fordommene og rasismen mot etniske minoriteter.

Magdi definerer seg selv som verken helnorsk eller helegyptisk, men som en som befinner seg mellom disse to kulturene. I sangteksten trekker han frem sin egen identitet og identifiserer seg med andre grupper ved å rappe om de ulike aspektene fra de to kulturene han har røtter i. Magdi bruker minner fra sin fortid og skaper engasjement ved å dele kollektive minner, som andre flerkulturelle minoriteter kan kjenne seg igjen i. På denne måten skaper Magdi en kollektiv identitet for flerkulturelle minoriteter som kan relatere til sangteksten (se kapittel 1.4.4).

Responsen Karpe får på sine sangtekster, der andre personer i samme situasjon skriver om Karpe, fungerer som en måte å bearbeide og orientere seg for fremtiden, spesielt for de som møter utfordrende situasjoner knyttet til sin identitet. Dette bekrefter også at Karpe sine sangtekster er svært relevante i samfunnet, og gjennom sin musikk bidrar Karpe til samfunnsdebatten om identitet og kulturforståelse, både på egne vegne og på vegne av andre minoriteter.

3.3 Sang 3: Tusen tegninger

3.3.1 Samfunnets holdninger til islam på 2000-tallet

I løpet av 2000-tallet var det en utfordring å være religiøs, spesielt for muslimer. Å vise sin muslimske tro var et modig valg fordi majoritetssamfunnet hadde fordommer mot muslimer. En av grunnene til at det var utfordrende å være muslim på 2000-tallet var på grunn av terrorangrepet 11. september. 2001 (9/11), som ble utført av Al-Qaida, et islamsk terrornettverk.¹⁹¹ Dette førte til økt mistenksomhet og stigmatisering av muslimske samfunn og individer.¹⁹²

Magdi er muslim, og det har tatt han ti år å synge om hvordan det er å være ung muslim i dagens Norge. Magdi uttrykker i et intervju: «det er ikke bare bare å si at man er muslim i dagens Norge, si at du er hindu er ikke like pes»¹⁹³ Chirag legger til at samfunnet synes hinduer er heller søte.¹⁹⁴ Magdis uttalelse om hvor plagsomt det kan være for mennesker i samfunnet å være muslim, kaster lys på de mange fordommene som eksisterer rundt religionen islam. Han sammenligner seg selv med Chirag og indikerer at det er flere fordommer rettet mot muslimer enn hinduer i dagens samfunn.¹⁹⁵

Førsteamanuensis ved institutt for sosiologi og samfunnsgeografi ved Universitetet i Oslo, Katrine Fangen sier at «11. september kan ses som et vendepunkt. Muslimer i Norge sier at de

¹⁹¹ Iversen. u.å

¹⁹² Elster. 2011

¹⁹³ Lydverket. 2011: 16:00-16:35

¹⁹⁴ Lydverket. 2011: 16:00-16:35

¹⁹⁵ Lydverket. 2011: 16:00-16:35

opplevde et merkbart omslag i folks holdninger».¹⁹⁶ Samfunnets holdning til muslimer kan oppfattes som et kollektivt minne der nasjonen fikk en negativ oppfatning av muslimene etter terrorangrepet 11. september 2001. Stipendiat for statsvitenskap, Anders Ravik Jupkås mener at «fremmedfrykten og de anti-islamske holdningene var der fra før av»¹⁹⁷ og sier «Det var slike strømninger på gang allerede før 11. september. Carl I. Hagens falske Mustafa-brev (ref. fotnote 134) kom allerede i valgkampen i 1987».¹⁹⁸ Mustafa-brevet bidro til et negativt syn på muslimer og flerkulturelle minoriteter i Norge, som førte til et større skille mellom hvem som ble betraktet som norsk og hvem som ikke ble det.

3.3.2 Analyse av tittelen

Sangens tittel «Tusen tegninger» kan tolkes som en metafor for et uttrykk hvor noe er vanskelig eller krevende. Det kan referere til den intense innsatsen og arbeidet som kreves for å oppnå eller forstå noe som er vanskelig. «Tusen tegninger» kan også indikere at selv om man prøver igjen og igjen, kan man fortsatt mislykkes eller ikke oppnå det ønskede resultatet.

Tittelen antyder en bredde av forskjellige uttrykk eller synspunkter, hvor «Tusen tegninger» kan symbolisere en mangfoldighet av måter å oppfatte verden på. Den kan også assosieres med den symbolske kraften i tegninger eller bilder som et verktøy for å formidle følelser, ideer eller historier. Dette understreker viktigheten av visuell kommunikasjon og kreativt uttrykk.

3.3.3 Analyse av sangteksten

Sangen «Tusen tegninger» tematiserer det å være ung muslim i det norske samfunnet, og den deler Magdis opplevelser med fordommer og mistillit på grunn av hans utseende og tro på Gud. «Plateselskapet vårt hadde aldri troa på «Tusen tegninger». (...) Fordi den handla om å være ung muslim. Jeg holdt meg litt tilbake, for det var min låt. Det var mitt hjerte barn».¹⁹⁹

Magdi starter sangen på arabisk og synger (dette er refrenget i sangen):

¹⁹⁶ Elster. 2011

¹⁹⁷ Elster. 2011

¹⁹⁸ Elster. 2011

¹⁹⁹ Diem & AKAM1K3. 2013:188

«Yaom al iama, gn oa nar
Oa kano iama, fishof Allah
Yaom al iama, gn oa nar
Oa kano iama, fishof Allah»²⁰⁰

Ifølge en egyptisk tolk, betyr dette:

«Dommedagen, paradiset eller helvete
Hvis det er paradiset, vil jeg se Allah
Dommedagen, paradiset eller helvete
Hvis det er paradiset, vil jeg se Allah»²⁰¹

Dommedagen, paradiset og helvete er kjente begreper i mange ulike religioner. Hvis Magdi skal til paradiset, vil han møte Allah. Da det i islamsk tro er den største belønningen å se Allah i paradiset. Slik viser Magdi til at hans muslimske tro er en sentral del av hans identitet, ved å ha et ønske om å se Allah. Magdi minner samfunnet på at det finnes flere religioner i Norge, og at Magdi er muslim.

Umiddelbart etter at Magdi har sunget på arabisk, formidler han aspekter ved sin egen identitet:

«Jeg er både svart og hvit, både glad og trist.

Han så passet mitt og kasta blikk og traff meg»²⁰²

I denne sangen forteller Magdi igjen at han innehar både en hvit og en svart side av seg selv, samtidig som han er glad og trist. Det virker som om han utforsker følelsene knyttet til sin egen identitet som både svart og hvit. Det å ha en annen hudfarge enn hvit kan medføre fordommer og utenforskap. Mange antar at alle innvandrere er voldelige basert på enkelte hendelser, og samfunnet kan karakterisere innvandrere som noe negativt, uten å kjenne individet (ref. litt brun så er du litt Bin Laden). Dette fører til at innvandrere ikke bare må

²⁰⁰ Karpe. 2010

²⁰¹ Karpe. 2010

²⁰² Karpe. 2010

håndtere fordommer, men også balansere mellom flere kulturer. Dette er et kommunikativt og kulturelt minne med røtter fra kolonitiden. I kolonitiden var kolonimaktene ofte sett på som sterke og velstående, mens de koloniserte landene ofte ble oppfattet som undertrykte og triste. I dag lever dette minnet videre som en del av kommunikasjonen rundt innvandrere, som ofte opplever å bli holdt utenfor på grunn av fordommer, i kontrast til personer med etnisk norsk bakgrunn.

Magdi beskriver det å vise passet sitt som et øyeblikk av sårbarhet eller eksponering, spesielt når noen ser på passet og gir ham et blikk. Dette kan tyde på en følelse av å bli vurdert eller dømt basert på hans bakgrunn eller identitet. Passet representerer Magdis nasjonalitet, og å bli utsatt for spørsmål eller bedømmelse knyttet til hans identitet gjør ham mer bevisst på sin følelse av å være mindreverdige innenfor den nasjonaliteten passet representerer. Denne hendelsen, som kan oppstå på flyplassen, representerer et kollektivt minne blant brune minoriteter som viser passet sitt til kontrolløren. Dette kan skyldes oppfatningen om at brune minoriteter er mindre verdt enn etniske nordmenn, og å bli verdsatt basert på sitt pass kan oppleves som ydmykende, da andre 'brune' minoriteter historisk sett har blitt nedvurdert.

Magdis forståelse av nåtiden er formet av hans tolkning av erfaringene han har hatt. Han deler hvordan han har opplevd å bli møtt med mistenksomme blikk når han har vist passet sitt, noe som kan indikere en holdning politiet kan ha når minoriteter presenterer et norsk pass. Magdi reflekterer over disse hendelsene fra sitt liv for å forstå nåtiden bedre, og gir perspektiver på fremtiden ved å si at hendelsen treffer Magdi. Situasjonen påvirker ham fordi han opplever å bli betraktet som mistenksom som følge av sin minoritetsbakgrunn, og kontrolløren mangler tillit til ham basert på hans utseende. Denne forestillingen, som er basert på Magdis minne, blir formidlet gjennom sangen slik at andre som har opplevd lignende tillitsbrudd kan relatere til Magdis historie.

Før i tiden har det vært en praksis at politiet utførte 'stopp og sjekk'-praksis: «En identitetssjekk på jakt etter utlendinger uten lovlig opphold i Norge».²⁰³ Dette har vært en

²⁰³ Mortvedt & Trædal 2016

praksis lenge, men i 2016 ble det stilt spørsmål om utlendingskontrollen tjener hensikten.²⁰⁴ Hvis man skal sjekke 100 personer med utenlandsk utseende for å avsløre en ulovlig innvandrer,²⁰⁵ skaper denne praksisen mistillit til politiet.

Magdi bringer stemmen til minoritetsungdommen inn i denne diskusjonen, som oppstod seks år etter utgivelsen av sangen «Tusen tegninger», hvor ‘stopp og sjekk’-praksisen har pågått før 2016. Magdi setter ord på at minoriteter blir grundigere sjekket enn norske. Historien gjentar seg ved at Magdi tar i bruk egne erfaringer fra fortiden, hvor motivet til kontrolløren har vært å «finne de kriminelle» uavhengig av hvor mange de var nødt til å sjekke. Dette har resultert i en økende misnøye blant minoritetsungdommen med politiet, ettersom det er de som hovedsakelig har blitt påvirket av ‘stopp og sjekk’-praksisen. Mange ungdommer fra etniske minoritetsgrupper har mistet tilliten til politiet på grunn av økt overvåkning. Praksisen med ‘stopp og sjekk’ har hatt negative konsekvenser, både nå og i fortiden, og viser hvordan fortiden og nåtiden er sammenvevd.

Magdi rapper deretter:

«For jeg var fuglen på bakken og han var tvunget

Til å ville kappe vingene av meg før jeg fikk sunget

Sunget ut om profeten og om gud».²⁰⁶

Disse versene illustrerer det ekstra presset inspektøren av passet føler for å være kritisk til personer med en annen hudfarge. Disse verselinjene kan relateres til praksisen ‘stopp og sjekk’, der inspeksjonen utføres selv om det ikke er noen åpenbar grunn, kun for å finne en mulig lovbrøyer. Magdi tar opp egne og andre minoriteters erfaringer med å bli stoppet uten grunn, men basert på fordommer mot minoritetsungdom. Dette kan føre til at etniske minoritetsungdom blir assosiert med kriminalitet av politiet, selv om ingenting er bevist.

²⁰⁴ Mortvedt & Trædal 2016

²⁰⁵ Mortvedt & Trædal 2016

²⁰⁶ Karpe. 2010

Magdi trekker frem et kommunikativt minne som bidrar til å skape et fellesskap blant etniske minoritetsungdommen. Denne stereotypiske oppfatningen bidrar til å stemple minoriteter som kriminelle, og de blir derfor overvåket mer nøye av politiet. Når denne praksisen blir synlig og de samme ungdommene stadig blir utsatt for denne rasismen, svekkes tilliten til politiet og systemet.

Det er ikke bare de som inspiserer passet som kan føle et press, men også de som har fordommer mot minoriteter i samfunnet. De som evaluerer jobbsøknader og gjennomfører intervjuer kan dømme deg ut fra ditt utseende, og anta at du er «kriminell» på grunn av din hudfarge eller religion. Dette skaper en situasjon der etnisk norske ledere kan føle et press for å avvise en søknad før søkeren får sjansen til å presentere seg selv, spesielt når det allerede eksisterer fordommer og fremmedfrykt mot etniske minoriteter. Magdi tar opp hvordan majoritetssamfunnet utstøter minoriteter med en annen hudfarge eller viser sin religiøse identitet. Magdi skaper sin egen identitet som minoritet og utenfor i samfunnet, ved å reflektere over fortiden. Samtidig ønsker han å delta i samfunnsdebatten, både på vegne av seg selv, men også på vegne av andre minoritetsungdommer, ved å kritisere samfunnets holdninger mot etniske minoriteter.

Deretter lyder de neste linjene slik:

«Alle disse temaene som ellers er tabu

Du, tør du å si du ber i smug

Når du veit at mange av dine ville sett på deg som sjuk

For det er sjukt dette med å si at Gud setter oss fri»²⁰⁷

I samfunnet er religion og rasisme ofte betraktet som tabubelagte temaer. Åpne samtaler om rasisme og mangfold er begrenset. Mennesker har ulike tro, og ofte blir de behandlet basert på ytre karaktertrekk, som hudfarge, klær og religiøse plagg. Dette har skapt utfordringer for

²⁰⁷ Karpe. 2010

religiøse minoriteter, spesielt muslimer, knyttet til det å være åpen om sin religiøse tilhørighet, da muslimer kan oppleve å bli møtt med fordommer. Dette kan føre til at man velger å praktisere sin tro privat.

Å være åpen om sin tro burde bli møtt med mot og respekt. Historien til en taxisjåfør som stanset for å be ved et berømt E6-stoppestedet, førte til sanksjoner mot taxisjåføren. Selv om kunden uttrykte aksept for at sjåføren kunne be under turen, fikk muslimer kritikk for å be under transport. Muslimer får også kritikk for å be under fredagsbønnen, da dette resulterer i taxi-mangel.²⁰⁸

Magdi påpeker deretter at mange ville anse det som «sjukt» hvis man åpent deler med sine venner at man ber til Allah. Et minne mange har av islam er religionens tilknytning til terroristen Bin Laden og terrorgruppen Al-Quida. Å være åpen om ens muslimske tilhørighet kan imidlertid føre til at man blir stigmatisert som potensielle terrorister. Når man assosierer sine minner til islam med terror, vil mange velge å ta avstand fra muslimer. Magdi fremhever en kollektiv oppfatning flere mennesker i samfunnet har om muslimer, der de kan bli sett på som terrorister. Dette er på grunn av handlinger utført av islamske terrorgrupper, og fremmedfrykten Hagen har skapt mot muslimer med Mustafa-brevet. (ref. fotnote:136)

Magdi tar del i samfunnsdebatten om temaer som religion og rasisme ved å bruke sin egen historie og erfaringer fra fortiden. Han deler et kommunikativt minne som resonnerer med andre muslimer. Et eksempel er historien til Marita Johansen: Marita Johnsen deler i et intervju med NRK sin historie om hvordan hun mistet sine nærmeste venner, da hun konverterte til islam.²⁰⁹ Det gir inntrykk av at befolkningens minne er preget av tidligere hendelser der islamske grupper har vært involvert i terrorhandlinger, noe som påvirker dagens generasjon. En kan argumentere for at det er slike historier Magdi refererer til, noe som utgjør en viktig del av hans livshistorie da han også er muslim. Dette fører til at noen velger å holde sin konvertering til islam skjult på grunn av fordommene man kan møte på.²¹⁰

²⁰⁸ Mjaaland. 2013

²⁰⁹ Andersen. 2016

²¹⁰ Andersen. 2016

Muslimenes historie forblir uforanderlig, og Karpe påpeker nok en gang en utbredt frykt for det fremmede i samfunnet. Ved å utforske Maritas historie får man innsikt i hennes fortelling, men faktaene er tydelige: Konvertering til islam eller tilhørighet til denne religionen oppfattes mer negativt enn tilhørighet til andre religioner. Dette blir understreket ved at Chirag seks år etter at sangen kom ut, sier i en av musikkvideoene til Karpe: «Jeg har ikke gjort noe galt. Jeg er fra India, jeg er hindu, (...)Jeg er ikke muslim engang».²¹¹ For å bli sluppet ut av en iscenesatt fengselscelle. Dette har vært tilfellet i fortiden, og det er tilfellet i dag. Magdi håper at tradisjonen i Norge endres, og at vi kan omfavne alle religioner som likeverdige.

Selv om troen på Allah gir en dypere tilknytning til religionen, kan det likevel virke ekstremt å hevde at Gud vil sette Magdi fri, slik Magdi uttrykker det i teksten. Troen på en guddom er ofte knyttet til en religiøs praksis. Å ha tro på en guddom kan frigjøre en fra negative tankemønstre, frykt og emosjonelle byrder. Dette er et kommunikativt minne blant religiøse som tror på en guddom. Troen på en guddom kan gi en styrke til å kjempe mot urettferdighet, diskriminering og undertrykkelse. Magdi bruker sin musikk som et verktøy i kampen mot disse problemene ved å bruke hans livserfaringer i musikken sin. Magdi reflekterer over nåtidens forståelse av hans tro og knytter det til fremmedfrykt, rettet mot muslimer på grunn av islamske terrorister.

Deretter går sangen slik:

«Jeg utsetter å si at du ser på en muslim

Til jeg allerede har gjort et inntrykk

Venter til vi blir litt kjent og Magdi e'kke sinnssyk»²¹²

I et intervju med VGTV sa Magdi følgende:

²¹¹ Karpe. 2016: 5:00-5:20

²¹² Karpe. 2010

Jeg venter litt med å si at jeg er muslim. Jeg liker å gjøre et førsteinntrykk, andreinntrykk og et tredjeinntrykk først. Så kan jeg godt si det fordi (...) det er bedre å få at jeg er hyggelig og jeg er muslim enn, han er muslim, men han er hyggelig.²¹³

Magdis oppfatning av at muslimer blir assosiert med terrorisme har påvirket hans identitet, og han reflekterer dette i sangen ved å utsette med å uttrykke det. Magdi ønsker ikke at hans tro skal farge andres syn på ham, derfor utsetter han å nevne det direkte. Disse linjene utgjør et kollektivt minne blant muslimer, som kan relatere seg til Magdis erfaringer. Å være muslim, eller å være annerledes, kan dessverre føre til tap av vennskap, noe muslimer kan relatere til, som Marita Johnsen. Maritas historie stammer fra 2016, seks år etter utgivelsen av sangen «Tusen tegninger». Det Magdi beskrev i 2010 er like relevant i dag, da fremmedfrykten mot muslimer fortsatt er til stede. Historien gjentar seg, og gjennom dette uttrykker Magdi sin egen identitet og en kollektiv identitet for de som kan relatere seg til historien hans.

Magdi rapper videre:

«Du er ikke redd fordi det er ukjent

Du er redd fordi du tror du kjenner meg og jeg er ustemt

Falsk, du må stemme meg fin

For at jeg er hyggelig jeg selv om, men det er ikke fordi jeg er muslim»²¹⁴

Magdi mener at frykt ikke skyldes mangel på kjennskap til en person med annen religiøs eller etnisk bakgrunn, men snarere på grunn av fordommene mot personen. Disse fordommene fører til økt forsiktighet rundt minoriteter (ref. de bor der du bor det begynner å bli farlig, Kunsten å være inder), og folk har en tendens til å anta det verste om minoritetene (Ref. bitte litt brun så er du bitte litt Bin Laden, Kunsten å være inder). I tillegg til å erkjenne at han fremstår som falsk, påpeker Magdi også at han er ustemt. Ved å utforske tabubelagte temaer

²¹³ VGTV. 2011. 1:57-2:25

²¹⁴ Karpe. 2010

innen islam, som å synge om religionen, risikerer Magdi å bli feiloppfattet. Derfor bør vi vurdere ham ut fra hans karakter og personlighet, ikke bare utseende.

I den siste delen av sitatet adresseres kampen mot det fiendtlige minnet. Magdi uttrykker at han er vennlig uavhengig av sin religiøse tilhørighet, og derfor velger han å avstå fra å avsløre sin muslimske identitet før han har gjort et mer positivt inntrykk. Erfaringene til Magdi har lært ham å holde sin tro privat. Derfor unngår han å snakke om sin tro bevisst, da han opplever fordommer på grunn av sin tilhørighet til islam, og skaper sin identitet ved å holde sin tro privat.

Det andre verset starter med:

«Er både hvit og svart, er både rik og blakk

Hun sa hun aldri hadde møtt en kar som ikke drakk

Og spurte meg om Gud dømte meg i svart-hvitt»²¹⁵

Magdi starter det andre verset slik han gjorde i det første med at han eksisterer i både det hvite og svarte spekteret. Han formidler også at han opplever både økonomisk overflod og knapphet. Dette skyldes som tidligere nevnt den historiske praksisen i Norge, der den etniske majoriteten tradisjonelt hadde tilgang til de beste jobbene med høy lønn, mens minoriteten ofte endte opp med lavt betalte jobber.

I linjene fra sangteksten virker det som at Magdi deler en historie der han møter en jente som konfronterer han for å ikke drikke alkohol, da det å drikke alkohol i Norge er vanlig. I den anledningen så får Magdi spørsmålet om gud dømmer han rettferdig eller urettferdig, uten gråsoner eller nyanser. Det er et personlig valg for folk å være avholds og ikke drikke alkohol. Imidlertid har minoriteter ofte opplevd å få kommentarer når de praktiserer noe som er ukjent eller uvanlig i majoritetssamfunnet. Dette skaper en vanlig assosiasjon for minoritetene, da det som oppleves som «uvanlig» ofte er knyttet til dem. Magdi deler sine erfaringer med å

²¹⁵ Karpe. 2010

møte mennesker som ikke er kjent med eller forstår det «uvanlige» valget, og hvordan disse møtene kan føre til fordomsfulle kommentarer og manglende forståelse for andres kultur. Slik har historien vært, og slik blir den ofte gjenfortalt. Magdi former en identitet som skiller seg ut ved å åpent dele sine erfaringer om hvordan mennesker har betraktet det han gjør som uvanlig.

Magdi rapper videre

«For til og med muslimene hun kjente drakk litt

Men brorskapet er ikke lenger mellom de som tror på det samme

Har en bror som er hindu»²¹⁶

Historien i sangen utvikler seg videre når Magdi får vite at noen andre muslimer hun kjente drikker alkohol. I sangen understreker Magdi at religion ikke er ensbetydende for alle, og han poengterer viktigheten av å være venner med mennesker fra ulike religiøse bakgrunner. Han eksemplifiserer dette ved å nevne sin gode venn Chirag, som er hindu. Chirag sier podkasten Look North Studio:

Men tenk deg også liksom, foreldrene mine da der de er fra India, ville ikke være naturlig og hatt pakistanske venner, som man drakk te og spiste middag hos. Det var det de måtte, så Norge på den måten tvang en eller annen forbrødring og forsøstering (...) på en helt annen måte. (...) eller det største internett virale fenomenet på tusen år i Norge som er den Quick Style dansen. Folk i veldig homogene miljøer i brune land, sitter og tenker, hvem er den vennegjengen her, hvorfor danser de på den musikken her. Og de elsker det, fordi folk innerst inne vill jo selvfølgelig møte folk fra hele verden, det er nice, det er nice. Hvert fall når det er en harmoni i det, det er en utfordring.²¹⁷

Kulturforståelsen har gått fra å være begrenset til ens egen folkegruppe til å inkludere ulike etnisiteter. I dagens samfunn er det vanlig å ha venner med ulike religiøse bakgrunner, selv

²¹⁶ Karpe. 2010

²¹⁷ Look North Studio. 2023: 1:40:45-1:41:43

uten å være klar over det. Tidligere fordommer har imidlertid begrenset dagens åpenhet, og det er et tydelig signal om å inkludere og omfavne alle religioner og mennesker. Magdi utfordrer det tradisjonelle kollektive minnet om fordommer mot andre religioner ved å vise til sitt vennskap med Chirag, som er hindu. Magdi minner samfunnet på hvordan ekskludering har ført til at religiøse og etniske minoriteter føler seg utenfor i samfunnet.

«Og det handler om å godta at andre har en mor som

Og kanskje en far som lærte dem noe annet om livet

Som at himmelen er et mål og livet kanskje er casting»²¹⁸

Linjene understreker betydningen av å anerkjenne og omfavne mangfoldet blant mennesker. Når man har en annen kulturell bakgrunn, vil man ha en annen oppvekst. Slik jeg nevnte tidligere, vokste Magdi opp i to forskjellige hjem: et hjem med moren fra Stryn og et hjem med faren fra Egypt. Dette peker på ideen om at man tilegner seg ulike erfaringer. Man må være kjent med både de norske og de arabiske normene for å kunne navigere mellom disse kulturene. Magdi bruker sin egen historie til å illustrere hvordan man kan lære forskjellige ting av foreldrene sine, og at det handler om å godta at man er ulik. Magdi bruker sin fortidsforestilling hvor han har blitt oppdratt annerledes blant de to hjemmene han har vokst opp i. Magdi fremmer et kollektivt minne der mennesker tilegner seg ulike erfaringer og opplever ulike oppvekstmiljøer. Dette krever aksept av det ukjente og tilpasning til det ukjente. Magdi utformer sin identitet ved å reflektere over erfaringene over å ha oppvokst i ulike miljøer og utvikler en forståelse for aksept. Derfor må man være selektiv med hvilke kamper man tar, og innse at mennesker er forskjellige. Magdi presenterer flere kollektive minner hvor han har blitt utsatt for urett. Rasismen og diskrimineringen er faktorer som har styrket Magdi sin toleranse, da muslimer har historisk sett blitt undertrykt i samfunnet.

Det virker også som om Magdi fremmer perspektivet om at dagens fordommer er forankret i fortidens hendelser. Han ønsker også å formidle at minoriteter må bli vant til å møte

²¹⁸ Karpe. 2010

fordommer, uansett hvor mye motstand de viser. Disse fordommene ser ut til å være dypt rotfestet i samfunnssystemet, og til tross for forsøkene på å bekjempe dem, ser det ut til at historien gjentar seg med en oppfatning av at minoriteter, blir betraktet som mindre verdt enn majoriteten. Magdi minner samfunnet på at vi alle er forskjellige, og at vi i den tiden vi lever i skal skape et felleskap og leve med hverandre. Magdi skaper en identitet ved å se tilbake på at historien gjentar seg, med små endringer.

«Ha'kke masse svin på skogen, men jeg har masse marsvin

Og et marsvin er hodepine og aspirin

Og hvis det får oss til å gjøre gode ting

Så hva syntes du om å la meg tro på Gud og sånn?

Aner du hvor mange som har spurt meg om det du spurte om?

Lurte på hvorfor jeg ikke tar de valga de tar

Du kan'kke gi Gud, så bare gi faen»²¹⁹

Magdi innleder disse linjene med å referere til uttrykket «å ha svin på skogen». Dette kan tolkes som at han ikke har mange store hemmeligheter, men heller en rekke små hemmeligheter. Han fremhever at disse små utfordringene kan utløse hodepine, på grunn av de kompliserte valgene de innebærer, men samtidig så kan disse problemene gi en lindring. De mindre bekymringene kan virke som en avledning fra de mer omfattende problemene, og ved å håndtere de mindre problemene kan man føle seg bedre rustet til å møte de større utfordringene i livet. Dette gjør at man som flerkulturell person kan fler ting enn det etnisk nordmenn kan, fordi man kan orientere seg i flere miljøer.²²⁰

²¹⁹ Karpe. 2010

²²⁰ Look North Studio. 2022: 10:45-11:10

Minoritetsungdommer inntar ofte tidlig en voksenrolle, der de må bistå og støtte familien sin. Dette innebærer ikke bare overgangen fra barndommen til voksenlivet, men også de ekstra ansvarsområdene som følger med det å være innvandrerbarn. Det å hjelpe foreldrene med å ringe bedrifter på vegne av dem, og oversette for dem under møter er eksempler på situasjoner som krever tidlig modning sammenlignet med jevnaldrende. Disse små utfordringene, selv om de kan virke irriterende til tider, forbereder mange minoritetsungdommer på å møte større samfunnsmessige utfordringer. Slik får det minoritetsbarn til å gjøre gode ting, ved å hjelpe foreldre sine. Magdi vekker et kollektivt minne blant mange minoritetsungdommer, som bidrar til å forme en identitet ved å se tilbake på fortiden. Dette antyder at våre foreldre kanskje ikke har mestret språket norsk, godt nok, og signaliserer at minoritetsungdommer ofte må modnes og påta seg ansvar tidligere enn sine jevnaldrende. De små tingene kan også være fordommene mot innvandrerbarna, som gjør at de føler seg utenfor.

Videre uttrykker Magdi viktigheten av å la folk få gjøre det de ønsker uten å bli dømt. Han understreker at mennesker tar ulike valg, og at det ikke er opp til andre å dømme dem ut fra valgene man tar. Magdi rapper at «du'et» ikke kan tilby Gud, og jeg forstår det som at han henvender seg til den majoritetssamfunnet som har fordommer mot dem med religiøs bakgrunn. Magdi uttrykker at ettersom majoritetssamfunnet ikke kan gi meg Gud, bør du avstå fra å opptre som den onde (faen=fanden) ved å kritisere og nedvurdere andres valg og handlinger.

De små hemmelighetene kan også henvise til at Magdi er muslim, noe som kan være en hemmelighet. Søken etter gud kan være lindrende i seg selv, og gjennom denne søken får man mestring som kan hjelpe til med å håndtere større utfordringer i livet. De små problemene kan virke som en lettelse i forhold til de større problemene. Magdi bringer frem et kommunikativt minne blant religiøse, der troen på Gud kan virke lindrende på hverdagslige problemer. Magdi former sin religiøse identitet ved å reflektere over hvordan religionen har vært til hjelp for ham i ulike livssituasjoner.

Magdi minner samfunnet på at alle har ulike liv, og at religiøse og flerkulturelle personer lever et liv hvor de manøvrerer gjennom utenforskap på grunn av språk, etnisk opphav og religiøs tro. Årsaken kan være at de ser annerledes ut og at flerkulturelle referanser ikke

ønskes integrert i norske settinger. Dette gjør det vanskelig for Magdi å leve i samfunnet, da han møter fordommer og utenforskap. Magdis visjon kommer fra et kulturelt minne basert på historiske fortellinger om diskriminering på grunn av språk, hudfarge og rase. Magdis historieforståelse ønsker å legge nye perspektiver på fremtiden, for å avstå fra rasismen og utenforskapet som er skapt i samfunnet.

Det tredje verset starter som følge:

«Så de kaller meg grå

For jeg var ute om natta, men jeg tror på Gud og dommedagen derpå»²²¹

Magdi innleder de påfølgende versene med å proklamere sin tilhørighet både til det svarte og hvite aspektet av tilværelsen. Resultatet av denne dualiteten blir presentert som at Magdi blir opplevd seg som grå. Magdi blir beskrevet som kjedelig, anonym eller uten særpreg. Å bli kalt 'grå' kan også signalisere at han føler seg oversett eller undervurdert. Den følelsen av å bli oversett og undervurdert kan være et kommunikativt minne blant minoritetsungdommer.

I den andre linjen formidles det at selv om en person kan ha levd et liv preget av risikoer og muligens uansvarlige handlinger som å feste på natta, opprettholder vedkommende likevel troen på Gud og håper på en dag med rettferdighet og konsekvenser for ens gjerninger. Magdi er muslim, og en kan argumentere for at det å feste, høre på musikk og være rundt alkohol ikke er akseptabelt i det muslimske samfunnet. Dette kan føre til at Magdi møter fordommer selv fra andre muslimer, fordi Magdi er rundt musikk, fest og alkohol. Magdi tror fortsatt på sin Gud og er overbevist om at dommedagen vil avgjøre hvilke av hans handlinger som er riktige og gale. Magdi minner samfunnet på at uavhengig av hvem man er, hvordan man ser ut eller hva man tror på, er det ikke opp til et annet menneske å dømme ham, men heller hans Gud, Allah.

«Få venner veit om bønneteppet mitt, og

²²¹ Karpe. 2010

Baba har ikke sett de feila sønnen hans begikk, så

Jeg takker Gud, men jeg ha'kke en talsmann»²²²

Magdi synger om at det er få av hans venner som vet om bønneteppe hans, og i virkeligheten kan dette indikere at få er klar over hans muslimske identitet. «Baba» er et annet ord for «far» eller «pappa». Hans far er uvitende om hvilke feil Magdi har begått, i forhold til arabiske normer og den muslimske troen. Magdi er takknemlig til gud for beskyttelsen, men selv om han takker gud står Magdi uten noen som taler på hans vegne. Han må derfor kjempe mot fordommene og utenforskapet alene, da ingen tar hans kamp.

Magdi gir samfunnet nok et glimt inn i livet sitt ved å avsløre at det er få som er klar over hans muslimske tro. Kampen for å være åpen om religion har ennå ikke blitt utkjempet, og derfor mangler han noen som kan stå opp for ham. Magdi tar utgangspunkt i sin egen historie for å ikke bare stå opp for seg selv, men også for å vekke engasjement blant sine tilhengere som føler seg utenfor på grunn av deres religiøse tro. Ved å dele sin personlige historie minner Magdi samfunnet på at det å ha en religiøs tro ofte ikke er akseptabelt i samfunnet, og at man føler seg utenfor fordi man ikke kan dele sine kulturelle referanser. Magdi takker derfor Gud for at han får uttrykket sine meninger gjennom sangtekst hans. Slik får Magdi bidratt inn i samfunnsdebatten på vegne av han selv, men også andre flerkulturelle muslimer. Magdi minner samfunnet på at ikke alle har mulighet til å si hva de mener, og skaper sin identitet ved å stå opp for seg selv og andre.

«Ta'kke en drink, ta'kke dop, ta'kke avstand

Og ta'kke spørsmål når du bruker feil finger

For ett ord sier mer enn tusen tegninger»²²³

Magdi avstår fra alkohol og narkotika, men han distanserer seg ikke fullstendig fra miljøer der det forekommer bruk av rusmidler. Han deler sin erfaring med narkotika ved å si: «Jeg tør å

²²² Karpe. 2010

²²³ Karpe. 2010

påstå at jeg er den i landet som har sett mest rus, uten å noensinne ha vært rusa. Jeg vet ikke hva rus er. Allikevel er rus en stor del av livet mitt».²²⁴

Første linje fra sangteksten gir en indikasjon på at Magdi minner samfunnet på at ikke alle flerkulturelle muslimer ruser seg. Linje to refererer til «feil finger»; i islam bruker man en spesiell finger under bønner. Ut fra verset forstår jeg det som at Magdi ikke har noen preferanser for hvilken religion man tilhører. På denne måten minner Magdi samfunnet på at man skal respektere hverandres religiøse tro, og ikke skape fordommer basert på religion, etnisitet eller kjønn. Dette vil ellers skape utenforskap for enkelte minoritetsgrupper i samfunnet.

Magdi avslutter det tredje verset med å si at ord har en sterkere evne til å formidle betydninger og følelser enn visuelle bilder. Det understreker kraften i språket og kommunikasjonen, og at det som blir sagt med ord kan være mer personlig, innflytelsesrikt og meningsfullt enn visuelle representasjon. En slik tilnærming skaper et narrativ på hvem man er og hva man står for, og former vår identitet på hvordan vi blir oppfattet av verden rundt oss. Det kan også tolkes som at Magdi har snudd på ordtaket «et bilde sier mer enn tusen ord», hvor han refererer Muhammed-karikaturene²²⁵. Magdi minner samfunnet på de negative holdningene mennesker har til islam, og hvordan disse bildene skapte frykt mot muslimer og satte muslimene som utstøtte i samfunnet.

Gjennom sangen får vi et innblikk i hvordan flerkulturelle og religiøse personer er nødt til å opprettholde en større toleranse for diskriminering og fremmedfrykt basert på deres hudfarge og tro. Noen år senere etter at sangen ble sluppet fremfører Magdi «Tusen tegninger» på minnegudstjenesten til 22. juli-angrepet²²⁶ som en hyllest til en såret nasjon. Under denne presentasjonen sa Magdi:

På scenen nå står det en hindu, en muslim, to kristen, en tvilende og en ateist. Vi spiller i en kirke med krok, jeg elsker at dette er normalt, jeg har aldri elsket landet

²²⁴ Diem & AKAM1k3. 2013: 182

²²⁵ Qureshi. 2020

²²⁶ The European Wergeland Centre

vårt som den siste uken, jeg har aldri elsket byen vår som den siste uken. For et par år siden skrev jeg en låt som handler om toleranse, om å være ung og religiøs og ung å være muslim i det klimaet som var.²²⁷

3.3.4 Oppsummering av historiebruk i sangteksten

«Vi lager ikke religiøs musikk selv om vi er religiøse musikere. Men akkurat på denne skiva følte jeg for å skrive om at jeg var muslim og hvordan det er å være ung og religiøs i dag».²²⁸

Sangen «Tusen tegninger» fokuserer på erfaringene knyttet til det å være ung og religiøs i Norge. Karpe fungerer som en brobygger mellom de religiøse og samfunnet. Sangteksten tar opp utenforskapet som flerkulturelle og religiøse personer kan møte på bakgrunn av fordommer, sett fra Magdis synspunkt. Sangen fremmer et flerkulturelt perspektiv, som Norge er en del av: Et fellesskap som skal ta vare på alle sine kulturer og interesser. Gjennom min analyse av sangen har jeg identifisert en bred definisjon av hvordan det er å være ung muslim i Norge, fra å nøle med å åpent bekjenne sin muslimske identitet, til å miste venner på grunn av religiøs konvertering. Sangen utforsker komplekse temaer knyttet til livshistorier, identitet og tilhørighet, spesielt for unge religiøse i Norge. Magdi reflekterer over hvordan individet balanserer ulike deler av sin identitet, og møter fordommer og stigmatisering knyttet til sin religiøse og etniske bakgrunn.

Gjennom sangteksten tar Magdi opp hvordan store deler av samfunnet har negative holdninger til religiøse mennesker. Teksten kan tolkes som en form for eksistensiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.1), hvor det kan forstås som at Magdi reflekterer over fortidens historiske hendelser for å orientere seg mot fremtiden. Magdi deler sin erfaring som en religiøs muslim for å belyse fortiden, og skaper en følelse av tilstedeværelse og tilhørighet med andre unge religiøse. Gjennom hans og Maritas historie får vi en dypere forståelse av hvordan det både var, og er, å være ung og religiøs. Magdi fremhever kollektive minner som andre religiøse kan identifisere seg med gjennom sangen.

²²⁷ Singh. 2023: 20:30-20:59

²²⁸ Koren. 2011

Magdi bruker flere kollektive minner fra sin fortid for å belyse hvordan han blir behandlet som religiøs. Ved å fortelle historier om hvordan han har blitt sett på når han har lagt fram passet sitt, tar han opp kollektive minner som etniske og religiøse minoriteter kan relatere til. Han bruker disse minnene i sangteksten som en strategi for å bearbeide fortiden og skape en retning for fremtiden, med håp om at det ikke skal være negativt å være religiøs eller etnisk minoritet, slik det var og fortsatt er. Gjennom disse minnene bidrar Magdi til å forme sin egen og andres kollektive identitet (se kapittel 1.4.4). Ved å fremheve kollektive minner i sangen, skaper han engasjement blant sine lyttere, noe som viser en felles forståelse av hendelsene han refererer til og bidrar til å fremme kulturelle referanser. Magdi ønsker å bygge en kollektiv identitet blant religiøse minoriteter, om å snakke mer om deres egen tro.

Magdis historie skaper en forbindelse til andre religiøse, lik den Marita opplever ved å bli dømt for sin tro. Det kan forstås at Magdi bruker kommersiell historiebruk (se kapittel 1.4.1.2). Magdi bruker sin historieforståelse av fortiden, nåtiden og fremtiden og bruker sin egen livshistorie. Gjennom sangteksten er han en stemme for seg selv og andre minoriteter som ikke har en talsmann. Slik bidrar Magdi inn i samfunnsdebatten, og skaper debatt i samfunnet.

Sangteksten gir et refleksjonsgrunnlag for hvordan vi kan gjøre ting annerledes i fremtiden. Disse refleksjonene over tid skaper rom for nye forestillinger og identiteter. Magdis refleksjon former hans identitet som en religiøs rapper med røtter fra både Norge og Egypt. Dette er hans narrativ i sangen, som minner samfunnet på at han ikke er gal selv om han er en ung muslim. Gjennom rapping engasjerer Magdi seg i samfunnsdebatten og representerer både seg selv og andre religiøse personer som ofte blir stemplet som gale.²²⁹

4 Oppsummering: Mellom kommersiell og eksistensiell historiebruk

Denne masteroppgaven har utforsket Karpes bruk av deres egne livshistorier, familie historier og kollektiv minner om innvandring. I dette kapittelet vil jeg oppsummere mine hovedfunn i

²²⁹ Koren. 2011

oppgaven. Problemstillingen for oppgaven er: *Hvordan og hvorfor tar Karpe i bruk egne livshistorier, familiehistorier og kollektive minner om innvandring og statusen som minoriteter i musikken sin?* Formålet har vært å løfte fram Karpes opplevelser og erfaringer, belyse hvordan det er å vokse opp som flerkulturell innvandrere i både datidens og dagens samfunn, samt utfordringene knyttet til det å være en flerkulturell minoritet i Norge.

For å svare på problemstillingen på best mulig måte, vil jeg presentere funnene i tråd med mine forskningsspørsmål. Jeg har forsøkt å besvare forskningsspørsmålene ved å plassere svarene under to og to forskningsspørsmål. Siden svarene ofte overlapper, kan flere av svarene passe inn under flere forskningsspørsmål. Til slutt vil jeg kort svare samlet på problemstillingen.

- Hva slags kollektive minner Karpe bidrar til, og drøfte hvorfor de gjør det?

&

- Hvordan bruken av egen fortid i populærmusikk kan forstås både som eksistensiell og kommersiell historiebruk?

Sangtekstene til Karpe bruker kollektive minner fra deres liv og erfaringer som flerkulturell minoritet i Norge. Karpe tar i bruk minner fra fortiden, og orienterer samfunnet om historiske årsaker til fremmedfrykt og hvordan dette påvirker dagens minoriteter. Ved å bruke minner fra fortiden, bidrar Karpe inn i nåtidens og fremtidens samfunnsdebatter. Magdi og Chirag viser at deres flerkulturelle identitet, verken fullt "norsk" eller "utlending", er en viktig del av det norske fellesskapet. Dette reflekteres i, som å feire Eid og jul, tro på ulike guder, ha et annerledes navn, spise brunost, falefel og shawarma. Dette er noen av de kollektive minnene Karpe bruker i de tre sangtekstene.

I alle de tre sangtekstene tar Karpe opp kommunikative og kulturelle minner. Noen av disse minnene understreker den historiske oppfatningen om at personer med innvandringsbakgrunn er økonomisk vanskeligstilte. Dette kan sees i eksempler hvor Chirag har blitt beskrevet som «ryddegutt» (ref. Kunsten å være inder), og hvor Magdi definerer seg selv ut fra både rikdom og fattigdom basert på hans bakgrunn som minoritet og majoritet i samfunnet (ref. Identitet

som dreper og Tusen tegninger). Karpe utforsker disse temaene fordi fortellingene er sosialt konstruert. Disse fortellingene har blitt opprettholdt gjennom kulturelle og kommunikative minner i samfunnet. Gjennom sangtekstene påpeker Karpe hvordan flerkulturelle ungdommer som Chirag og Magdi må «bryte» ut av båsen samfunnet pålegger dem. I dette tilfelle at flerkulturelle minoriteter har trang økonomi, og tilhører arbeiderklassen.

De kollektive minnene som blir brukt i sangtekstene gir innsikt i Karpes livshistorier. Gjennom analysen trekker jeg inn tidligere historiske hendelser, for å gi et klarere bilde på hvorfor Chirag og Magdi har opplevd rasisme, diskriminering, og føler på utenforskapet på grunn av eksklusjon fra samfunnet. For eksempel utforsker de temaer som; den økte mistilliten blant etniske minoriteter overfor «kontrolløren», og at alle brune minoriteter er terrorister. Dette er noe som har dype røtter fra rasediskriminering, men også praksis som 'stopp og sjekk'. Karpe bidrar til å belyse denne problematikken og gir et stemmeleie for minoritetsgrupper som kan relatere til erfaringen med å bli urettferdig behandlet. Sangtekstene bidrar til å skape engasjement og debatter i samfunnet. I tillegg bidrar tekstene til å skape kollektiv identitet som gir en følelse av felleskap og tilhørighet blant etniske minoriteter.

Karpes musikk berører et bredt spekter av temaer som folk møter i sin daglige tilværelse, uavhengig av om de er innvandrere eller etnisk norske med religiøs tro. Deres musikk appellerer til lytterne på en måte som engasjerer og berører dem. Karpe benytter seg av eksistensiell fortelling for å minne samfunnet om historier som ofte blir oversett. Disse historiene er deres personlige opplevelser og utfordringer i livet. Artistene minner samfunnet om tidligere utfordringer som også gjenspeiles i nåtiden, og gir samfunnet et perspektiv på fremtiden. Et eksempel på dette er når Magdi ikke ønsker å avsløre at han er muslim før han har gjort et inntrykk. Den eksistensielle betydningen er at Magdi minner både seg selv og samfunnet om de fordommene som kan følge med ved å være muslim. Et annet eksempel er når Chirag nevner hvordan han blir oppfattet som terrorist på grunn av hans hudfarge. Chirag orienterer samfunnet om den stereotypiske oppfatningen om at alle innvandrere ikke er terrorister. Magdi og Chirag bringer opp fortiden, konfronterer nåtiden med deres livshistorie

og ønsker å bidra til en bedre fremtid gjennom å orientere samfunnet med salgbare sangtekster.

I min analyse påpeker jeg et skille Karpe beskriver mellom flerkulturelle minoriteter og etnisk nordmenn. Sangtekstene kan sees som en historisk fortelling der Karpes kommunikative minner stammer av kulturelle minner fra kolonitiden. Dette skillet som forårsaket av maktforhold og mangel på kulturforståelse, gir «kolonimaktene» (de «hvite») en fordel i dagens samfunn. Sangtekstene bekrefter utenforskapet Karpe har følt på i Norge som minoritet. Duoen belyser i sine tekster hvordan de og andre med ulik etnisitet eller religiøs tro blir møtt med fordommer.

Gjennom bruk av kollektive minner i musikken bidrar Karpe til å forme deres og andre flerkulturelle minoriteters identitet. Karpe bruker sin livshistorie til å gi aksept og tilhørighet til andre flerkulturelle minoriteter. De kollektive minnene som jeg har trukket frem i analysen er knyttet til arbeidslivet, innvandring, politikk og nasjonal sorg. Disse hendelsene har påvirket og berørt mange flere enn bare Karpe, selv om det er deres egne opplevelser og erfaringer i sangtekstene. Sangtekstene til Karpe er eksponert for hele samfunnet, og vil derfor påvirke mange flere enn man forventer. Karpe gjør dette for å lage plass til å kunne være norsk på flere måter, og motvirke den eksisterende rasismen og diskrimineringen mot flerkulturelle og religiøse minoriteter. Gjennom sangtekstene bidrar de inn i samfunnsdebattene på vegne av seg selv og andre flerkulturelle minoriteter.

Gjennom bruk av egen livshistorie kan sangtekstene forstås som kommersiell og eksistensiell historiebruk, da tekstene tar opp minner for å orientere samfunnet om visse hendelser fra fortiden. Dette gjør de for å huske og bearbeide fortiden samtidig som det personlige og nære i tekstene bidrar til å gjøre musikken kommersielt salgbar. Gjennom sangtekstene tar Karpe opp aktuelle samfunnstemaer og orienterer samfunnet om fortidens hendelser, nåtidens utfordringer og gir samfunnet refleksjonsgrunnlag for fremtiden.

- Hvordan disse to formene for historiebruk henger sammen hos duoen?

&

- Hvordan Karpe gjennom sin bruk av personlige erfaringer i populærmusikken er en stemme for minoritetene i Norge?

Sammenligner vi de tre sangtekstene er det tydelig at Karpe inkorporerer sin egen fortid i populærmusikken og driver med både en eksistensiell og kommersiell historiebruk. Gjennom sangtekstene fremmer Karpe likestilling blant minoriteten og majoriteten i Norge. Ved å tale fra deres perspektiv som minoriteter skaper Karpe en identitet for flerkulturelle minoriteter i Norge. Gjennom å bruke sin egen fortid som budskap i tekstene sine, blir Karpe en stemme for minoritetene i det norske samfunnet. Karpe bruker sine sangtekster som en plattform hvor de tar opp kollektive narrativer om rasismen mot flerkulturelle minoriteter. Ved å ta i bruk historier fra fortiden skaper Karpe sin identitet, men også en kollektiv identitet for flerkulturelle minoriteter som har følt på den eksisterende rasismen.

Magdi og Chirag bruker sine livserfaringer til å illustrere hvordan minoriteter ofte opplever å bli undertrykt. I tekstene deres reflekterer de over en ambivalens som blir tydelig når de utforsker dualiteten de står overfor. Ved å inkludere eksempler fra sin egen historie, gir de innsyn i deres historie som flerkulturell ungdom, og hvordan minoriteter har vært undertrykt både i fortiden og nåtiden. Disse eksemplene bidrar til å tegne et bilde av de utfordringene flerkulturelle minoriteter har møtt og fortsatt møter. Karpe tar i bruk kollektive minner for å være en stemme for minoriteten og motvirke rasismen. Gjennom bruk av kommunikativt og kulturelt minne kan Karpe bli oppfattet som en folkeopplysning til samfunnet.

Karpe styrker sin tilhørighet og identitet gjennom de tre sangtekstene sine samtidig som de bruker sin egen historie, som en stemme for mange minoriteter som deler lignende erfaringer. Sangtekstene utfordrer de fordommene mot minoritetene i Norge og stiller spørsmål ved diskrimineringen samtidig som de forsøker å fremme mangfold og inkludering.

Karpe utvider begrepet «norsk» ved å omfavne mangfoldet som finnes i samfunnet. De reflekterer over at nordmenn kan være både av flerkulturell og etnisk norsk opphav, og at nordmenn består av ulike etnisiteter og tror på ulike religioner. Ved å inkorporere sin egen kultur og identitet, viser Karpe at de også er en del av det norske fellesskapet. De bruker sin egen historie til å skape en mer inkluderende forståelse av norskhet, og viser til hvordan

personer med flerkulturell bakgrunn vokser opp i Norge. Sangtekstene påpeker rasismen og diskrimineringen som Karpe og andre flerkulturelle mennesker har opplevd, og på den måten blitt utstøtt i samfunnet. Karpe ønsker å motvirke samfunnets negative holdninger for at flerkulturell minoriteter skal passe inn i samfunnet og i fremtiden bli en del av det norske felleskapet.

Bruken av kommersiell historiebruk blir i mange sammenhenger beskrevet som noe negativt som forflater eller utvanner dybden og betydningen av den historiske hendelsen sangteksten tar opp. Når det gjelder Karpes tekster er derimot det kommersielle aspektet tett sammenvevd med den eksistensielle historiebruken, i den forstand at noe av den kommersielle suksessen skyldes at de tar i bruk egne livserfaringer. Disse livserfaringene er nært knyttet til deres historie og opplevelse av hvordan det er å være flerkulturell ungdom i Norge. Dette aspektet styrker det narrative Karpe ønsker å fremme som er deres flerkulturelle referanser i Norge

Sangtekstene snakker åpent om hvordan flerkulturelle ungdommer vokser opp i Norge. Karpe ønsker å integrere kulturelle referanser og påpeker at dette ikke var aktuelt verken i fortidens eller dagens Norge. Magdi tar opp ulikhetene ved å vokse opp i et arabisk og et norsk hjem. Chirag trekker frem utfordringene med å være inder i et storsamfunn som presset om å være best i det han gjør fra foreldrene sine, og hvordan han som brun har blitt anklaget for å være terrorist. Gjennom Karpes fremstilling av deres historie som er en kollektiv oppfatning blant minoriteter er de en stemme for minoriteten i Norge. Gjennom sangtekstene fremmer Karpe at flerkulturelle ungdommer ikke kan ta med seg hele sin identitet inn i ulike norske settinger som i arbeidslivet og på skolen uten å bli møtt med rasisme og diskriminering. Karpe bruker egne livshistorier i sangteksten til å opplyse om fortiden og motvirke rasismen og diskriminering mot flerkulturelle personer.

Karpes bruk av egne historier fra fortiden i sangtekstene bidrar til å skape identitet, bearbeide kollektive minner og delta inn i norsk samfunnsdebatt. Dette gjør de på vegne av seg selv og andre norske flerkulturelle ungdommer. Deres personlige historier som barn av innvandrere gir gjenklang hos mange i lignende situasjoner. Karpe fremmer engasjement i samfunnsdebatter, og bruker sine sangtekster for å tale minoritetens sak. Duoen bidrar til å

synliggjøre minoritetene i norsk populærmusikk, som bidrar til å normalisere mangfold og utfordrer negative stereotyper.

Bruken av egne livshistorier og familiehistorier stammer av flere grunner. Karpe bevisstgjør deres opplevelser med å bli utsatt for rasisme i Norge. Gjennom bevisstgjøring bidrar duoen til at samfunnet skal ha en forståelse for hvordan rasismen påvirker menneskene som blir utsatt for det. Gjennom bruken av personlige historier blir vi kjent med duoen, og hvordan de har overvunnet hindringer for å oppnå suksess. Dette kan styrke minoriteters historie ved å vise at deres opplevelser er gyldige og viktige. Magdi og Chirag er talspersoner for minoritetene og stiller spørsmål ved den pågående rasismen og diskrimineringen i samfunnet. De viser et nyansert bilde av hva det vil si å være norsk med innvandrerbakgrunn, noe som kan bidra til å bryte ned fordomsfulle holdninger. Karpe bruker sine egne livshistorier, familiehistorier og kollektive minner for å fremme likestilling mellom minoriteter og majoriteter. Karpe vil at flerkulturelle minoriteter skal kunne være seg selv i alle settinger. Duoen vil derfor integrere flerkulturelle referanser inn i det som er typisk norsk settinger, for å motvirke rasismen og fremmedfrykten mot flerkulturelle innvandrere. Gjennom dette oppfordrer Karpe samfunnet til å forstå og omfavne mangfoldet i det stadig skiftende miljøet vi lever i.

«Det er en helt ny tid nå, verden smelter og dere må være med på det eller falle av».²³⁰

²³⁰ Look North Studio. 2021: 15:42-16:04

5 Referanseliste

- Aahlin, A. K. (2002, 4.mars). Gatas Parlament. I Store norske leksikon.
https://snl.no/Gatas_Parlament
- Aahlin, A. K. (2022, 19. januar). *Rap*. I Store norske leksikon. <https://snl.no/rap>
- Aahlin, A. K. (2023, 21. april). *Whimsical* I Store norske leksikon. <https://snl.no/Whimsical>
- Aahlin, A. K. (2024, 7. mars). *Karpe*. I Store norske leksikon. <https://snl.no/Karpe>
- Aasen, E. (2022, 08. august). Se bildene fra «Karpe Spektrum x10». *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/kultur/i/5GP0XE/se-bildene-fra-karpe-sas-spektrum-x10>
- Afdal, G., Haakedal, E., Leganger-Krogstad, H. (1997). *Tro, livstolkning og tradisjon: Innføring i kontekstuell religionsdidaktikk*. AiT Enger AS: Otta
- Andersen, E. R. (2016, 10. januar). Fra kristen bevegelse til islam. *NRK*.
<https://www.nrk.no/sorlandet/xl/fra-kristen-bevegelse-til-islam-1.12732044>
- Anderson, J, Ø. (2019). *Karpe mellom maktkritikk og definisjonsmakt: En undersøkelse av Karpes musikkvideo «Den islamske elefanten»*. (Masteroppgave, Universitetet i Sørøst-Norge). https://openarchive.usn.no/usn-xmlui/bitstream/handle/11250/2611457/2019_Master_Anderson.pdf?sequence=1
- Asp, Marius. (2012, 24. september). *Karpe Diem - Kors på halsen, ti kniver i hjertet, mor og far i døden Store gutter gråter også*. P3. <https://p3.no/store-gutter-grater-ogsa/>
- Assmann, Jan. (2011). *Communicative and Cultural Memory*. I Meusburger P., Heffernan M., Wunder E. (Red) *Cultural Memories – The Geographical point of view*. S:15-28
London og New York
- Bergesen Stiftelsen. (u.å.). *Karpe Diem*. Hentet 30.04.24 fra
<https://bergesenstiftelsen.no/bergesenprisen/karpe-diem/>

- Bjørnstad, M. G. (2019, 12. juni) Fem uskyldige ungdommer ble dømt for grov voldtekt av Trisha (28). *KK magasinet*. [Fem uskyldige ungdommer ble dømt for grov voldtekt av Trisha \(28\) \(kk.no\)](#)
- Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (2012) *Introduksjon*. I Brinkmann, S. & Tanggaard, L. (Red) *Kvalitative metoder: Empiri og teoriutvikling*. S: 11-13. Oslo
- Brundtland, G. H. (Taler). (2015). – Statsministerens tale: Gro Harlem Brundtland 1992. NRK. <https://tv.nrk.no/serie/statsministerens-nyttaarstale/1992/FAKN70000191/avspiller>
- Bøe, J. B. & Knutsen, K. (2012). *Innføring i historiebruk*. Cappelen Damm Høyskoleforlag: Kristiansand
- Diem, K. & AKAM1K3. (2013). *Dødtid*. Aschehoug & Co: Oslo
- Elster, K. (2011, 7. september). Fremmedfrykt var der før 9/11. NRK. <https://www.nrk.no/urix/-11.9.-utlost-ikke-fremmedfrykt-1.7781654>
- Engan, O., Tørdal, R. M., Dialektxperten. (2019). Flerspråklighet. NDLA. <https://ndla.no/article/16421>
- Erlil, A. (2011). *Memory in culture*. Translated by Sara b. Young. Palgrave Macmillan: Basingstoke
- Farstad, P. (2021, 16. februar). Fremmedfiendtlighet: Skal vi se...- hvilken vei blåser vinden i dag?. *Utrop*. [Fremmedfiendtlighet: Skal vi se...– hvilken vei blåser vinden i dag? \(utrop.no\)](#)
- Folkenborg, H. R. (2018). *Én fortid- mange fortellinger: Introduksjon til historiebruk*. Cappelen Damm: Oslo
- Folkenborg, H. R. (2022). *Én fortid mange fortellinger: Introduksjon til historiefaget*. 2.utg. Cappelen Damm: Oslo

- Fossen, K. (2005). Identitetsdannelse og lokalbasert læring i historiefaget. *Historisk tidsskrift*. 84, S. 471-478. <https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/ISSN1504-2944-2005-03-06>
- Grove, K. Og Heiret, J. (2018). *Å arbeide med munnlege kjelder*. I Melve, L og Ryymin, T. (Red), *Historikerens arbeidsmåter*. Universitetsforlaget: Oslo
- Hagen, E. B. (2019, 20. mai). *tigerstaden*. I Store norske leksikon. <https://snl.no/tigerstaden>
- Haugen, P, K. (2008, 10. desember). Vi trenger mer enn én identitet. *Aftenposten*. [Vi trenger mer enn én identitet \(aftenposten.no\)](https://www.aftenposten.no/kultur/nyheter/2008/10/10/vi-tiltrenger-mer-enn-en-identitet)
- Hoas, K. (2004, 28. juli). Hagen til millioner muslimer. *Bergens Tidende*. <https://www.bt.no/innenriks/i/xlQ9G/hagen-til-millioner-muslimer>
- Holen, Ø. (2016, 28 januar). – Jeg trodde muslimhatet skulle gå litt i bølger, men det har tiltatt i samme tempo som karrieren vår. *DN helg*. <https://www.dn.no/d2/musikk/karpe-diem/hiphop/-jeg-trodde-muslimhatet-skulle-ga-litt-i-bolger-men-det-har-tiltatt-i-samme-tempo-som-karrieren-var/1-1-5561174>
- Holen, Ø. (2018). *Nye hiphop- hoder: Hvordan Karpe Diem og generasjonen 1984 tok en undergrunns-kultur til pophimmelen- og endret Norge på veien*. Vigmostad og Bjørke: Bergen
- Human-etisk Forbund. (u.å). *Religiøse plagg*. Hentet 20.01.2024 fra: <https://www.human.no/saker/sekularisme/religiose-plagg>
- Iversen, J. (u.å). *Al-Qaida*. Hentet 05.05.24 fra <https://fn.no/konflikter/al-qaida>
- Jensen, B. E. (2003). *Historie- livsverden og fag*. Nordisk Forlag: København
- Karpe. (2004, 18. mai). *Kunsten å være inder*. Genius. <https://genius.com/Karpe-kunsten-a-vre-inder-lyrics>
- Karpe. (2006, 12. juni). *Identitet som dreper*. Genius. <https://genius.com/Karpe-identitet-som-dreper-lyrics>

- Karpe. (2010, 19. april). *Tusen tegninger*. Genius. <https://genius.com/Karpe-tusen-tegninger-lyrics>
- Karpe. (2016, 5. juni). *Karpe Diem- Den islamske elefanten (offisiell karaokevideo)*. (Video). Youtube. [Karpe Diem - Den islamske elefanten \(Offisiell karaokevideo\) \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=KvQJkarpe-diem-magdi-ung-religioes-men-ikke-gaern)
- Khan, M. (2022, 31. august). *Karpevisjon: en musikalsk omfavelse der hele verden føler seg forent*. Dagsavisen. <https://www.dagsavisen.no/debatt/2022/08/27/karpevisjon/>
- Kjeldstadli, K. (2013). *Fortida er ikke hva den en gang var: En innføring i historiefaget*. (2.utg) Universitetsforlaget: Oslo
- Koren, B. A. (2011). *Karpe Diem-Magdi: – Ung, religiøs - men ikke gæern*. VG. (video). <https://www.vg.no/rampelys/musikk/i/1KvQJ/karpe-diem-magdi-ung-religioes-men-ikke-gaern>
- Kristiansen, S. (2024, 31. januar). *Holmlia-drapet*. I Store norske leksikon. <https://snl.no/Holmlia-drapet>
- Lindvåg, A. W. H. (2020, 23. desember). 30 år siden Carl I. Hagens Mustafa-brev. *Vårtland*. <https://www.vl.no/nyheter/politikk/2017/08/14/30-ar-siden-carl-i-hagens-mustafa-brev/>
- Lindmo, A. (Programleder). (2016). – 7. Mai 2016. *Lindmo*. NRK. <https://tv.nrk.no/serie/lindmo/2016/MUHU16001416/avspiller>
- Lindmo, A. (programleder). (2022). – 28. januar 2022. *Lindmo*. NRK. <https://tv.nrk.no/serie/lindmo/2022/MUHU15000322>
- Lindmo, A. (programleder). (2023). – 8. desember. 2008. *Store Studio*. NRK. <https://tv.nrk.no/serie/store-studio/2008/OANF04001208/avspiller>
- Look North Podcast. (2021, 22. januar). *PÅ EKTE Podcast #24 - CHIRAG (KARPE)*. (Video) Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=mLR0I1ensrE>

Look North Studio. (2022, 17. november). *PÅ EKTE PODCAST #99 – FORFATTER & JOURNALIST YOHAN SHANMUGARATNAM*. (Video). Youtube. [PÅ EKTE PODCAST #99 - FORFATTER & JOURNALIST YOHAN SHANMUGARATNAM \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Look North Podcast. (2023, 19. februar). *MAGDI OM MILLIONLÅN, FREMTIDEN TIL KARPE, KOMPROMISSER & SELVBEDRAG PÅ EKTE PODCAST #100*. (Video). Youtube. [MAGDI OM MILLIONLÅN, FREMTIDEN TIL KARPE, KOMPROMISSER & SELVBEDRAG | PÅ EKTE PODCAST #100 \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=...)

Lund, E. (2020). *Historiedidaktikk: En håndbok for studenter og lærere*. (2. Utg) Universitetsforlaget: Oslo

Lydverket sesong 10 episode 5:26 først sendt 17.02.2011. Hentet fra NRK sin database

Malm, Mari. (2017, 18. april). Karpe Diem: - Nervøsiteten går utover nattesøvnen. *NRK*. https://www.nrk.no/kultur/karpe-diem_-nervositeten-gar-utover-nattesovnen-1.13478493

Melve. L & Ryymin. T. (2018). Hvordan få fortiden til å fortelle. I Melve. L og Ryymin. T. (Red.), *Historikerens arbeidsmåter*. (s.10-15) Universitetsforlaget: Oslo

Mjaaland, O. (2013, 18. februar). Skiller mellom jobb og religion. *VG*. <https://www.vg.no/nyheter/innenriks/i/05wQ0/skiller-mellom-jobb-og-religion>

Mortvedt, O.M & Trædal. T. (2016, 19. august). *Tjener utlendingskontrollen hensikten?*. Politiforum. <https://www.politiforum.no/nyheter/tjener-utlendingskontrollen-hensikten/131646>

Nasjonalbiblioteket. (u.å.). *Omvisning i Opplyst*. Hentet 27.01.24 fra <https://www.nb.no/besok/omvisning-i-nasjonalbiblioteket/omvisning-i-opplyst/>

NRK. (u.å). Arkivnummer 060616-2016.

- Pedersen, M, E. (2021). *Dissens! En intermedial analyse av Karpes Heisann Montebello*. (Masteroppgave, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet).
<https://ntnuopen.ntnu.no/ntnu-xmlui/bitstream/handle/11250/2781947/no.ntnu%3ainspera%3a77752186%3a14574438.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Qureshi, F. (2020, 26. november). Et forsvar for Muhammed-karikaturer er et forsvar for islamofobi. *Aftenposten*. [Et forsvar for Muhammed-karikaturer er et forsvar for islamofobi \(aftenposten.no\)](https://www.aftenposten.no/kultur/et-forsvar-for-muhammed-karikaturer-er-et-forsvar-for-islamofobi)
- Ramstad, Silja. (2018, 01. juli). *En fars drøm*. Universitas.
<https://www.universitas.no/magasin/en-fars-drom/292048>
- Rudi, I. B., Vårdal, L. (2024, 18. mars). Sosiale forskjeller. NDLA.
<https://ndla.no/article/21766>
- Ryymän, T. (2018). *Å arbeide med tekstanalyse*. I Melve, L og Ryymän, T. (Red). *Historikerens arbeidsmåter*. Universitetsforlaget: Oslo
- Sandivk, S. (2011, 28. juli). Motbydelig at de skulde på muslimer kun timer etter angrepet. NRK. https://www.nrk.no/norge/_-motbydelig-a-skyld-pa-muslimer-1.7730140
- Shanmugaratnam, Y. (2022). *Hjertet i to: Seks måneder mer Karpe*. Bonnier Forlag: Oslo
- Singh, S (Programleder). (13.04.2023). Karpe: Minner om Norge [Audio podcast]. I Musikkrommet. NRK.
https://radio.nrk.no/podkast/musikkrommet/sesong/2023/1_96791bb3-7988-4f6f-b91b-b37988bf6fde
- Spellemanns prisen. (u.å). *Arkiv*. Hentet 01.05.24 fra
<https://spellemann.no/arkiv/?sok=Karpe+Diem>

- Statistisk sentralbyrå. (2024, 7. mars). *Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*.
<https://www.ssb.no/befolkning/innvandrer/statistikk/innvandrer-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre>
- Statistisk sentralbyrå. (2022, 7. november). *En av fem opplever diskriminering*. [En av fem opplever diskriminering – SSB](#)
- Statistisk sentralbyrå. (2011, 5. desember). *Folketilveksten nær tredoblet siden år 2000*.
[Folketilveksten nær tredoblet siden år 2000 - SSB](#)
- Stugu, O. S. (2016). *Historie i bruk*. Valdres Trykk: Fagernes.
- Talseth, T. (2022, 17. august). Karpe i spektrum utsolgt- advarer mot svindel. VG.
<https://www.vg.no/rampelys/musikk/i/4763ya/karpe-i-spektrum-utsolgt-advarer-mot-svindell>
- The European Wergeland Centre. (u.å) *Minnemarkeringer*. Hentet 01.05.24 fra <https://22juliressurser.no/resources/minnemarkeringer/#>
- Tjernshaugen, K. (2016, 18. oktober). Listhaug: «Her i Norge spiser vi svin, drikker alkohol og viser ansiktet vårt. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/norge/politikk/i/0Aj02/listhaug-her-i-norge-spiser-vi-svin-drikker-alkohol-og-viser-ansiktet-vaart>
- Treimann, E. & Gulliksen, T. (Regissører) (2022) *VEGG VEGG VEGG*. (Film). Viaplay.
- Trædal, E. (2019, 15. mars). Mange har grunn til å være sjokkert. Bare ikke Carl I. Hagen. *Dagbladet*. [Wara-saken - Mange har grunn til å være sjokkert. Bare ikke Carl I. Hagen \(dagbladet.no\)](#)
- Tøftvang, I. J. (2022) *Alle setting, alle koder, alle rom*: En studie av kulturell hybriditet i Karpes «Kunsten å være inder» og «Iboprofen. (Masteroppgave, Høyskolen i Vestlandet) <https://hvlopen.brage.unit.no/hvlopen->

[xmlui/bitstream/handle/11250/3013601/Tøftvang_Ingrid%20Johanne.pdf?sequence=1
&isAllowed=y](https://hdl.handle.net/11250/3013601/Tøftvang_Ingrid%20Johanne.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

Uncategorized, L. I. (2016, 13. april) Identitet som dreper?. *En effet le savoir lui-même est pouvoir: - Velkommen til min multikulturelle, kvinnelig, skrivete, religiøse og juridiske verden.* <https://hijabisanattitudee.wordpress.com/2016/04/13/identitet-som-dreper/>

Utdanningsnytt. (2002, 27. juni). *Større press på innvandrerne.*

<https://www.utdanningsnytt.no/storre-press-pa-innvandrerne/135118>

Valderhaug, A. K. (2016, 29. august). *Karpe Diem klar for 3 x Oslo spektrum.* P3.

<https://p3.no/karpe-diem-klar-for-3-x-oslo-spektrum/>

VGTV. (2011, 30. Januar). *Magdi: - Går an å være ung og religiøs uten å være gæern.*

(Video). VGTV <https://tv.vg.no/video/36541/magdi-gaar-an-aa-vaere-ung-og-religioes-uten-aa-vaere-gaern>

Willix, K. & Jaquoto, B. (2014, 01. august). *Karpe Diem: - Mange av låtene våre er jo egentlig si ;D-innlegg.* *Aftenposten.*

<https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/ngpVJ/karpe-diem-mange-av-laatene-vaare-er-jo-egentlig-si-d-innlegg>

Winther, T, O. (2022, 10. mai). *Amin Maalouf.* I Store norske leksikon.

https://snl.no/Amin_Maalouf

Vedlegg 1: Sangtekst til Kunsten å være inder

[Intro: Chirag]

Oooh ye hehe

Hei jeg har tatt dette verset her ganske mye a capella og live og sånn da

Men jeg tenkte det er på tide å putte på plate

[Verse 1: Chirag & Magdi]

Snakker vi om selvironi har jeg mer enn masse

Ser teit ut på ski og hadde bart i første klasse

Mange spådde meg en framtid som ryddegutt

Men du veit jeg bryter ut og begynt å bytte myter ut

For det er fakta at svartinga er overalt

Og VG vet at de står bak når hvem som helst er overfalt

Kommer til landet ditt, tar med seg en masse dritt

Selger hasj og kebab til barnet ditt

De bor der du bor og det begynner å bli farlig

For igår kom datt'ra di hjem med en som heter Ali

Han hadde BMW og den var ganske shina

Midtskill med gelé og Buffalo på beina

Du gjør det du bør og kaster han på dør

For du kan'kke se for deg datt'ra di gå med slør

Det er ville tilstander i Tigerstaden

Og er du bitte litt brun så er du bitte litt Bin Laden

Men jeg har lært at man må være smart, lære snart

At jeg må gi forklaringa på hvert jævla æresdrap

Og du kan si: "Chico overdriver nå"

Ja og du kan si: "Eeey tenk over hva du sier nå!"

Men jeg har fått nok og orker ikke mer lenger

Jeg går på fest og chicksa spør meg om B-gjengen

"Du hvorfor er du veggis, hva vet du om Al-quaida?"

Jeg vet at ikke du er sånn"
Så hvorfor spør du meg da?

[Chorus: Chirag]

Født og bor i ett land du vil ha meg ut av
Pass deg, pass deg
Bunad blir burka!
Født og bor i ett land du vil ha meg ut av
Pass deg, pass deg
Bunad blir burka!

[Verse 2: Chirag]

Du vil gi flyktinger vaskejobb og norsk-tester
Jeg stemmer gatas parlament og gir jo whimsical til borgemester
Stammer fra et land med lite mat og lite klær
Der penga går til folk som har fra før gevær og militær

Har sett det sjæl, jeg lover deg det er ille der
Heldig som bor i nord, det er kaldt
Men jeg chiller'n her
Så ikke misforstå, glad jeg bor i Norge
Men jeg er fortsatt feil mann med feil navn og farge

Mange tror at Karpe Diem skaper mer vold
Og sier fler bisarre ting enn den feite karen i D12
Jeg og Magdi har en bra plan som Egon
Vi trenger bare noen gærninger som tør å være med på'n
For hvis du tør å ta liv av Carl-Ivar
Da har du mere guts og baller enn hva vi har
Du hater Chirag mer enn Chirag hater skidag
Vi er jo brødre, så hvorfor lage jihad?

Så før jeg slutter la meg si enda en ting til
Drep meg for fargen min og skap en Benjamin til

Vedlegg 2: Sangtekst til Identitet som dreper

[Intro]

"We determine who we are by how we look like

And when we look in the mirrors like this

We ask ourselves a question: Who am I?

Who am I on this journey called life?

Who am I?

I hope, that you haven't bought into the idea that you are what you look like

Or your, your, your, your worth is determined about what your outer appearance looks like

Or about what you do

I hope that you figured out by now that if you lived your life that way you would constantly, constantly be looking at yourself and be thinking, "I am not good enough

I am not tall enough

I am not buff enough

I am not pretty enough

I am not beautiful enough

I am not anybody"

[Chorus] Magdi

Er både svart og hvitt, er både glad og trist

Er både fattig og rik, en dåre og alkymist

Er både ja til slå tilbake, og pasifist

Og tror du kjenner meg for du kanskje visste at

(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist

(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist

(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist

Og (Du) tror du kjenner meg for du kanskje visste at

[Vers 1] Magdi

Han er halvt norsk, han er halvt egypter

Han går på fester, nei han er alltid nykter

Han bor hoes faren sin, han bor hoes mamma
Han spiser brunost, falefel og shawarma
Han bor i åsen, (Hei) han bor i blokk, (Men)
Han kan arabisk, han snakker norsk (Damn)
Men han er brun, hei please; han er hvit!
Han feirer jul, det er høytid når det er Eid
Men han er rik, kom igjen a; han er fattig!
Hei, han er hvit, nei, se på'n; han er svarting!
Han ser fordeler, og han ser ulemper
Han er hva du sier, han veit hva du tenker
Og her hjemme, kaller de han utlending
Og der borte, kaller de han utlending
Men vi er enig om at vi blir fresh selv om
Identitet lett dreper med en strek mellom

[Chorus] Magdi

(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist
(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist
(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist
Og (du) tror du kjenner meg for du kanskje visste at

(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist
(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist
(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist
Og (Du) tror du kjenner meg for du kanskje visste at

[Vers 2] Magdi

Abooh muslim we ommo Narwigya
Abooh muslim we ommo masihya
Nossoo abyad w noss tany asmar
Bi yetkalem narwigy we arabi mekassar

Feh momayizat baba, feh sayi'at baba
Egabyat baba, feh salbyat baba
Howa mech ghany, howa fa'eer
Alboo be yedrab ani dawlateen
We howa mawlood beenhom
Maarouf ana, Amin Maalouf kateb kootob aan zoroof zayo
Howa mech men da homa, wala mech men dook homa
Wala bel hawya, elli b te'atelak
Elli ana waseq we mo'emen be enn
Ha yeeli noomw akhoud nafssy feeh

[Chorus] Magdi

(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist
(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist
(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist
Og (Du) tror du kjenner meg for du kanskje visste at
(Jeg) er både svart og hvitt, (Jeg) er både glad og trist
(Jeg) Er både fattig og rik, (Jeg) er dåre og alkymist

(Jeg) Er både ja til slå tilbake, og pasifist
Og (Du) tror du kjenner meg

Vedlegg 3: Sangteksten til Tusen tegninger

[Chorus]

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

[Vers 1: Magdi]

Er både svart og hvit, er både glad og trist

Han så på passet mitt og kasta blikk og traff meg

For jeg var fuglen på bakken og han var tvunget

Til å ville kappe vingene av meg før jeg fikk sunget

Sunget ut om profeten og om Gud

Alle disse temaene som ellers er tabu

Du, tør du å si du ber i smug

Når du veit at mange av dine ville sett på deg som sjuk

For det er sjukt dette med å si at Gud setter oss fri

Jeg utsetter å si at du ser på en muslim

Til jeg allerede har gjort et inntrykk

Venter til vi blir litt kjent og Magdi e'kke sinnssyk

Du er'kke redd fordi det er ukjent

Du er redd fordi du tror du kjenner meg og jeg er ustemt

Falsk, du må stemme meg fin

For at jeg er hyggelig jeg selv om, men det er ikke fordi jeg er muslim

[Chorus]

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

[Verse 3: Magdi]

Så de kaller meg grå

For jeg var ute om natta, men jeg tror på Gud og dommedagen derpå

Få venner veit om bønneteppet mitt, og

Baba har ikke sett de feila sønnen hans begikk, så

Jeg takker Gud, men jeg ha'kke en talsmann

Ta'kke en drink, ta'kke dop, ta'kke avstand

Og ta'kke spørsmål når du bruker feil finger

For ett ord sier mer enn tusen tegninger

[Chorus]

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

Yaom al iama, gn oa nar

Oa kano iama, fishof Allah

